

სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის
კორპორაცია“

2017 წლის კონსოლიდირებული
ფინანსური ანგარიშგება

შინაარსი

დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა	3
კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება	8
კონსოლიდირებული მოგების ან ზარალისა და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება	9
კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილების ანგარიშგება	10
კონსოლიდირებული ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება	11
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები	12

შპს „KPMG Georgia“

ჯი ემ თი პლაზა, მე-5 სართული

თავისუფლების მოედანი №4

თბილისი, საქართველო 0105

ტელეფონი: +995 322 93 5713

ინტერნეტი: www.kpmg.ge

დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა

სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ დირექტორთა საბჭოს

დასკვნა

ჩვენ ჩავატარეთ სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ (შემდგომში „კომპანია“) და მისი შვილობილი კომპანიების (შემდგომში „ჯგუფი“) კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც მოიცავს კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებას 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კონსოლიდირებულ მოგების ან ზარალისა და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებას, საკუთარ კაპიტალში ცვლილებებისა და კონსოლიდირებულ ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგებას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, და სხვა ახსნა-განმარტებით შენიშვნებს.

ჩვენი აზრით, თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებით ასპექტში, სამართლიანად ასახავს „ჯგუფის“ კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობას 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კონსოლიდირებულ საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებულ ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად.

დასკვნის საფუძველი

ჩვენ აუდიტი ჩავატარეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ები) შესაბამისად. ხსენებული სტანდარტების საფუძველზე ჩვენი პასუხისმგებლობა აღწერილია დასკვნის ნაწილში „აუდიტორთა პასუხისმგებლობები კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. „ბუღალტერთა ეთიკის სტანდარტების საერთაშორისო საბჭოს“ „პროფესიონალ ბუღალტერთა ეთიკის კოდექსის“ (IESBA კოდექსი) შესაბამისად, ჩვენ ვართ „ჯგუფისგან“ დამოუკიდებლები და ასევე ვართ შესაბამისობაში IESBA კოდექსის სხვა ეთიკურ პასუხისმგებლობებთან. ჩვენ მიგვაჩნია, რომ აუდიტის მსვლელობისას ჩვენ მიერ მოპოვებული მტკიცებულებები წარმოადგენს აუდიტორული დასკვნისათვის საკმარის და შესაბამის საფუძველს.

მნიშვნელოვანი აუდიტორული საკითხები

მნიშვნელოვანი აუდიტორული საკითხები მოიცავს საკითხებს, რომლებიც ჩვენი პროფესიონალური მსჯელობით ყველაზე მნიშვნელოვანი იყო მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის პროცესში. ეს საკითხები კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის და ჩვენი დასკვნის გაკეთების პროცესში თანმიმდევრობით არის გათვალისწინებული და ჩვენ არ გავცემთ ცალკე დასკვნას მათთან დაკავშირებით.

ფინანსური იჯარის მოთხოვნის არაუზრუნველყოფილი ნარჩენი ღირებულების შეფასება

გთხოვთ, გაეცნოთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მე-14 შენიშვნას

მნიშვნელოვანი აუდიტორული საკითხი	როგორ არის გათვალისწინებული საკითხი ჩვენს აუდიტში
2017 წლის განმავლობაში „ჯგუფმა“ გადახედა ფინანსური საიჯარო მოთხოვნის მოსალოდნელ არაუზრუნველყოფილ ნარჩენ ღირებულებას, რომელიც 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენდა 62,873 ათას ლარს. ეს გადახედვა მოიცავდა არსებითად გაურკვეველ დაშვებებთან დაკავშირებულ კონკრეტულ კრიტიკულ მსჯელობებს. ზემოთ თქმულისა და ფინანსური იჯარის მოთხოვნის ნაშთის მნიშვნელობიდან გამომდინარე, ფინანსური იჯარის მოთხოვნის საბალანსო ღირებულება მნიშვნელოვან აუდიტორულ საკითხს წარმოადგენს. მნიშვნელოვანი დაშვებების ცვლილებამ მოიცვა ფინანსური საიჯარო მოთხოვნის არაუზრუნველყოფილი ნარჩენი ღირებულების მიმდინარე ფასის დასაანგარიშებლად გამოყენებული დისკონტირების განაკვეთის კლება, ასევე კლება ამგვარი აქტივების მიერ წარმოებული სატრანზიტო ღირებულებებიდან წარმოშობილ დაგეგმილ ფულად ნაკადებში.	ჩვენ მოვახდინეთ 1996 წლის 8 მარტით დათარიღებული მილსადენის სამშენებლო და საოპერაციო ხელშეკრულების ანალიზი, რომელშიც ფინანსური იჯარის ძირითადი პირობებია განსაზღვრულია და შევადარეთ ფინანსური საიჯარო მოთხოვნის არაუზრუნველყოფილი ნარჩენი ღირებულების გაანგარიშებისთვის გამოყენებული დაშვებები და მონაცემები შესაბამის სახელშეკრულებო დებულებებს. კერძოდ, ჩვენ შევამოწმეთ, რომ მოიჯარეებზე იჯარით გაცემული აქტივების ხასიათი, იჯარის დაწყებისა და დასრულების თარიღები სათანადოდ იქნა ასახული ფინანსური საიჯარო მოთხოვნის ნარჩენი ღირებულების გაანგარიშებაში. ჩვენ ასევე შევადარეთ იჯარით აღებული აქტივების „ჯგუფისთვის“ გადაცემის თარიღი, რომელიც მითითებულია არაუზრუნველყოფილი ნარჩენი ღირებულების გაანგარიშებაში, შესაბამისი სახელმწიფო უწყების - სსიპ „საწარმოთა მართვის სააგენტოს“ შესაბამის შეკვეთებს. ჩვენ შევავსეთ „ჯგუფის“ მიერ გაკეთებული გადახედილი დაშვებების გონივრულობა შემდეგი სახით: ჩვენ შევთანხმეთ გადაანგარიშებული დამატებითი სესხის განაკვეთი, რომელსაც „ჯგუფი“ იყენებს ფინანსური საიჯარო მოთხოვნის არაუზრუნველყოფილი ნარჩენი ღირებულების არსებული ღირებულების დასაანგარიშებლად. სამუშაოში ჩავრთეთ ჩვენი შემფასებელი სპეციალისტი, იმის შესაფასებლად, შეესაბამებოდა თუ არა საპროგნოზო ფულად ნაკადებში გამოყენებული დისკონტირების განაკვეთი საერთაშორისო საშემფასებლო სტანდარტებს და მიღებულ ბაზრის პრაქტიკას. ამასთან, ჩვენ შევავსეთ ფულადი ნაკადების ხელმძღვანელობისეული პროგნოზი სატრანზიტო ღირებულებებიდან მიღებული საპროექტო ფულადი ნაკადების 2010-2017 წლებში ფაქტიურ ფულად ნაკადებთან შედარების გზით.

ძირითადი საშუალებების რეესტრის სიზუსტე

გთხოვთ, გაეცნოთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მე-12 შენიშვნას

მნიშვნელოვანი აუდიტორული საკითხი	როგორ არის გათვალისწინებული საკითხი ჩვენს აუდიტში
„ჯგუფი“ ფლობს ძირითადი საშუალებების დიდი რაოდენობით მნიშვნელოვან ერთეულს (დაახლოებით 6 ათასი ერთეული), რომლებიც გავრცელებულია მთელს საქართველოში და ყოველთვის არ იმყოფება „ჯგუფის“ ფიზიკური კონტროლის ქვეშ, აქტივების ხასიათიდან და მათი ადგილმდებარეობიდან გამომდინარე. „ჯგუფი“ აქტივების მნიშვნელოვან რაოდენობას იძენს განმეორებად საფუძველზე	მნიშვნელოვან აუდიტორულ საკითხთან დაკავშირებით ჩვენს მიერ გამოყენებული აუდიტორული პროცედურები მოიცავდა შემდეგს: – „ჯგუფის“ კაპიტალიზაციის პოლიტიკის შეფასება ძირითად საშუალებებთან დაკავშირებულ ხარჯებთან მიმართებაში, ფასს-ების მოთხოვნების გათვალისწინებით; – წლის განმავლობაში კაპიტალიზებული ხარჯების შეფასება შერჩეული ნიმუშის საფუძველზე, კაპიტალიზებული ხარჯების შესაბამის ქვემდებარე დოკუმენტებთან შედარების გზით, რომლებიც მოიცავდა ნასყიდობის ხელშეკრულებებსა და ინვოისებს, ასევე

სხვადასხვა კაპიტალური პროექტისთვის. „ჯგუფი“ ფლობს მშენებლობის პროცესში და დაუმონტაჟებელ მდგომარეობაში მყოფი აქტივების მნიშვნელოვან რაოდენობას. ძირითადი საშუალებების რეესტრი წარმოადგენს Excel-ის ბაზაზე შექმნილ აპლიკაციას, რომელიც „ჯგუფის“ ბუღალტრული აღრიცხვის პროგრამულ უზრუნველყოფაში არ არის ინტეგრირებული. „ჯგუფს“ არ გააჩნია რეესტრის სიზუსტის შესამოწმებელი და რეესტრსა და ბუღალტრულ პროგრამას შორის მონაცემების შეჯერების ფორმალიზებული კონტროლის მექანიზმები. ძირითადი საშუალებების რეესტრი მოიცავდა შეცდომებს შესყიდვებთან, გაყიდვებთან და ცვეთასთან დაკავშირებით. ზემოთ თქმულიდან და ძირითადი საშუალებების ნაშთის მნიშვნელობიდან გამომდინარე, ძირითადი საშუალებების ნაშთის სიზუსტე მნიშვნელოვან აუდიტორულ საკითხს წარმოადგენს.	შეფასება იმისა, აკმაყოფილებდა თუ არა კაპიტალიზებული ხარჯები კაპიტალიზაციის შესაბამის კრიტერიუმებს; – მიმდინარე მშენებლობების ძირითად საშუალებებზე გადაცემის თარიღის შემოწმება, შერჩეული ნიმუშის საფუძველზე ინსპექტირების ანგარიშების შემოწმების გზით; – ხელმძღვანელობის მიერ იმ ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების შეფასება, რომლებიც არ არის დამონტაჟებული 24 თვეზე მეტი ხნის განმავლობაში, „ჯგუფის“ ტექნიკური პერსონალისგან დამატებითი მტკიცებულების მიღების და საქმიანობის ჩვენეული ცოდნის გათვალისწინების გზით; – ხელმძღვანელობის მიერ სასარგებლო ეკონომიკური ვადის შეფასება საქმიანობის ჩვენეული ცოდნის და ნავთობის ტრანსპორტირების უფრო ფართო ინდუსტრიის მიღებული პრაქტიკების გზით; – ძირითადი საშუალებების რეესტრის ერთეულების საწყისი ბალანსის სიზუსტის შემოწმება მათი წინა პერიოდების ფინანსურ ჩანაწერებთან შედარების გზით; – ძირითადი საშუალებების ყიდვა-გაყიდვის შესახებ ინფორმაციის სისრულისა და სიზუსტის შემოწმება, შესაბამისი ხელშეკრულებების, ქვემდებარე ინვოისებისა და ფულადი ანგარიშსწორებების შემოწმებით, ძირითადი საშუალებების რეესტრში მნიშვნელოვანი ცვლილებებისა და შესაბამის საცნობარო დოკუმენტებში მნიშვნელოვანი ცვლილებების გადახედვის გზით; – ძირითადი საშუალებების რეესტრიდან ინფორმაციის ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ შესაბამის ინფორმაციასთან შედარება.
---	--

მმართველობითი ანგარიშგება

ხელმძღვანელობა პასუხს აგებს მმართველობით ანგარიშგებაზე. ეს უკანასკნელი არ მოიცავს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას, და არც მასზე დართულ აუდიტორულ დასკვნას. მმართველობითი ანგარიშგება ხელმისაწვდომი გახდება ჩვენთვის წინამდებარე აუდიტორული დასკვნის გაცემის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი დასკვნა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ არ მოიცავს მმართველობით ანგარიშგებას და ჩვენ არანაირი ფორმით არ გავცემთ მასთან დაკავშირებულ რწმუნებას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა მოიცავს მმართველობითი ანგარიშგების გაცნობას მას შემდეგ, რაც ის ხელმისაწვდომი გახდება და ამასთან დაკავშირებით იმის განსაზღვრას არსებითად შეესაბამება თუ არა მმართველობითი ანგარიშგება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას ან აუდიტის პროცესში ჩვენს მიერ მიღებულ ცოდნას, ან სხვაგვარად არის თუ არა ხსენებული დოკუმენტი არსებითად დამახინჯებული, მოიცავს თუ არა ყველა მოთხოვნილ ინფორმაციას და შეესაბამება თუ არა საქართველოს კანონს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ.

**ხელმძღვანელობის და მმართველობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა
კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე**

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და კეთილსინდისიერად წარდგენაზე, ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლის ისეთი მექანიზმების შემუშავებაზე, რომელსაც ხელმძღვანელობა საჭიროდ მიიჩნევს თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად დაშვებული არსებითი უზუსტობებისაგან თავისუფალი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია „ჯგუფის“ უნარის შეფასებაზე, განაგრძოს ფუნქციონირება, საწარმოს უწყვეტი ფუნქციონირების პრინციპით, გასცეს ინფორმაცია უწყვეტი ფუნქციონირების საკითხებთან დაკავშირებით და გამოიყენოს ბუღალტრული აღრიცხვის მსგავსი პრინციპი მანამ, სანამ ხელმძღვანელობას არ გაუჩნდება სურვილი მოახდინოს „ჯგუფის“ ლიკვიდაცია ან შეწყვიტოს მუშაობა, ან არ ექნება რაიმე სხვა რეალური ალტერნატივა, გარდა ზემოთ განსაზღვრული მოქმედებისა.

მმართველობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხს აგებენ „ჯგუფის“ ფინანსური ანგარიშგების პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორთა პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენს მიზანს წარმოადგენს გონივრული რწმუნების მიღება იმის თაობაზე, არის თუ არა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალი თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად დაშვებული არსებითი უზუსტობებისგან და აუდიტორთა დასკვნის გაცემა, რომელიც მოიცავს ჩვენს აზრს. გონივრული რწმუნება არის რწმუნებულების მაღალი დონე, მაგრამ ის არ წარმოადგენს გარანტიას იმისა, რომ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების საფუძველზე ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის შეძლებს არსებული არსებითი უზუსტობების გამოვლენას. უზუსტობები შესაძლოა წარმოიშვას თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად და არსებითად მოიაზრებოდნენ, თუ მათ შეუძლიათ, ცალკე ან ერთობლივად, გონივრულ ფარგლებში გავლენა მოახდინონ მომხმარებელთა ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც მიიღება ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების საფუძველზე.

ასს-ს შესაბამისად, აუდიტის მსვლელობისას, ჩვენ ვიყენებთ პროფესიულ მსჯელობას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ამასთან ჩვენ:

- ვახდენთ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად არსებითი უზუსტობების დაშვების რისკების იდენტიფიცირებას და მათ შეფასებას, ამ რისკების შესაბამისი აუდიტორული პროცედურების დაგეგმვას და განხორციელებას და ისეთი აუდიტორული მტკიცებულებების მოპოვებას, რომლებიც საკმარისი და შესაბამისია ჩვენი დასკვნის საფუძვლის შესაქმნელად. თაღლითობის შედეგად წარმოშობილი არსებითი უზუსტობების არ გამოვლენის რისკი უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის, რადგან თაღლითობა შესაძლოა მოიცავდეს უკანონო ფარულ გარიგებებს, გაყალბებებს, განზრახ უმოქმედობას, ფაქტების დამახინჯებას ან შიდა კონტროლის მექანიზმების უგულვებელყოფას.
- ვახდენთ აუდიტის შესაბამისი შიდა კონტროლის მექანიზმების გააზრებას ვითარების შესაბამისი აუდიტორული პროცედურების დასაგეგმად და არა „ჯგუფის“ შიდა კონტროლის მექანიზმების ეფექტურობის შესახებ აზრის გამოსახატავად.
- ვაფასებთ გამოყენებული საბუღალტრო პოლიტიკების შესაბამისობას, ასევე ხელმძღვანელობის მხრიდან წარმოდგენილი სააღრიცხვო შეფასებებისა და განმარტებითი შენიშვნების მიზანშეწონილობას.
- გამოგვაქვს დასკვნა ხელმძღვანელობის მიერ მოქმედი საწარმოს საბუღალტრო საფუძვლების გამოყენების მიზანშეწონილობის შესახებ, ასევე მიღებული აუდიტორული მტკიცებულებების საფუძველზე ვასკვნით, აქვს თუ არა ადგილი არსებით გაურკვევლობებს ისეთ მოვლენებსა და ვითარებებთან მიმართებაში, რომლებმაც შესაძლოა ეჭვის ქვეშ დააყენოს „ჯგუფის“ უნარი განაგრძოს ფუნქციონირება, საწარმოს უწყვეტი ფუნქციონირების პრინციპით. თუ ჩვენ

დავასკვნით, რომ ადგილი აქვს არსებით გაურკვევლობას, ჩვენს აუდიტორთა დასკვნაში ყურადღება უნდა გავამახვილოთ შესაბამის ინფორმაციაზე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ან, თუ ამგვარი ინფორმაცია არაადეკვატური იქნება, შევცვალოთ ჩვენი დასკვნა. ჩვენი მსჯელობები ეფუძნება ჩვენი აუდიტორთა დასკვნის შედგენის თარიღამდე მიღებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. ამასთან, მომავალში წარმოშობილმა მოვლენებმა და შექმნილმა ვითარებებმა შესაძლოა აიძულოს „ჯგუფი“ შეწყვიტოს ფუნქციონირება საწარმოს უწყვეტი ფუნქციონირების პრინციპით;

- ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მთლიან წარმოდგენას, მის სტრუქტურას და შინაარსს, მათ შორის განმარტებით შენიშვნებს და იმას, წარმოაჩენს თუ არა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ძირითად გარიგებებსა და მოვლენებს ისეთი ფორმით, რომ უზრუნველყოფილ იქნას მთლიანი დოკუმენტის კეთილსინდისიერად წარდგენა;
- ვიღებთ შესაბამის და სათანადო აუდიტორულ მტკიცებულებას „ჯგუფის“ შიგნით არსებული კომპანიების ან ბიზნეს საქმიანობის ფინანსურ ინფორმაციასთან დაკავშირებით იმისათვის, რომ გამოვთქვათ აზრი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ. ჩვენ პასუხს ვაგებთ „ჯგუფის“ აუდიტის წარმართვაზე და მის ზედამხედველობაზე. ჩვენ ერთპიროვნულად ვაგებთ პასუხს ჩვენს აუდიტორულ დასკვნაზე.

სხვა მრავალ საკითხთან ერთად, მმართველობაზე პასუხისმგებელ პირებს გავუზიარებთ ინფორმაციას აუდიტის მასშტაბისა და ვადების, ასევე მნიშვნელოვანი აუდიტორული მსჯელობების შესახებ, მათ შორის ჩვენს მიერ აუდიტის პროცესში აღმოჩენილი შიდა კონტროლის მექანიზმებთან დაკავშირებული ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ხარვეზის შესახებ.

მმართველობაზე პასუხისმგებელ პირებს ასევე წარვუდგენთ ჩვენს მიერ სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებთან შესაბამისობაში მყოფ ანგარიშს დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებით და გავუზიარებთ მათ ინფორმაციას ყველა ურთიერთობის და სხვა საკითხებთან დაკავშირებით, რომლებიც შესაძლოა ეხებოდეს ჩვენს დამოუკიდებლობას და, შესაბამის შემთხვევაში, უსაფრთხოებასთან დაკავშირებულ ზომებს.

მმართველობაზე პასუხისმგებელ პირებთან გაზიარებული საკითხებიდან გამომდინარე, ჩვენ განვსაზღვრავთ საკითხებს, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვანი იყო მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტორული შემოწმების პროცესში და რომლებიც მნიშვნელოვან აუდიტორულ საკითხებს განეკუთვნებიან. აღნიშნულ საკითხებს განვიხილავთ აუდიტორთა დასკვნაში, თუ კანონი ან მარეგულირებელი პროცედურები არ გამოიციხავენ ამგვარი საკითხების გახსნას ან, როდესაც, განსაკუთრებით იშვიათ ვითარებაში, ჩვენ განვსაზღვრავთ, რომ საკითხი არ უნდა იქნას წარმოდგენილი ჩვენს დასკვნაში, იმ მიზეზით, რომ ამგვარი ქცევის უარყოფითმა გავლენამ შესაძლოა გადაწონოს შესაბამისი კომუნიკაციის საზოგადოებრივი ინტერესის სარგებელი.

პარტნიორი აუდიტისა, რომლის შედეგადაც მოცემული დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა გაიცა, არის:

ენდრიუ კოქსშელი

შპს „KPMG Georgia“
თბილისი, საქართველო
26 ივნისი, 2018 წელი

დავასკვნით, რომ ადგილი აქვს არსებით გაურკვევლობას, ჩვენს აუდიტორთა დასკვნაში ყურადღება უნდა გავამახვილოთ შესაბამის ინფორმაციაზე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ან, თუ ამგვარი ინფორმაცია არაადეკვატური იქნება, შევცვალოთ ჩვენი დასკვნა. ჩვენი მსჯელობები ეფუძნება ჩვენი აუდიტორთა დასკვნის შედგენის თარიღამდე მიღებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. ამასთან, მომავალში წარმოშობილმა მოვლენებმა და შექმნილმა ვითარებებმა შესაძლოა აიძულოს „ჯგუფი“ შეწყვიტოს ფუნქციონირება საწარმოს უწყვეტი ფუნქციონირების პრინციპით;

- ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მთლიან წარმოდგენას, მის სტრუქტურას და შინაარსს, მათ შორის განმარტებით შენიშვნებს და იმას, წარმოაჩენს თუ არა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ძირითად გარიგებებსა და მოვლენებს ისეთი ფორმით, რომ უზრუნველყოფილ იქნას მთლიანი დოკუმენტის კეთილსინდისიერად წარდგენა;
- ვიღებთ შესაბამის და სათანადო აუდიტორულ მტკიცებულებას „ჯგუფის“ შიგნით არსებული კომპანიების ან ბიზნეს საქმიანობის ფინანსურ ინფორმაციასთან დაკავშირებით იმისათვის, რომ გამოვთქვათ აზრი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ. ჩვენ პასუხს ვაგებთ „ჯგუფის“ აუდიტის წარმართვაზე და მის ზედამხედველობაზე. ჩვენ ერთპიროვნულად ვაგებთ პასუხს ჩვენს აუდიტორულ დასკვნაზე.

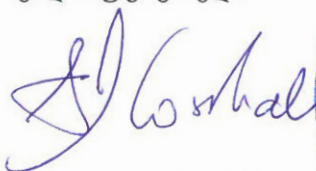
სხვა მრავალ საკითხთან ერთად, მმართველობაზე პასუხისმგებელ პირებს გავუზიარებთ ინფორმაციას აუდიტის მასშტაბისა და ვადების, ასევე მნიშვნელოვანი აუდიტორული მსჯელობების შესახებ, მათ შორის ჩვენს მიერ აუდიტის პროცესში აღმოჩენილი შიდა კონტროლის მექანიზმებთან დაკავშირებული ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ხარვეზის შესახებ.

მმართველობაზე პასუხისმგებელ პირებს ასევე წარვუდგენთ ჩვენს მიერ სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებთან შესაბამისობაში მყოფ ანგარიშს დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებით და გავუზიარებთ მათ ინფორმაციას ყველა ურთიერთობის და სხვა საკითხებთან დაკავშირებით, რომლებიც შესაძლოა ეხებოდეს ჩვენს დამოუკიდებლობას და, შესაბამის შემთხვევაში, უსაფრთხოებასთან დაკავშირებულ ზომებს.

მმართველობაზე პასუხისმგებელ პირებთან გაზიარებული საკითხებიდან გამომდინარე, ჩვენ განვსაზღვრავთ საკითხებს, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვანი იყო მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტორული შემოწმების პროცესში და რომლებიც მნიშვნელოვან აუდიტორულ საკითხებს განეკუთვნებიან. აღნიშნულ საკითხებს განვიხილავთ აუდიტორთა დასკვნაში, თუ კანონი ან მარეგულირებელი პროცედურები არ გამორიცხავენ ამგვარი საკითხების გახსნას ან, როდესაც, განსაკუთრებით იშვიათ ვითარებაში, ჩვენ განვსაზღვრავთ, რომ საკითხი არ უნდა იქნას წარმოდგენილი ჩვენს დასკვნაში, იმ მიზეზით, რომ ამგვარი ქცევის უარყოფითმა გავლენამ შესაძლოა გადაწონოს შესაბამისი კომუნიკაციის საზოგადოებრივი ინტერესის სარგებელი.

პარტნიორი აუდიტისა, რომლის შედეგადაც მოცემული დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა გაიცა, არის:

ენდრიუ კოქსშელი

შპს „KPMG Georgia“
თბილისი, საქართველო
26 ივნისი, 2018 წელი

სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“
კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

'000 ლარი	შენიშვნა	2017	2016
აქტივები			
ძირითადი საშუალებები	12	778,419	775,511
ავანსები გრძელვადიან აქტივებზე	13	59,535	-
არამატერიალური აქტივები		1,136	1,129
ფინანსური იჯარის მოთხოვნა	14	62,873	59,037
გაცემული სესხები	15	12,041	-
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	16	21,169	20,721
ინვესტიციები მეკავშირე კომპანიებში	7	15,480	12,640
გრძელვადიანი აქტივები		950,653	869,038
გაცემული სესხები	15	-	2,651
მარაგები		12,412	10,928
გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა		-	3,659
ავანსები	13	50,791	48,521
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	16	147,026	179,735
ვადიანი დეპოზიტები		-	75,129
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	17	498,960	391,609
მიმდინარე აქტივები		709,189	712,232
სულ აქტივები		1,659,842	1,581,270
კაპიტალი	18		
სააქციო კაპიტალი		624,916	617,093
დამატებითი გადახდილი კაპიტალი		71,718	71,718
სამართლიანი ღირებულების ნაშთი მესაკუთრეთა არაფულადი შენატანებისთვის		(282,181)	(282,181)
გაუნაწილებელი მოგება		428,994	264,778
კომპანიის მესაკუთრეებთან დაკავშირებული კაპიტალი		843,447	671,408
მონაწილეობის არაკონტროლირებული წილი	23	69,063	40,186
სულ კაპიტალი		912,510	711,594
ვალდებულებები			
სესხები და კრედიტები	20	637,381	650,806
გრძელვადიანი ვალდებულებები		637,381	650,806
სესხები და კრედიტები	20	78,519	151,593
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	21	29,254	64,410
მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებები		113	802
ანარიცხები		2,065	2,065
მიმდინარე ვალდებულებები		109,951	218,870
სულ ვალდებულებები		747,332	869,676
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები		1,659,842	1,581,270

კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს განმარტებით შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების და განთავსებულია 12-48 გვერდებზე.

*სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“
2017 წლის კონსოლიდირებული მოგება ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება*

'000 ლარი	შენიშვნა	2017	2016
შემოსავალი	6	671,586	633,638
გაზის და ნავთობის ღირებულება		(392,649)	(391,141)
ცვეთა		(37,322)	(39,864)
პერსონალის ხარჯები		(17,703)	(15,722)
გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა		(9,650)	(10,195)
სხვა ხარჯები	8	(16,468)	(28,190)
სხვა შემოსავალი	9	8,028	1,068
საოპერაციო საქმიანობების შედეგები		205,822	149,594
ფინანსური შემოსავალი	10	68,432	61,305
ფინანსური ხარჯი	10	(53,889)	(111,517)
წმინდა ფინანსური შემოსავალი/(ხარჯი)		14,543	(50,212)
მეკავშირე კომპანიებში ინვესტიციების მოგების/(ზარალის) წილი	7	2,100	(1,964)
მოგება მოგების გადასახადამდე		222,465	97,418
მოგების გადასახადის ხარჯი	11	(2,059)	(19,381)
მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში		220,406	78,037
მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი, რომელიც უკავშირდება:			
კომპანიის მესაკუთრეებს		191,529	81,364
არაკონტროლირებად წილებს		28,877	(3,327)
		220,406	78,037

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება დამოწმებულია ხელმძღვანელობის მიერ და მისი სახელით ხელმოწერილია 2018 წლის 26 ივნისს შემდეგი პირების მიერ:

დავით თვალაბეიშვილი
გენერალური დირექტორი

დავით ვარდიაშვილი
ფინანსური დირექტორი

კონსოლიდირებული მოგება ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს განმარტებით შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების და განთავსებულია 12-48 გვერდებზე.

*სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“
2017 წლის კონსოლიდირებული მოგება ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება*

'000 ლარი	შენიშვნა	2017	2016
შემოსავალი	6	671,586	633,638
გაზის და ნავთობის ღირებულება		(392,649)	(391,141)
ცვეთა		(37,322)	(39,864)
პერსონალის ხარჯები		(17,703)	(15,722)
გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა		(9,650)	(10,195)
სხვა ხარჯები	8	(16,468)	(28,190)
სხვა შემოსავალი	9	8,028	1,068
საოპერაციო საქმიანობების შედეგები		205,822	149,594
ფინანსური შემოსავალი	10	68,432	61,305
ფინანსური ხარჯი	10	(53,889)	(111,517)
წმინდა ფინანსური შემოსავალი/(ხარჯი)		14,543	(50,212)
მეკავშირე კომპანიებში ინვესტიციების მოგების/(ზარალის) წილი	7	2,100	(1,964)
მოგება მოგების გადასახადამდე		222,465	97,418
მოგების გადასახადის ხარჯი	11	(2,059)	(19,381)
მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში		220,406	78,037

მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი, რომელიც უკავშირდება:

კომპანიის მესაკუთრეებს	191,529	81,364
არაკონტროლირებად წილებს	28,877	(3,327)
	220,406	78,037

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება დამოწმებულია ხელმძღვანელობის მიერ და მისი სახელით ხელმოწერილია 2018 წლის 26 ივნისს შემდეგი პირების მიერ:

დავით ფვალაბიშვილი
გენერალური დირექტორი

დავით ვარდიშვილი
ფინანსური დირექტორი

კონსოლიდირებული მოგება ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს განმარტებით შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების და განთავსებულია 12-48 გვერდებზე.

სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“
 2017 წლის კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

კომპანიის მესაკუთრეებისთვის განკუთვნილი კაპიტალი							
	სააქციო კაპიტალი	დამატებითი გადახდილი კაპიტალი	სამართლიანი ღირებულების ნაშთი მესაკუთრეთა არაფულადი შენატანებისთვის	გაუნაწილებელი მოგება	სულ	არაკონტროლირებადი ინტერესები	სულ კაპიტალი
’000 ლარი							
ნაშთი 2016 წლის 1 იანვარს	610,901	71,718	(282,181)	270,908	671,346	43,513	714,859
მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში	-	-	-	81,364	81,364	(3,327)	78,037
ოპერაციები კომპანიის მესაკუთრეებთან							
შენატანები და განაწილება							
დივიდენდები (იხილეთ შენიშვნა 18(c))	-	-	-	(12,676)	(12,676)	-	(12,676)
არაფულადი აქტივების განაწილება, გადასახადის გამოკლებით	-	-	-	(74,818)	(74,818)	-	(74,818)
მატება საწესდებო კაპიტალში (იხილეთ შენიშვნა 18 (a))	6,192	-	-	-	6,192	-	6,192
სულ შენატანები და განაწილება	6,192	-	-	(87,494)	(81,302)	-	(81,302)
ნაშთი 2016 წლის 31 დეკემბერს	617,093	71,718	(282,181)	264,778	671,408	40,186	711,594
 ნაშთი 2017 წლის 1 იანვარს	617,093	71,718	(282,181)	264,778	671,408	40,186	711,594
მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში	-	-	-	191,529	191,529	28,877	220,406
ოპერაციები კომპანიის მესაკუთრეებთან							
შენატანები და განაწილება							
დივიდენდები (იხილეთ შენიშვნა 18(c))	-	-	-	(27,313)	(27,313)	-	(27,313)
მატება საწესდებო კაპიტალში (იხილეთ შენიშვნა 18 (a))	7,823	-	-	-	7,823	-	7,823
სულ შენატანები და განაწილება	7,823	-	-	(27,313)	(19,490)	-	(19,490)
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბერს	624,916	71,718	(282,181)	428,994	843,447	69,063	912,510

კონსოლიდირებული საკუთარ კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს განმარტებით შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების და განთავსებულია 12-48 გვერდებზე.

*სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“
2017 წლის კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება*

'000 ლარი	შენიშვნა	2017	2016
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან			
კლიენტებისგან მიღებული ფულადი სახსრები		759,289	678,142
მიმწოდებლისა და თანამშრომლებისთვის გადახდილი ფულადი სახსრები		(513,090)	(490,150)
სახელმწიფოსგან დამატებითი ღირებულების გადასახადის დაბრუნება		-	3,500
ოპერაციებიდან მიღებული ფულადი სახსრები გადასახადების და პროცენტის გადახდამდე		246,199	191,492
გადახდილი პროცენტი		(46,073)	(42,913)
მიღებული პროცენტი		31,774	22,848
წმინდა ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობებიდან		231,900	159,086
საინვესტიციო საქმიანობებიდან მიღებული ფულადი სახსრები			
ძირითადი საშუალებების შეძენა, გადახდილი ავანსების ჩათვლით		(82,889)	(53,115)
კლება ვადიან დეპოზიტში		69,129	-
გაცემული სესხის გადახდა		2,442	41,015
გაცემული სესხები		(10,883)	(39,858)
მეკავშირე კომპანიებში ინვესტიციების შეძენა		(740)	(8,942)
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		(22,941)	(60,900)
ფულადი ნაკადები ფინანსური საქმიანობებიდან	20		
გადახდილი დივიდენდები		(27,313)	(12,676)
შემოსავალი სესხებიდან		69,914	550,431
სესხების დაფარვა		(130,227)	(450,154)
ფინანსურ საქმიანობაში გამოყენებული/ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები		(87,626)	87,601
წმინდა მატება ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებში		121,333	185,787
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 1 იანვარს		391,609	191,088
გაცვლითი კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(13,982)	14,734
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 31 დეკემბერს	17	498,960	391,609

შენიშვნა	გვერდი	შენიშვნა	გვერდი
1. ანგარიშვალდებული საწარმო	13	17. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	24
2. მომზადების საფუძველი	13	18. კაპიტალი	24
3. სამუშაო და წარსადგენი ვალუტა	14	19. კაპიტალის მართვა	25
4. შეფასებების და მსჯელობების გამოყენება	14	20. სესხები და კრედიტები	25
5. საოპერაციო სეგმენტი	15	21. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	26
6. შემოსავალი	17	22. სამართლიანი ღირებულება და რისკების მართვა	27
7. ინვესტიციები მეკავშირე კომპანიებში	18	23. მნიშვნელოვანი შვილობილი კომპანიები და არაკონტროლირებადი წილი	32
8. სხვა ხარჯები	19	24. კაპიტალური და სხვა ვალდებულებები	33
9. სხვა შემოსავალი	19	25. პირობითი ვალდებულებები	34
10. ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური ხარჯი	19	26. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან	35
11. მოგების გადასახადის ხარჯი	20	27. შეფასების საფუძველი	36
12. ძირითადი საშუალებები	21	28. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები	37
13. ავანსად გადახდილი თანხები	22	29. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ არ არის ამოქმედებული	45
14. ფინანსური იჯარის მოთხოვნა	22		
15. გაცემული სესხები	23		
16. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	23		

1. ანგარიშვალდებული საწარმო

(a) ორგანიზაცია და ოპერაციები

სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“ (შემდგომში „კომპანია“) და მისი შვილობილი კომპანიები (შემდგომში „ჯგუფი“) მოიცავს სააქციო საზოგადოებებს და შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებებს, მეწარმეთა შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად. „კომპანია“ დაფუძნებულია, როგორც 100%-ით სახელმწიფო მფლობელობაში არსებული საწარმო საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს 2006 წლის 21 მარტის ბრძანების საფუძველზე, საქართველოს სახელმწიფოს მფლობელობაში მყოფი სამი კომპანიის საფუძველზე: სს „საქართველოს საერთაშორისო ნავთობის კორპორაცია“, სს „საქართველოს გაზის საერთაშორისო კორპორაცია“ და სს „თელეთის ნავთობის კომპანია“.

„კომპანიის“ რეგისტრირებული მისამართია: კახეთის გზატკეცილი №21, თბილისი 0190, საქართველო. „კომპანია“ რეგისტრირებულია თბილისის საგადასახადო ინსპექციის მიერ და მისი რეგისტრაციის ნომერია: 4346/007.

„ჯგუფის“ ძირითადი საქმიანობაა ბუნებრივი გაზის იმპორტი, ელექტროენერგიის წარმოება და მიწოდება, გაზის მილსადენების იჯარა და ნავთობისა და გაზის ძიება-მოპოვება საქართველოში. გარდაბნის კომბინირებული ციკლის ელექტროსადგურის მშენებლობის დასრულების შემდეგ, 2015 წლის ივლისის თვეში, ელექტროენერგიის გამომუშავება დაემატა „ჯგუფის“ ძირითად საქმიანობებს. 2015 წლის 7 სექტემბერს გარდაბნის კომბინირებული ციკლის ელექტროსადგურმა საქართველოს ენერგეტიკის და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიისგან მიიღო ლიცენზია შეუზღუდავი პერიოდით და დაიწყო შემოსავლის გენერირება საქართველოში ელექტროენერგიის ბაზარზე დერეგულირებული ტარიფების შესაბამისად. საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 14 სექტემბრის ბრძანების №475 შესაბამისად, გარდაბნის კომბინირებული ციკლის ელექტროსადგურს მიენიჭა გარანტირებული სიმძლავრის ოპერატორის სტატუსი 2040 წლის 1 ოქტომბრამდე.

2016 წელს „ჯგუფი“ ასრულებდა აგენტის ფუნქციებს აზერბაიჯანიდან ბათუმის საზღვაო პორტში (საქართველო) ნედლი ნავთობის მიწოდების ოპერაციებში. 2017 წელს ჯგუფმა შეწყვიტა ეს ოპერაციები.

2006 წლის დეკემბრის შემდეგ, როდესაც „კომპანიას“ მიენიჭა საქართველოს სახელმწიფოს სახელით „ეროვნული ნავთობკომპანიის“ სტატუსი, „კომპანია“ იღებს და ყიდის საქართველოში მოპოვებული ნავთობისა და გაზის სახელმწიფო წილს, სახელმწიფოსა და ინვესტორებს შორის გაფორმებული „პროდუქციის წილობრივი განაწილების ხელშეკრულების“ შესაბამისად.

(b) ბიზნეს გარემო

„ჯგუფის“ საქმიანობა ხორციელდება საქართველოში, შესაბამისად მასზე ზემოქმედებს საქართველოში მოქმედი ეკონომიკური ფაქტორები და ფინანსური ბაზრები, რომლებიც განვითარებადი ბაზრის თვისებებით ხასიათდება. საკანონმდებლო, საგადასახადო და მარეგულირებელი სტრუქტურები განაგრძობენ განვითარებას, თუმცა ისინი ექვემდებარებიან განსხვავებულ ინტერპრეტაციებს და ხშირ ცვლილებებს, რაც სხვა საკანონმდებლო სირთულეებთან ერთად, საქართველოში მოქმედი ორგანიზაციებისთვის გარკვეულ გამოწვევებს წარმოქმნის. წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ხელმძღვანელობის მიერ საქართველოს ბიზნეს გარემოს გავლენის შეფასებას „ჯგუფის“ ოპერაციებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე. მომავალი ბიზნეს გარემო შეიძლება განსხვავდებოდეს ხელმძღვანელობის შეფასებებისაგან.

2. მომზადების საფუძველი

(a) შესაბამისობა

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადდა ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებთან („ფასს“-ები) სრულ შესაბამისობაში.

3. სამუშაო და წარსადგენი ვალუტა

საქართველოს ეროვნული ვალუტა არის ქართული ლარი („ლარი“), რომელიც წარმოადგენს „კომპანიის“ საწარმოების სამუშაო ვალუტას. მოცემული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ლარში. ლარში ნაჩვენები ყველა ფინანსური ინფორმაცია დამრგვალებულია უახლოეს ათასამდე.

4. შეფასებების და მსჯელობების გამოყენება

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფასს-ებთან შესაბამისობაში, რაც ხელმძღვანელობისგან მოითხოვს ისეთ მსჯელობებს, შეფასებებს და დაშვებებს, რომლებიც გავლენას ახდენენ სააღრიცხვო პოლიტიკაზე და წარმოდგენილი აქტივების, ვალდებულებების, შემოსავლებისა და ხარჯების ოდენობაზე. რეალური შედეგები შეიძლება განსხვავდებოდეს ამ შეფასებებისაგან.

შეფასებების და ძირითადი დაშვებების გადახედვა ხორციელდება საწარმოს უწყვეტი ფუნქციონირების პრინციპის საფუძველზე. სააღრიცხვო შეფასებების გადახედვის შედეგები აღიარდება იმ პერიოდში, რომელშიც მოხდა მათი გადახედვა და ასევე ნებისმიერ შემდგომ პერიოდში, რომელზედაც მათ ექნებათ გავლენა.

ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკასთან მიმართებაში გამოყენებულ ყველაზე კრიტიკული მსჯელობების, დაშვებების და შეფასებების შესახებ, რომელთაც აქვთ მნიშვნელოვანი გავლენა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებულ თანხებზე, აღწერილია შემდეგ შენიშვნებში:

- შენიშვნა 14 - ფინანსური იჯარის მოთხოვნა - განსაზღვრება იმისა, მოიცავს თუ არა თავდაპირველი შეთანხმება ფინანსურ იჯარას და არაუზრუნველყოფილი ნარჩენი ღირებულების მიმდინარე ღირებულებას იჯარის ვადის ბოლოსთვის;
- შენიშვნა 16 - სავაჭრო და სხვა მთხოვნები - გადახდის გრაფიკების განსაზღვრა შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიის“ მიმართ არსებული მოთხოვნებისთვის;
- შენიშვნა 17 - ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები - ვადიანი დეპოზიტების კლასიფიცირება სამ თვეზე მეტი თავდაპირველი ვადიანობით, ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების სახით;
- შენიშვნა 23 - მნიშვნელოვანი შვილობილი კომპანიები - შვილობილ კომპანიებზე კონტროლის განსაზღვრა;
- შენიშვნა 24 - კაპიტალური და სხვა ვალდებულებები - გაზის ყიდვა-გაყიდვასთან დაკავშირებული ვალდებულებების შეფასება.

სამართლიანი ღირებულების შეფასება

სამართლიანი ღირებულება კლასიფიცირდება სხვადასხვა დონეების მიხედვით სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში იმ მონაცემების საფუძველზე, რომლებიც გამოყენებულია შეფასების მეთოდოლოგიაში:

- დონე 1: კოტირებული საბაზრო ფასი (დაუკორექტირებელი) აქტიურ ბაზარზე მსგავსი აქტივებისა და ვალდებულებებისთვის.
- დონე 2: შემაჯალი მონაცემები გარდა იმისა, რაც შესულია პირველ დონეში და რომლებიც ხელმისაწვდომია, აქტივისა და ვალდებულებებისთვის, როგორც პირდაპირ (მაგ. ფასები), ასევე ირიბად (მაგ. ფასებისგან წარმოებული).
- დონე 3: მონაცემები აქტივისა და ვალდებულებებისთვის, რომლებიც არ ეფუძნებიან დაკვირვებად საბაზრო მონაცემებს (არადაკვირვებადი მონაცემები).

იმ შემთხვევაში, როდესაც აქტივის ან ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად გამოყენებული მონაცემები შეიძლება დაჯგუფდეს სამართლიანი ღირებულების სხვადასხვა დონეებად, სამართლიანი ღირებულების შეფასების დაჯგუფება ხდება მთლიანობაში სამართლიანი ღირებულების იერარქიის იმავე დონეში, რომელშიც ყველაზე დაბალი დონის მონაცემებია, რაც მნიშვნელოვანია მთლიანი შეფასებისთვის.

„ჯგუფი“ აღიარებს მოძრაობას სამართლიანი ღირებულების იერარქიას შორის იმ საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, რომლის დროსაც წარმოიშვება ცვლილება.

ინფორმაცია სამართლიანი ღირებულების შეფასებაში გაკეთებული დაშვებების შესახებ მოცემულია 22-ე შენიშვნაში.

დამატებითი ინფორმაცია სამართლიანი ღირებულების შეფასებაში გაკეთებული დაშვებების შესახებ შესულია შენიშვნაში 22(a) - სააღრიცხვო კლასიფიკაციები და სამართლიანი ღირებულება.

5. საოპერაციო სეგმენტი

„ჯგუფს“ აქვს ხუთი ანგარიშვალდებული სეგმენტი (2016 წელს: ექვსი), როგორც ქვემოთ არის აღწერილი, რომლებიც „ჯგუფის“ სტრატეგიულ ბიზნეს ერთეულებს წარმოადგენს. სტრატეგიული ბიზნეს ერთეულები სხვადასხვა პროდუქტებს და მომსახურებებს სთავაზობს და ისინი ცალკე იმართება. თითოეული სტრატეგიული ბიზნეს ერთეულისთვის, „კომპანიის“ გენერალური დირექტორი გადახედავს შიდა მართვის ანგარიშებს სულ მცირე კვარტალში ერთხელ. ქვემოთ მოცემულ მიმოხილვაში აღწერილია „ჯგუფის“ თითოეული ანგარიშვალდებული სეგმენტის მიერ განხორციელებული ოპერაციები:

- *გაზის მიწოდება*: მოიცავს ბუნებრივი აირის ყიდვა-გაყიდვას.
- *ელექტროენერგიის გამომუშავება და მიწოდება*: მოიცავს ელექტროენერგიის გაყიდვას გაყიდვისა და გარანტირებული სიმძლავრის ღირებულებას.
- *მილსადენის იჯარა*: მოიცავს „ჯგუფის“ მიერ დაკავშირებული მხარისთვის (შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია“) გაზის მილსადენების იჯარიდან მიღებულ საიჯარო შემოსავალს (იხილეთ შენიშვნა 26).
- *ნავთობის ტრანსპორტირება*: მოიცავს შემოსავალს ნავთობის საქართველოს ტერიტორიაზე ტრანსპორტირებიდან.
- *ძიება-მოპოვების საქმიანობა*: მოიცავს ნავთობის გაყიდვას პროდუქციის განაწილების გარიგებებიდან.
- *ნავთობითვაჭრობა*: მოიცავს სააგენტო ანაზღაურებას აზერბაიჯანიდან საქართველოს შავი ზღვის პორტებში ნედლი ნავთობის მიწოდების სანაცვლოდ. „ჯგუფმა“ შეწყვიტა ამ საქმიანობის განხორციელება 2017 წელს.

ინფორმაცია თითოეული ანგარიშვალდებული სეგმენტის შედეგების შესახებ მოცემულია ქვემოთ. შედეგები ფასდება ცვეთის დარიცხვამდე, პერსონალის ხარჯების, წმინდა ფინანსური ხარჯების, სხვა შემოსავალი/ხარჯის და მოგებისა და სხვა გადასახადების გადახდამდე სეგმენტის მოგების საფუძველზე, ხელმძღვანელობის თავდაპირველი ანგარიშების საფუძველზე, რომელსაც გადახედავს „კომპანიის“ გენერალური დირექტორი. ხელმძღვანელობის აზრით, ამგვარი ინფორმაცია ყველაზე მეტად შესაბამისია კონკრეტული სექტორის შედეგების შესაფასებლად, რომლებიც უკავშირდება ამ ინდუსტრიებში მოქმედ სხვა საწარმოებს. „კომპანიის“ გენერალური დირექტორი არ ახდენს სეგმენტის აქტივებისა და ვალდებულებების მონიტორინგს.

(i) ინფორმაცია ანგარიშვალდებული სეგმენტების შესახებ:

	გაზის მიწოდება		ელექტროენერგიის წარმოება და მიწოდება		მილსადენის იჯარა		ნავთობის ტრანსპორტირება		ძიება-მოპოვების საქმიანობები		სააგენტო მოსაკრებელი ნავთობით ვაჭრობიდან		სულ	
'000 ლარი	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
შემოსავალი	379,560	348,226	199,711	184,377	59,847	68,487	18,315	18,047	14,153	10,478	-	4,023	671,586	633,638
გაზის და ნავთობის ღირებულება	(304,576)	(308,875)	(88,073)	(82,266)	-	-	-	-	-	-	-	-	(392,649)	(391,141)
ანგარიშვალდებული სეგმენტის მოგება														
გაუნაწილებელი ხარჯების და მოგების გადასახადის გადახდამდე	74,984	39,351	111,638	102,111	59,847	68,487	18,315	18,047	14,153	10,478	-	4,023	278,937	242,497
'000 ლარი	2017								2016					
შემოსავალი														
მთლიანი შემოსავალი ანგარიშვალდებული სეგმენტებისთვის									671,586					
მოგება ან ზარალი														
ანგარიშვალდებული სეგმენტების მოგება									278,937					
გაუნაწილებელი თანხები:														
ცვეთა									(37,322)					
პერსონალის ხარჯი									(17,703)					
წმინდა ფინანსური შემოსავალი/(ხარჯი)									14,543					
გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა									(9,650)					
სხვა ხარჯები									(16,468)					
სხვა შემოსავალი									8,028					
მეკავშირე კომპანიებში ინვესტიციები შემოსავლის/(ზარალის) წილი									2,100					
კონსოლიდირებული მოგება მოგების გადასახადის გადახდამდე									222,465					

(ii) გეოგრაფიული ინფორმაცია

„ჯგუფის“ შემოსავლების უმრავლესობა საქართველოში გენერირდება, ხოლო გრძელვადიანი აქტივები საქართველოშია განთავსებული.

(iii) მთავარი მომხმარებელი

2017 წელს გაზის მიწოდების სეგმენტში ერთ მომხმარებელზე განხორციელებულმა გაყიდვებმა შეადგინა 376,671 ათასი ლარი, რაც „ჯგუფის“ მთლიანი შემოსავლის დაახლოებით 56%-ს შეადგენს (2016 წელს: 345,874 ათასი ლარი, 55%).

2017 წელს ელექტროენერგიის წარმოებისა და მიწოდების სეგმენტში ერთ მომხმარებელზე განხორციელებულმა გაყიდვებმა შეადგინა 109,125 ათასი ლარი, რომელიც „ჯგუფის“ მთლიანი შემოსავლის 16%-ს შეადგენს (2016 წელს: 115,993 ათასი ლარი, 18%).

6. შემოსავალი

'000 ლარი	2017	2016
ბუნებრივი აირის გაყიდვა	379,560	348,226
შემოსავალი ელექტროენერგიის წარმოებისა და მიწოდებიდან	199,711	184,377
მოგება გაზის მილსადენების იჯარიდან	59,847	68,487
ნავთობის ტრანსპორტირების საფასური	18,315	18,047
მოგება ნედლი ნავთობით ვაჭრობიდან	14,153	10,478
სააგენტო შემოსავალი ნავთობით ვაჭრობიდან	-	4,023
სულ შემოსავალი	671,586	633,638

შემოსავალი ელექტროენერგიის წარმოებისა და მიწოდებიდან მოიცავს შემოსავალს გარანტირებული სიმძლავრის ღირებულებიდან 103,166 ათასი ლარის ოდენობით (2016 წელს: 109,852 ათასი ლარი) და ელექტროენერგიის წარმოებიდან მიღებულ შემოსავალს 96,545 ათასი ლარის ოდენობით (2016 წელს: 74,525 ათასი ლარი).

„კომპანია“ მილსადენებს და დაკავშირებულ ინფრასტრუქტურას იჯარით გასცემს შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიაზე“ (GGTC). საიჯარო ხელშეკრულება არ ექვემდებარება გაუქმებას და ის ძალაშია 2020 წლის 1 იანვრამდე. 2011 წლის სექტემბრიდან 2017 წლის 1 სექტემბრამდე საიჯარო გადახდები ანგარიშდებოდა იჯარით აღებული მილსადენით ტრანსპორტირებული გაზის მოცულობის საფუძველზე ღირებულებით 1,000 კუბური მეტრი/6,80 აშშ დოლარი. 2017 წლის 1 სექტემბრიდან ფიქსირებულია საიჯარო ღირებულება თვეში შეადგენს 3,500 ათას ლარს. შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია“ პასუხს აგებს გაზის ძირითადი მილსადენი სისტემის რემონტზე, ტექნიკურ მომსახურებაზე, ოპერირებასა და უსაფრთხოებაზე. „კომპანია“ პასუხს აგებს მხოლოდ კაპიტალურ ხარჯებზე.

ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან განხილულია 26-ე შენიშვნაში.

ნავთობის ტრანსპორტირების ღირებულების მიღება ხდება ბაქო-სუფსის მილსადენის გავლით აზერბაიჯანიდან თურქეთში ნავთობის ტრანსპორტირებიდან.

7. ინვესტიციები მეკავშირე კომპანიებში

2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში სს „საქართველოს ენერგეტიკის განვითარების ფონდმა“ შეამცირა მისი შვილობილი კომპანიის შპს „ქართლის ქარის ელექტროსადგურის“ საწესდებო კაპიტალი 57.15%-დან 50.1%-მდე, რამაც შედეგად გამოიწვია „ჯგუფის“ წილის 49.99%-მდე ზრდა და შეადგინა 14,435 ათასი ლარი (2016 წელს: 14,322 ათასი ლარი, 42.85%).

შპს „ქართლის ქარის ელექტროსადგურმა“ ააშენა პირველი ქარის ელექტრო სადგური საქართველოში, სიმძლავრით 20.7 მგვტ. სადგურის მშენებლობა 2016 წლის სექტემბერში დასრულდა, ხოლო ექსპლოატაციაში 2016 წლის ნოემბრიდან შევიდა.

'000 ლარი	2017	2016
ნაშთი 1 იანვარს	12,640	5,663
განხორციელებული შენატანები	740	8,941
„ჯგუფის“ მოგების/(ზარალის) წილი, მოგების გადასახადის გამოკლებით	2,100	(1,964)
ნაშთი 31 დეკემბერს	15,480	12,640

'000 ლარი	2017	2016
წილობრივი მონაწილეობის პროცენტი	49.99%	42.85%
გრძელვადიანი აქტივები	66,212	68,563
მიმდინარე აქტივები	17,796	22,767
გრძელვადიანი ვალდებულებები	(48,478)	(47,863)
მიმდინარე ვალდებულებები	(7,589)	(15,786)
წმინდა აქტივები (100%)	27,941	27,681
„ჯგუფის“ წმინდა აქტივების წილი	13,968	11,861
შემოსავალი	14,106	-
მოგება/(ზარალი) და მთლიანი სრული	4,200	(4,584)
შემოსავალი/(ზარალი) (100%)		
„ჯგუფის“ მოგება/(ზარალის) და მთლიანი სრული შემოსავლის/(ზარალის) წილი	2,100	(1,964)

ამასთან, სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“ ფლობს წილს შპს „საერთაშორისო მილსადენის კომპანია „სარმატია“, ასევე წილს შპს „AGRI LNG Project Company“, რომელთაგან ორივე მნიშვნელოვანი გავლენის საგანს წარმოადგენს.

საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 13 აპრილის ბრძანების №775 საფუძველზე, სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციას“ შეუძლია მონაწილეობა მიიღოს პროექტების „თეთრი ნაკადი“ და „ტრანსკასპიური გაზის მილსადენი“ განხორციელებაში. პარტნიორთა ყოველწლიურ კრების საფუძველზე, რომელიც 2017 წლის 9 ივლისს გაიმართა, „სარმატია“-ს პარტნიორებმა მიიღეს გადაწყვეტილება შპს „სარმატია“-ს საწესდებო კაპიტალის გაზრდის შესახებ. ზემოთ ხსენებული გადაწყვეტილების საფუძველზე, მეკავშირე კომპანიებში განხორციელებული ინვესტიციების შეძენაში გადახდილმა ფულადმა სახსრებმა 740 ათასი ლარი შეადგინა.

„ჯგუფის“ არცერთი ინვესტიცია მეკავშირე კომპანიაში წარმოადგენს საჯარო საწარმოს და, შესაბამისად, ისინი არ აქვეყნებენ აქციების ფასების კოტირებას.

8. სხვა ხარჯები

'000 ლარი	2017	2016
ტრანსპორტირება, მასალა, რემონტი და ტექნიკური უზრუნველყოფა	6,434	9,822
რეგულირების ხარჯები	2,091	2,595
იურიდიული ხარჯები	1,737	11
საოფისე ხარჯები	1,231	1,649
წარმომადგენლობითი და სამივლინებო ხარჯები	650	504
თანამშრომლების ბენეფიტები	597	537
პროფესიონალური მომსახურებები *	227	266
აქტივების ჩამოწერა და გაყიდვა	97	-
გაუფასურების ზარალი სავაჭრო მოთხოვნებზე	-	8,818
წინასწარი ეკონომიკური კვლევის ხარჯი	-	1,428
სხვა	3,404	2,560
	16,468	28,190

*ზემოთ განსაზღვრული პროფესიონალური მომსახურების ხარჯები მოიცავს აუდიტორული და პროფესიონალური მომსახურებებისთვის აუდიტორული ფირმისთვის გადახდილ თანხას 62 ათასი ლარის ოდენობით.

9. სხვა შემოსავალი

'000 ლარი	2017	2016
გაუფასურების ზარალის და სავაჭრო მოთხოვნების აღდგენა	1,340	-
ინვენტარიზაციის პროცესში აღმოჩენილი ზედმეტობა	1,176	-
ნავთობის დამუშავება	229	464
სხვა	5,283	604
	8,028	1,068

10. ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური ხარჯი

'000 ლარი	2017	2016
მოგება-ზარალში აღიარებული		
საპროცენტო შემოსავალი საბანკო დეპოზიტებზე	36,453	24,037
საპროცენტო შემოსავალი გაცემულ სესხებზე	495	5,904
კლიენტების მიერ თანხის დაფარვის დაგვიანებით დარიცხული ჯარიმის პროცენტი	20,851	27,751
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით გამოწვეული წმინდა მოგება	6,797	-
ფინანსური საიჯარო მოთხოვნის დისკონტირების დაბრუნება (შენიშვნა 14)	3,836	3,613
ფინანსური შემოსავალი	68,432	61,305
ფინანსური ხარჯი		
საპროცენტო ხარჯი სესხებსა და კრედიტებზე	(48,695)	(48,049)
ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტით გამოწვეული ზარალი (იხილეთ შენიშვნა 16)	(5,194)	-
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით გამოწვეული ზარალი	-	(50,413)
სესხის ვადაზე ადრე დაფარვის გადასახადები	-	(13,055)
ფინანსური ხარჯები	(53,889)	(111,517)
მოგებაში ან ზარალში აღიარებული წმინდა ფინანსური შემოსავალი (ხარჯი)	14,543	(50,212)

11. მოგების გადასახადის ხარჯი

(ა) მოგებაში ან ზარალში აღიარებული თანხები

„ჯგუფის“ მოქმედ საგადასახადო განაკვეთს წარმოადგენს მოგების გადასახადის განაკვეთი 17.64%-ის ოდენობით (2016 წელს 15%), რომელიც ქართული კომპანიებისთვის არის განსაზღვრული.

'000 ლარი	2017	2016
მიმდინარე საგადასახადო ხარჯი		
მიმდინარე წელი	391	18,333
წინა წლების კორექტირება	1,668	726
	2,059	19,059
 გადავადებული საგადასახადო სარგებელი		
დროებითი სხვაობების წარმოშობა და აღდგენა	-	322
სულ საგადასახადო ხარჯი	2,059	19,381

(ბ) ეფექტური საგადასახადო განაკვეთის შედარება:

	2017		2016	
	'000 ლარი	%	'000 ლარი	%
გამოცხადებული დივიდენდები / მოგება დაბეგვრამდე	27,313	100	97,418	100
მოგების გადასახადის ხარჯი მოქმედი საგადასახადო განაკვეთით	4,820	18	14,613	15
დივიდენდებზე გადასახდელი საგადასახადო ვალდებულების გაქვითვა *	(4,429)	(16)		
წინა წლების კორექტირება	1,668	6	726	1
კანონმდებლობის ცვლილებით გამოწვეული ცვლილება აღიარებულ დაქვითვად დროებით სხვაობებში **	-	-	322	0
სხვაობები შემოსავლის და ხარჯების საგადასახადო და ფასს საფუძვლებს შორის	-	-	3,720	4
	2,059	8	19,381	20

* დივიდენდებზე საგადასახადო ვალდებულებების გაქვითვა უკავშირდება მოგების გადასახადს, რომელიც გადახდილია გაუნაწილებელ მოგებაზე 2008-2016 წლებში.

** ადრე აღიარებული გადავადებული საგადასახადო აქტივისა და ვალდებულებების დაბრუნება 322 ათასი ლარის ოდენობით უკავშირდება ცვლილებებს საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობაში. 2016 წლის 13 მაისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონპროექტი მოგების გადასახადის რეფორმის შესახებ (რომელიც ასევე ცნობილია მოგების გადასახადის ესტონური მოდელის სახელით), რაც ნიშნავს დაბეგვრის მომენტის გადატანას მოგების გამომუშავების თარიღიდან მისი გაცემის თარიღამდე. კანონი ძალაშია საგადასახადო პერიოდებისთვის 2017 წლის 1 იანვრის შემდეგ. იმის გათვალისწინებით, რომ საქართველოს საგადასახადო კოდექსის ცვლილება ძალაში შევიდა ანგარიშგების თარიღამდე, „კომპანიამ“ მოახდინა ცვლილების მთლიანი ეფექტის აღიარება განვლილი პერიოდის მოგება ზარალის ანგარიშგებაში ადრე აღიარებული გადავადებული საგადასახადო აქტივის აღიარების შეწყვეტით, მოგების გადასახადის ხარჯის სახით.

12. ძირითადი საშუალებები

'000 ლარი	გაზის და ნავთობის მილსადენები	მიწა და შენობა- ნაგებობები	ელექტროენერგიის გამომუშავების ერთეული	ნავთობის ჰაბურდილები	მანქანა დანადგარები	სხვა	დაუმთავრებელი შენიშვნა და დაუმონტაჟებული მოწყობილობები	სულ
თვითღირებულება								
ნაშთი 2016 წლის 1 იანვარს	402,482	37,585	391,563	29,864	18,479	7,589	39,506	927,068
შესყიდვები	174	5,576	-	-	363	1,796	55,253	63,162
გადაცემები	-	636	2,896	5,540	749	373	(10,194)	-
გაყიდვები	(335)	(117)	(3,555)	-	(581)	-	(1,680)	(6,268)
რეკლასიფიკაცია	(10,672)	-	-	-	-	-	10,672	-
ნაშთი 2016 წლის 31 დეკემბერს	391,649	43,680	390,904	35,404	19,010	9,758	93,557	983,962
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვარს	391,649	43,680	390,904	35,404	19,010	9,758	93,557	983,962
შესყიდვები	8,380	865	-	-	457	848	31,229	41,779
გადაცემები	13,054	(352)	525	-	384	249	(13,860)	-
გაყიდვები	(683)	(118)	-	-	(73)	(11)	(695)	(1,580)
რეკლასიფიკაცია	(603)	-	-	-	-	-	603	-
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბერს	411,797	44,075	391,429	35,404	19,778	10,844	110,834	1,024,161
ცვეთა და გაუფასურების ზარალი								
ნაშთი 2016 წლის 1 იანვარს	122,990	5,752	7,065	22,540	6,769	3,688	-	168,804
ცვეთა წლის განმავლობაში	19,244	744	15,152	1,683	2,340	595	-	39,758
გაყიდვები	-	-	(111)	-	-	-	-	(111)
დაუმონტაჟებელ მოწყობილობებზე გადატანა	(6,270)	-	-	-	-	-	6,270	-
ნაშთი 2016 წლის 31 დეკემბერს	135,964	6,496	22,106	24,223	9,109	4,283	6,270	208,451
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვარს	135,964	6,496	22,106	24,223	9,109	4,283	6,270	208,451
ცვეთა წლის განმავლობაში	17,674	776	15,291	1,207	1,805	1,115	-	37,868
გაყიდვები	(529)	(26)	-	-	(11)	(11)	-	(577)
დაუმონტაჟებელ მოწყობილობებზე გადატანა	5	-	-	-	-	-	(5)	-
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბერს	153,114	7,246	37,397	25,430	10,903	5,387	6,265	245,742
საბალანსო ღირებულება								
2016 წლის 1 იანვარს	279,492	31,833	384,498	7,324	11,710	3,901	39,506	758,264
2016 წლის 31 დეკემბერს	255,685	37,184	368,798	11,181	9,901	5,475	87,287	775,511
2017 წლის 31 დეკემბერს	258,683	36,829	354,032	9,974	8,875	5,457	104,569	778,419

დაუმონტაჟებელი მოწყობილობა წარმოადგენს 61,635 ათას ლარს (2016 წელს: 37,074 ათასი ლარი) 104,569 ათასი ლარის ნაშთიდან. დაუმონტაჟებელი მოწყობილობა მოიცავს გაზის მილსადენებს და ტურბინებს, რომელთა გამოყენებაც ჯერ არ დაწყებულა. იმის გამო, რომ საქართველოს ბაზარი არ არის განვითარებული, თითქმის შეუძლებელია თერმული თბოელექტროსადგურების ნაწილების სასწრაფო წესით შეძენა, გადაუდებელ სიტუაციებში, შესაბამისად „კომპანიას“ უწევს დამატებითი მარაგის უზრუნველყოფა. მშენებლობის პროცესში მყოფი აქტივები ძირითადად მოიცავს გაზის მილსადენის სამშენებლო/სარეაბილიტაციო სამუშაოებს.

2017 წლის განმავლობაში საქართველოს მთავრობამ განახორციელა 7,421 ათასი ლარის ღირებულების გაზის მილსადენის, 313 ათასი ლარის ღირებულების მიწის და 89 ათასი ლარის სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობის კონტრიბუცია (2016 წელს: გაზის მილსადენი - 174 ათასი ლარი, მიწის ნაკვეთები - 4,611 ათასი ლარი, ძირითადი საშუალებები - 363 ათასი ლარი და არამატერიალური აქტივები - 1,044 ათასი ლარი) საწესდებო კაპიტალის ზრდის ფორმით. ამ აქტივების ნომინალური ღირებულება მათ სამართლიან ღირებულებას არის მიახლოებული.

13. ავანსად გადახდილი თანხები

'000 ლარი	2017	2016
გრძელვადიანი აქტივები		
ავანსად გადახდილი თანხები	59,535	-
სულ გრძელვადიანი	59,535	-
მიმდინარე აქტივები		
ავანსად გადახდილი თანხები	50,791	48,521
სულ მიმდინარე	50,791	48,521
	110,326	48,521

2016 წლის 28 სექტემბერს შპს „გარდაბანი II“-ს და „China Tianchen Engineering Corporation“-ს შორის გაფორმდა ხელშეკრულება გარდაბნის კომბინირებული ციკლის თბოელექტროსადგურის დაპროექტების, ნასყიდობისა და მშენებლობის შესახებ. დასრულების ვადაა დაწყების თარიღიდან 24 თვე. 59,533 ათასი ლარი გადახდილ იქნა ავანსის სახით ზემოთ ხსენებული ხელშეკრულების შესაბამისად და ის კლასიფიცირებულ იქნა გრძელვადიანი აქტივის სახით.

მოკლევადიანი გადახდები ძირითადად ხორციელდება გაზის მიწოდების მიზნით კომპანიის „South Caucasus Pipeline Option Gas Company Limited“ (31,136 ათასი ლარის ოდენობით (2016 წელს: 29,271 ათასი ლარი) და კომპანიის „Azerbaijan Gas Supply Company Limited“ (AGSC) (11,636 ათასი ლარი (2016 წელს 12,216 ათასი ლარი) სასარგებლოდ.

14. ფინანსური იჯარის მოთხოვნა

1996 წელს საქართველოს მთავრობა შევიდა 30-წლიან გარიგებაში ნავთობის კომპანიების კონსორციუმთან, რომელმაც იკისრა საქართველო-აზერბაიჯანის სახელმწიფო საზღვრიდან საქართველოს შავი ზღვის სანაპიროზე სუფსის ნავთობტერმინალამდე ნავთობის მილსადენის სისტემის მშენებლობის და განვითარების პასუხისმგებლობა. გარიგების საფუძველზე ნავთობის კომპანიებს მიენიჭა მითითებული მილსადენის სისტემით ნავთობის საქართველოს ტერიტორიის გავლით ტრანსპორტირების უფლება. მილსადენი საქართველოს სახელმწიფო ქონება გახდა. ამ მილსადენის საკუთრების უფლება გადაეცა „კომპანიას“ 2010 წლის ივნის-ივლისში „კომპანიის“ საწესდებო კაპიტალში განხორციელებული შენატანის სახით, ნომინალური ღირებულებით 269,299 ათასი ლარის ოდენობით. მილსადენით მოსარგებლე ნავთობკომპანიების სანაცვლოდ, „ჯგუფი“ იღებს სატრანზიტო ღირებულებას ტრანსპორტირებული ნავთობის თითოეულ ბარელზე. ხელმძღვანელობამ განსაზღვრა, რომ თავდაპირველი გარიგება მოიცავდა ფინანსურ იჯარას დაწყების თარიღიდან, იმის გამო, რომ საიჯარო ხელშეკრულება მოიჯარეს გადასცემდა საკუთრებასთან დაკავშირებულ არსებითად ყველა რისკს და ანაზღაურებას.

„ჯგუფმა“ აღიარა ფინანსური იჯარის მოთხოვნა 39,229 ათასი ლარის ოდენობით იმ თარიღში, როდესაც საკუთრების უფლება მილსადენებზე გადაეცა „ჯგუფს“. ფინანსური იჯარის მოთხოვნა წარმოადგენს წმინდა ინვესტიციის მიმდინარე ღირებულებას იჯარაში, რომელიც აქტივების არაუზრუნველყოფილი ნარჩენი ღირებულების მიმდინარე ღირებულებას მოიცავდა იჯარის ვადის ბოლოს, რომელიც დისკონტირდება იჯარაში არსებული საპროცენტო განაკვეთით. 230,070 ათასი ლარის სხვაობა იჯარაში წმინდა ინვესტიციების ნომინალურ და მიმდინარე ღირებულებას შორის აღიარებულ იქნა კაპიტალში სამართლიანი ღირებულების ცვლილების სახით, მესაკუთრის არაფულადანი შენატანისთვის.

’000 ლარი	2017	2016
ფინანსური საიჯარო მოთხოვნა 1 იანვარს	59,037	55,424
ფინანსური საიჯარო მოთხოვნის დისკონტირების განაკვეთის ზრდა	3,836	3,613
ფინანსური საიჯარო მოთხოვნა 31 დეკემბერს	62,873	59,037

ნავთობის ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებულმა პირობითმა საიჯარო გადასახადმა, რომელიც 2017 წლის განმავლობაში კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაშია აღიარებული, 18,315 ათასი ლარი (2016 წელს: 18,047 ათასი ლარი) შეადგინა.

15. გაცემული სესხები

’000 ლარი	2017	2016
გრძელვადიანი აქტივები		
აქციონერებზე გაცემული სესხი	12,041	-
სულ გრძელვადიანი მიმდინარე აქტივები	12,041	-
მესამე პირებზე გაცემული სესხი		
სულ მიმდინარე	-	2,651
	-	2,651
	12,041	2,651

2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დარჩენილი სესხი სრულად იქნა დაფარული 2017 წლის განმავლობაში.

აქციონერზე - სს „საპარტნიორო ფონდზე“ გაცემული სესხი არაუზრუნველყოფილ სუბორდინირებულ სესხს წარმოადგენს და ის აშშ დოლარშია დენომინირებული. მასზე ირიცხება სახელშეკრულებო წლიური საპროცენტო განაკვეთი 9,5%-ის ოდენობით და მისი დაფარვის ვადაა 4 წელი.

სს „საპარტნიორო ფონდსა“ და „კომპანიას“ შორის გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე, „კომპანიის“ მიერ გაცემული სესხი დაიფარება a) არაუგვიანეს 2021 წლის 31 მაისისა ან b) სს „საპარტნიორო ფონდის“ მიერ მესამე პირის მიმართ არსებული ვალის სრულად დაფარვიდან 6 თვეში - ორივე - (a) და (b) თარიღი სესხის დაფარვის თარიღად მიიჩნევა. „ჯგუფის“ დამოკიდებულება საკრედიტო რისკზე და სესხებთან დაკავშირებული გაუფასურების ზარალი განხილულია 22-ე შენიშვნაში.

16. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

’000 ლარი	2017	2016
გრძელვადიანი აქტივები		
სავაჭრო მოთხოვნები	21,169	20,721
სულ გრძელვადიანი მიმდინარე აქტივები	21,169	20,721
სხვა მოთხოვნები		
სავაჭრო მოთხოვნები	144,458	179,345
სხვა მოთხოვნები	2,568	390
სულ მიმდინარე	147,026	179,735
	168,195	200,456

2017 წლის 16 ნოემბერს, „კომპანიამ“ და შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიამ“ გააფორმეს ხელშეკრულება მთავარი გაზის მილსადენის იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნის რესტრუქტურისაგების შესახებ. ხელშეკრულების მხარეებმა შეათანხმეს გადახდის გრაფიკი, რის საფუძველზეც მთლიანი თანხა დაიფარება 2025 წლის ბოლოსთვის. მოთხოვნის რესტრუქტურისაგება გულისხმობს პირობების არსებით მოდიფიცირებას; შესაბამისად, რესტრუქტურისაგების დღეს „კომპანიამ“ შეწყვიტა არსებული მოთხოვნის აღიარება და აღიარა ახალი აქტივი ახალი პირობების გათვალისწინებით. მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში 5,194 ათასი ლარის სხვაობა აღიარდა, როგორც ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტით გამოწვეული ზარალი. ნაშთის სამართლიანი ღირებულება ანგარიშდება მომავალი გადახდების მიმდინარე ღირებულების საფუძველზე, საბაზრო საპროცენტო განაკვეთით 10.86%-ის ოდენობით (შენიშვნა 10).

„ჯგუფის“ დამოკიდებულება საკრედიტო და სავალუტო რისკებზე, ასევე სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებთან დაკავშირებული გაუფასურების ზარალი განხილულია 22-ე შენიშვნაში.

17. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

'000 ლარი	2017	2016
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	203,711	219,902
მოთხოვნამდე დეპოზიტები	295,249	171,543
შეზღუდული ფულადი სახსრები	-	164
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები		
კონსოლიდირებული ფულადი სახსრების მოძრაობის		
ანგარიშგებაში და კონსოლიდირებული ფინანსური		
მდგომარეობის ანგარიშგებაში	498,960	391,609

მოთხოვნამდე დეპოზიტები წარმოადგენს ბანკებში განთავსებულ ვადიან ანაზრებს, შეძენის დღიდან სამ თვეზე მეტი დაფარვის ვადით, რომელთათვისაც „ჯგუფს“ აქვს ერთპიროვნული უფლებამოსილება მოხსნას თანხა დეპოზიტიდან შეტყობინების გაგზავნიდან რამდენიმე დღეში, მნიშვნელოვანი ჯარიმის დარიცხვის ან პროცენტის დაკარგვის გარეშე. შესაბამისად, ამ ვადიანი დეპოზიტების კლასიფიცირება ხდება მათი ხასიათიდან გამომდინარე, რომელიც მოთხოვნამდე დეპოზიტს ახასიათებს.

საპროცენტო განაკვეთის რისკზე „ჯგუფის“ დამოკიდებულება და ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების მგრძნობელობის ანალიზი განხილულია 22-ე შენიშვნაში.

18. კაპიტალი

(a) სააქციო კაპიტალი

აქციების რაოდენობა (სხვაგვარად მითითებამდე)

	ჩვეულებრივი აქციები	
	2017	2016
ნომინალური ღირებულება	ლარი 20	ლარი 20
გამოშვებული 1 იანვარს	30,854,651	30,545,028
აქციების გამოშვება არაფულადი აქტივების შენატანების	391,146	309,623
სანაცვლოდ		
გამოშვებული 31 დეკემბერს	31,245,797	30,854,651

ჩვეულებრივი აქციები

ჩვეულებრივი აქციების მფლობელებს აქვთ უფლება მიიღონ დროდადრო გამოცხადებული დივიდენდები, და ასევე აქვთ „კომპანიის“ კრებაზე ერთ აქციაზე ერთი ხმის უფლება.

(ბ) დამატებითი გადახდილი კაპიტალი

დამატებითი გადახდილი კაპიტალი წარმოადგენს „ჯგუფისთვის“ საქართველოს მთავრობის (რომელიც ასრულებს მისი აქციონერის ფუნქციას) მიერ მინიჭებულ სარგებელს.

(ც) დივიდენდები და აქციონერებზე გაცემული სხვა განაწილებები

2017 წელს გამოცხადდა და გადახდილ იქნა დივიდენდები 27,313 ათასი ლარის ოდენობით (2016 წელს: 12,676 ათასი ლარის ოდენობით დივიდენდები გამოცხადდა და გადახდილ იქნა).

საქართველოს მთავრობის 2012 წლის 27 მარტის ბრძანების №531 საფუძველზე, რომელიც „კომპანიის“ მიერ 2012-2017 წლებში გენერირებული წმინდა მოგებიდან „კომპანიის“ წმინდა მოგების განაწილებას უკავშირდებოდა. წმინდა მოგების მაქსიმალური განაწილებადი რაოდენობა შეადგენს 35%. 2018 წლიდან ხელმძღვანელობის განზრახვას წარმოადგენს მომავალ წლებში კონსოლიდირებული წმინდა მოგებიდან 35%-ის დივიდენდების სახით გადახდის გაგრძელება.

(დ) არაკონტროლირებადი წილი

არაკონტროლირებადი წილი წარმოადგენს სს „საპარტნიორო ფონდის“ შენატანს საწესდებო კაპიტალში და მის წილს შპს „გარდაბნის თბოელექტროსადგურის“ („ჯგუფის“ შვილობილი კომპანია) მთლიან გაუნაწილებელ მოგებაში (იხილეთ შენიშვნა 23).

19. კაპიტალის მართვა

„ჯგუფს“ არ აქვს კაპიტალის მართვის ფორმალური პოლიტიკა, მაგრამ ხელმძღვანელობა ცდილობს კაპიტალის შესაბამისი ბაზის უზრუნველყოფას „ჯგუფის“ საოპერაციო და სტრატეგიულ საჭიროებებთან დაკავშირებული მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად, და ასევე ბაზრის მონაწილეების ნდობის შესანარჩუნებლად. ეს მიიღწევა ფულადი სახსრების ეფექტური მართვის, „ჯგუფის“ შემოსავლებისა და მოგების და იმ გრძელვადიანი საინვესტიციო გეგმების მუდმივი მონიტორინგის გზით, რომლებიც ძირითადად „ჯგუფის“ საოპერაციო ფულადი ნაკადებით ფინანსდება. ამ ღონისძიებების გატარებით, „ჯგუფი“ მისი მოგების მდგრად ზრდას ისახავს მიზნად.

წლის განმავლობაში ადგილი არ ჰქონია კაპიტალის მართვაში „ჯგუფის“ მიდგომის ცვლილებას.

არც „კომპანია“ და არც მისი შვილობილი კომპანიები წარმოადგენენ გარედან დაკისრებული კაპიტალის მოთხოვნების საგანს.

20. სესხები და კრედიტები

მოცემულ შენიშვნაში წარმოდგენილია ინფორმაცია „ჯგუფის“ პროცენტის სესხებისა და კრედიტების სამშენებლო პირობების შესახებ, რომლებიც ამორტიზირებული ღირებულებით ფასდება. საპროცენტო განაკვეთის, სავალუტო და ლიკვიდურობის რისკზე „ჯგუფის“ დამოკიდებულებების შესახებ მეტი ინფორმაცია იხილეთ 22-ე შენიშვნაში.

'000 ლარი	2017	2016
გრძელვადიანი ვალდებულებები		
გამოშვებული არაუზრუნველყოფილი ობლიგაცია	637,381	650,806
	637,381	650,806
მიმდინარე ვალდებულებები		
არაუზრუნველყოფილი სესხები	67,512	-
არაუზრუნველყოფილი ობლიგაციის გამოშვების მიმდინარე პოზიცია	11,007	151,593
	78,519	151,593
	715,900	802,399

(a) ვადები და სესხის დაფარვის გრაფიკი

გადაუხდელი სესხების ვადები და პირობები იყო შემდეგი:

'000 ლარი	ვალუტა	ნომინალური საპროცენტო განაკვეთი	დაფარვის წელი	31 დეკემბერი 2017 წელი		31 დეკემბერი 2016 წელი	
				ნომინალური დირებულება	საბალანსო დირებულება	ნომინალური დირებულება	საბალანსო დირებულება
სესხები ბანკებისგან	აშშ დოლარი	5.000%	2018	12,979	12,979	-	-
სესხები ბანკებისგან	აშშ დოლარი	6.500%	2018	54,533	54,533	-	-
არაუზრუნველყოფილი ობლიგაციის გამოშვება	აშშ დოლარი	6.750%	2021	648,050	648,388	661,700	659,968
არაუზრუნველყოფილი ობლიგაციის გამოშვება	აშშ დოლარი	6.875%	2017	-	-	141,485	142,431
სულ პროცენტიანი ვალდებულებები				715,562	715,900	803,185	802,399

2017 წლის მაისში „ჯგუფმა“ სრულად დაფარა 2012 წლის მაისში გამოშვებული ევროობლიგაციების დარჩენილი ნაწილი.

2016 წლის აპრილში „ჯგუფმა“ გამოუშვა, განათავსა და ლონდონის საფონდო ბირჟაზე დაარეგისტრირა (ლისტინგი) 250 მილიონი აშშ დოლარის დირებულების არაუზრუნველყოფილი ობლიგაციები და ვადაზე ადრე ნაწილობრივ გამოსყიდა 2012 წლის ობლიგაციები.

(b) აქტივებისა და ვალდებულებების მოძრაობის შედარება ფინანსური საქმიანობიდან წარმოშობილ ფულად ნაკადებთან

	გაუნაწილებელი მოგება	ვალდებულებები	
'000 ლარი	გაუნაწილებელი მოგება	სესხები და კრედიტები	სულ
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვარს	264,778	802,399	1,067,177
ამონაგები სესხებიდან	-	69,914	69,914
სესხების დაფარვა	-	(130,227)	(130,227)
გადახდილი დივიდენდები	(27,313)	-	(27,313)
ფინანსური ფულადი ნაკადებიდან მიღებული მთლიანი ცვლილებები	(27,313)	(60,313)	(87,626)
უცხოური ვალუტის გაცვლით კურსში	-	(28,808)	(28,808)
ცვლილებების ეფექტი	-	48,695	48,695
საპროცენტო ხარჯი	-	(46,073)	(46,073)
გადახდილი პროცენტი	-	-	-
სულ ვალდებულებასთან დაკავშირებული სხვა ცვლილებები	-	(26,186)	(26,186)
მთლიან გაუნაწილებელ მოგებასთან დაკავშირებული სხვა ცვლილებები	191,529	-	191,529
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბერს	428,994	715,900	1,144,894

21. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები

'000 ლარი	2017	2016
სავაჭრო ვალდებულებები	19,619	63,224
ვალდებულებები გრძელვადიანი აქტივებისთვის	9,634	1,143
სხვა ვალდებულებები	1	43
	29,254	64,410

სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებთან დაკავშირებით „ჯგუფის“ დამოკიდებულება სავალუტო და ლიკვიდურობის რისკზე განხილულია 22-ე შენიშვნაში.

22. სამართლიანი ღირებულება და რისკების მართვა

(a) სააღრიცხვო კლასიფიკაციები და სამართლიანი ღირებულება

სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება აქტივის გაყიდვისას მისაღები ან ბაზრის მონაწილეებს შორის შეფასების დღეს სტანდარტულ ოპერაციაში ვალდებულების გადაცემისთვის გადასახდელი ფასის მისაახლოებლად. თუმცა განუსაზღვრელობის გათვალისწინებით და სუბიექტური მსჯელობის გამოყენებით, სამართლიანი ღირებულება არ უნდა იქნას ინტერპრეტირებული რეალიზებადად აქტივების გაყიდვაში ან ვალდებულებების გადაცემაში.

„ჯგუფმა“ განსაზღვრა ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება შეფასების ტექნიკების გამოყენებით. შეფასების ტექნიკის მიზანს წარმოადგენს ისეთი სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრება, რომელიც ასახავს აქტივის გაყიდვით მისაღებ ან ვალდებულების გადასაცემად გადასახდელ ფასს შეფასების დღეს ბაზრის მონაწილეებს შორის სტანდარტულ ოპერაციაში. გამოყენებული შეფასების ტექნიკა წარმოადგენს დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მოდელს. ყველა ფინანსური აქტივისა და ვალდებულების სამართლიანი ღირებულება ანგარიშდება მომავალი ძირითადი თანხისა და საპროცენტო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულების საფუძველზე, რომელიც დისკონტირდება ბაზრის საპროცენტო განაკვეთით ანგარიშგების თარიღში.

არაუზრუნველყოფილი ობლიგაციების სამართლიანი ღირებულების ხელმძღვანელობისეულმა შეფასებამ ფასების დიაპაზონი სამართლიანი ღირებულებიდან (რომელიც დაახლოებით საბალანსო ღირებულებას უტოლდება) სამართლიან ღირებულებაზე გადაიტანა, რომელიც დაახლოებით 8%-ით აღემატება საბალანსო ღირებულებას. მიუხედავად იმისა, რომ არაუზრუნველყოფილი ობლიგაციები ლონდონის საფონდო ბირჟაზე რეგისტრირებული, ბაზარი არ არის აქტიურად მიჩნეული, რადგან მონაწილეები ძირითადად ინსტიტუციონალური ინვესტორები არიან, ხოლო ბრუნვა ბაზარზე არ არის მაღალი.

„ჯგუფის“ სხვა ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება გონივრულად არის მიახლოებული მათ სამართლიან ღირებულებაზე.

(b) ფინანსური რისკების მართვა

ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენებით „ჯგუფი“ შემდეგი რისკების წინაშე დგას:

- საკრედიტო რისკი (იხილეთ (b)(ii));
- ლიკვიდურობის რისკი (იხილეთ (b)(iii));
- საბაზრო რისკი (იხილეთ (b)(iv)).

(i) რისკების მართვის სტრუქტურა

სამეთვალყურეო საბჭოს აქვს მთლიანი პასუხისმგებლობა „ჯგუფის“ რისკების მართვის სტრუქტურის დადგენასა და მიმოხილვაზე.

„ჯგუფის“ რისკების მართვის პოლიტიკები განისაზღვრება მის წინაშე არსებული რისკების იდენტიფიცირებისა და ანალიზისთვის, შესაბამისი რისკების საზღვრებისა და საკონტროლო მექანიზმების განსაზღვრისთვის და რისკებისა და საზღვრების დაცვის გაკონტროლებისთვის. რისკების მართვის პოლიტიკები და სისტემები რეგულარულად განიხილებიან ბაზრის პირობებისა და „ჯგუფის“ საქმიანობაში ცვლილებების ასახვის მიზნით.

(ii) საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის „ჯგუფის“ ფინანსური ზარალის რისკი, როდესაც მომხმარებელი ან ფინანსური ინსტრუმენტის ხელშემკვრელი მხარე ვერ შეასრულებს ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს. ის ძირითადად წარმოიშობა „ჯგუფის“ კლიენტების მიმართ არსებული მოთხოვნებიდან, გაცემული სესხებიდან, ვადიანი დეპოზიტებიდან და ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტებიდან.

სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები 2017 წლისათვის

ფინანსური აქტივების და ავანსების საბალანსო ღირებულება მაქსიმალურ საკრედიტო რისკს წარმოადგენს. ანგარიშგების თარიღისთვის საკრედიტო რისკზე მაქსიმალური დამოკიდებულება იყო შემდეგი:

’000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	
	2017	2016
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები *	168,195	200,456
ავანსები	110,326	48,521
გაცემული სესხები	12,041	2,651
ვადიანი დეპოზიტები	-	75,129
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	498,960	391,609
	789,522	718,366

*ნაშთი მოიცავს გრძელვადიან მოთხოვნებს შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიის“ მიმართ 21,169 ათასი ლარის ოდენობით (იხილეთ მე-16 შენიშვნა).

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

საკრედიტო რისკის მართვა ხდება კლიენტებისგან ავანსების მოთხოვნის ან კრედიტის გაგრძელებამდე მათი კრედიტუნარიანობის შეფასების გზით. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებთან დაკავშირებული უზრუნველყოფა ზოგადად არ მოითხოვება.

„ჯგუფი“ ადგენს გაუფასურების რეზერვს, რომელიც წარმოადგენს გაწეული დანაკარგების მისეულ შეფასებას სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებთან დაკავშირებით.

სავაჭრო მოთხოვნებისთვის საკრედიტო რისკზე მაქსიმალური დამოკიდებულება საანგარიშგებო თარიღისთვის, გეოგრაფიული რეგიონების მიხედვით იყო შემდეგი:

’000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	
	2017	2016
ადგილობრივი *	161,348	176,749
ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების	4,954	22,172
ორგანიზაციის წევრი ქვეყნები	1,893	1,535
დსთ-ს ქვეყნები	168,195	200,456

სავაჭრო მოთხოვნების საკრედიტო რისკის მაქსიმალური დამოკიდებულება ანგარიშგების თარიღისთვის კლიენტების ტიპების მიხედვით იყო შემდეგი:

’000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	
	2017	2016
გაზის დისტრიბუტორები	117,133	129,777
ელექტროენერგიის დისტრიბუტორები	12,677	25,476
გაზის მილსადენის საიჯარო ქირა *	29,829	20,721
ნავთობით ვაჭრობა	4,954	22,172
სხვა	3,602	2,310
	168,195	200,456

2017 წლის 31 დეკემბერს, „ჯგუფს“ ჰყავდა ორი მომხმარებელი, რომელთა ნაშთი აღემატებოდა მთლიანი სავაჭრო მოთხოვნის 10%-ს (2016 წლის 31 დეკემბერს: ერთი მომხმარებელი). ამ ნაშთების საბალანსო ღირებულება 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იყო 116,749 ათასი ლარი (2016 წლის 31 დეკემბერს: 129,631 ათასი ლარი) და 43,746 ათასი ლარი (2016 წლის 31 დეკემბერს: 20,721 ათასი ლარი).

*ნაშთი მოიცავს გრძელვადიან მოთხოვნას „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიის“ მიმართ 21,169 ათასი ლარის ოდენობით (იხილეთ მე-16 შენიშვნა).

გაუფასურების ზარალი

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების ვადები საანგარიშგებო თარიღისთვის იყო შემდეგი:

'000 ლარი	ბრუტო 2017	გაუფასურება 2017	ბრუტო 2016	გაუფასურება 2016
ვადაგადაცილების გარეშე	38,690	-	79,041	-
0-30 დღემდე ვადაგადაცილება	35,892	-	49,728	779
31-365 დღემდე ვადაგადაცილება	87,539	-	79,903	7,943
ერთ წელზე მეტი ვადაგადაცილება	6,074	-	4,071	3,565
	168,195	-	212,743	12,287

გადახდების გამოცდილებიდან და მომხმარებელთა საკრედიტო რისკის შეფასების საფუძველზე „ჯგუფს“ სჯერა, რომ ვადაგადაცილებული თანხები კვლავ დაბრუნებადია.

ავანსები

2017 წლის 31 დეკემბერს „ჯგუფის“ გრძელვადიანი ავანსები მოიცავს უცხოური კომპანიებისთვის გადაცემულ თანხებს „გარდაბნის კომბინირებული ციკლის თბოელექტროსადგურის II“ დაპროექტების, ნასყიდობისა და მშენებლობის მომსახურებების მიღების მიზნით. „ჯგუფმა“ მიიღო გარანტიები Fitch-ის A რეიტინგის მქონე ბანკისგან, ავანსთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის დასაფარად.

2017 და 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მოკლევადიანი ავანსები ძირითადად გაზის გამყიდველებზე იქნა გადახდილი, რომელთაგან „ჯგუფს“ გაზის მიწოდების გრძელვადიანი უწყვეტი ისტორია აკავშირებს.

გაცემული სესხები

2017 წელს „ჯგუფმა“ მის აქციონერზე გასცა სესხი. მესამე პირისთვის 2016 წელს გაცემული სესხი სრულად დაიფარა 2017 წელს. სს „საპარტნიორო ფონდი“ სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უმსხვილესი კომპანიაა, რომელსაც Fitch-ის საკრედიტო რეიტინგით მინიჭებული აქვს BB-შეფასება; შესაბამისად, ხელმძღვანელობის შეფასებით გაცემულ სესხებთან მიმართებაში დაკავშირებულ საკრედიტო რისკს ადგილი არ აქვს.

ვადიანი დეპოზიტები და ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, „ჯგუფს“ დეპოზიტების განთავსებული აქვს 3 ბანკში, რომელთა ნაშთები აღემატება მთლიანი ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების 10 პროცენტს (2016 წლის 31 დეკემბერს: 4 ბანკი). ამ ნაშთების საბალანსო ღირებულება 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იყო 410,469 ათასი ლარი (2016 წლის 31 დეკემბერს: 334,413 ათასი ლარი). 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ნაშთების დაახლოებით 85% განთავსებულია საქართველოს 3 ბანკში, რომელთაგან ორს Fitch-ის საკრედიტო რეიტინგით აქვს BB-შეფასება და ერთი - ქართულ შვილობილი კომპანია რუსული ბანკის Fitch-ის BB+ რეიტინგით. ბანკებში არსებული ნაშთების 13% განთავსებულია 2 ქართულ ბანკში, Fitch-ის საკრედიტო რეიტინგებით B+ და B.

(iii) ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ „ჯგუფი“ სირთულეებს შეხვდება იმ ფინანსურ ვალდებულებებთან დაკავშირებული ვალდებულებების შესრულებაში, რომლებიც სწორდება ფულადი სახსრების ან სხვა ფინანსური აქტივის მიწოდების გზით. „ჯგუფის“ მიდგომა ლიკვიდურობის მართვასთან დაკავშირებით მოიცავს, შეძლებისდაგვარად იმის უზრუნველყოფას, რომ მას ყოველთვის ჰქონდეს სათანადო ლიკვიდურობა მისი ვალდებულებების დროულად შესასრულებლად, როგორც ნორმალურ, ისე - სტრესულ ვითარებაში, მიუღებელი ზარალის გაწევის ან „ჯგუფის“ რეპუტაციისთვის ზიანის მიყენების გარეშე. „ჯგუფის“ ლიკვიდურობის მართვა ასევე მოიცავს ობლიგაციის გამოშვების ხელშეკრულებაში გათვალისწინებული უზრუნველყოფების მონიტორინგს.

ზოგადად, „ჯგუფს“ ყოველთვის აქვს სათანადო მოთხოვნამდე ფულადი სახსრები, მისი მოსალოდნელი საოპერაციო ხარჯების დასაკმაყოფილებლად 60 დღის განმავლობაში, მათ შორის ფინანსური ვალდებულებების მომსახურების ჩათვლით; ეს გამორიცხავს ისეთი გაუთვალისწინებელი ვითარებების პოტენციურ გავლენას, რომლის გონივრულ ფარგლებში წინასწარ განსაზღვრა შეუძლებელია, მაგალითად ბუნებრივი კატასტროფები.

ლიკვიდურობის რისკზე დამოკიდებულება

ქვემოთ წარმოდგენილია ანგარიშგების თარიღისთვის ფინანსური ვალდებულებების დარჩენილი სახელშეკრულებო დაფარვის ვადები. თანხები მოიცავს პროცენტის მოსალოდნელ გადახდებს. მოსალოდნელი არ არის, რომ ვადიანობის ანალიზში შესული ფულადი ნაკადები მნიშვნელოვნად ადრე წარმოიშვება, ან მნიშვნელოვნად განსხვავებული ოდენობით.

'000 ლარი 2017	საბალანსო ღირებულება	სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები	0-6 თვე	6-12 თვე	1-3 წელი	3-5 წელი
არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები						
არაუზრუნველყოფილი ობლიგაციების გამოშვება	648,388	801,153	21,872	21,872	87,487	669,922
სესხები უზრუნველყოფის გარეშე	67,512	70,070	1,973	68,097	-	-
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	29,254	29,256	29,256	-	-	-
	745,154	900,479	53,101	89,969	87,487	669,922
'000 ლარი 2016						
არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები						
არაუზრუნველყოფილი ობლიგაციების გამოშვება	802,399	1,031,371	168,681	22,332	89,328	751,030
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	64,410	64,410	64,410	-	-	-
	866,809	1,095,781	233,091	22,332	89,328	751,030

(iv) საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი, რომ საბაზრო ფასების ისეთი ცვლილება, როგორც არის ვალუტის გაცვლითი კურსები, საპროცენტო განაკვეთები და აქციის ფასები იმოქმედებს „ჯგუფის“ შემოსავალზე ან მისი ფინანსური ინსტრუმენტების ფლობის ღირებულებაზე. საბაზრო რისკის მართვის მიზანს წარმოადგენს ბაზრის რისკებზე დამოკიდებულების მართვა და კონტროლი მისაღები პარამეტრების ფარგლებში, ამონაგების ოპტიმიზაციის პროცესში.

სავალუტო რისკი

„ჯგუფი“ ექვემდებარება სავალუტო რისკს იმ შესყიდვებთან, გაყიდვებთან და სესხებთან დაკავშირებით, რომლებიც დენომინირებულია „ჯგუფში“ შემავალი საწარმოების შესაბამისი სამუშაო ვალუტის გარდა სხვა ვალუტაში. ვალუტა, რომელშიც ეს ოპერაციებია უპირატესად დენომინირებული არის აშშ დოლარი. ზოგადად, „ჯგუფის“ სესხები იმ ვალუტებშია დენომინირებული, რომლებიც შეესაბამება „ჯგუფის“ ქვემდებარე ოპერაციების საფუძველზე გენერირებულ ფულად ნაკადებს. ეს უზრუნველყოფს ეკონომიკურ ჰეჯირებას წარმოებული ინსტრუმენტების ხელშეკრულებების გაფორმების საჭიროების გარეშე.

„ჯგუფის“ დამოკიდებულება სავალუტო რისკზე იყო შემდეგი:

სავალუტო რისკზე დამოკიდებულება

'000 ლარი	აშშ დოლარში დენომინირებული 2017	აშშ დოლარში დენომინირებული 2016
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	6,793	23,814
გაცემული სესხები	12,041	2,651
ვადიანი დეპოზიტები	-	75,129
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	88,761	171,113
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	(6,640)	(22,125)
სესხები და კრედიტები	(715,900)	(802,399)
წმინდა დამოკიდებულება	(614,945)	(551,817)

წლის განმავლობაში გამოყენებულ იქნა შემდეგი მნიშვნელოვანი გაცვლითი კურსები:

ლარში	საშუალო კურსი		ანგარიშგების თარიღის სპოტ-განაკვეთი	
	2017	2016	2017	2016
აშშ დოლარი	2.5086	2.3667	2.5922	2.6468

მგრძნობელობის ანალიზი

აშშ დოლართან მიმართებაში ლარის გონივრულად შესაძლებელი 10%-იანი გამყარება (2016 წელს 20%), რომელიც ქვემოთ არის მითითებული, 31 დეკემბერს იმოქმედებდა ფინანსური უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასებაზე და გაზრდიდა/(შემცირებდა) მოგება-ზარალს ქვემოთ ნაჩვენები ოდენობით. ანალიზი ადგენს, რომ ყველა სხვა ცვლადი, კერძოდ კი საპროცენტო განაკვეთები, უცვლელი დარჩება და ის უარყოფს ნებისმიერ გავლენას მომავალ ყიდვა-გაყიდვებზე.

'000 ლარი	მოგება ან (ზარალი)
31 დეკემბერი 2017 წელი	61,494
31 დეკემბერი 2016 წელი	93,809

აშშ დოლართან მიმართებაში ლარის შესუსტებას 31 დეკემბრის მდგომარეობით ექნებოდა თანაბარი, მაგრამ უკუ ეფექტი ზემოთ ნაჩვენები ოდენობით, იმის საფუძველზე, რომ ყველა სხვა ცვლადი უცვლელი დარჩება. უცხოური ვალუტის კურსის ცვალებადობას პირდაპირ კაპიტალზე გავლენა არ იქნება.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის ცვლილება პირველ რიგში მოქმედებს სესხებსა და კრედიტებზე მათი სამართლიანი ღირებულებების (ფიქსირებულგანაკვეთიანი სესხი) ან მომავალი ფულადი ნაკადების (ცვლადი განაკვეთის მქონე სესხი) ცვლილების გზით. ხელმძღვანელობას არ აქვს ფორმალური პოლიტიკა იმის განსაზღვრად, თუ რამდენად უნდა იყოს „ჯგუფი“ დამოკიდებული ფიქსირებულ ან ცვლად განაკვეთებზე. ამასთან, ახალი სესხებისა და კრედიტების აღებისას ხელმძღვანელობა იყენებს მსჯელობას იმის გადასაწყვეტად, უნდა იყოს თუ არა ფიქსირებული ან ცვლადი განაკვეთი მეტად სასურველი „ჯგუფისთვის“ მოსალოდნელი პერიოდის განმავლობაში, დაფარვის ვადის დადგომამდე.

დამოკიდებულება საპროცენტო განაკვეთის რისკზე

ანგარიშგების თარიღისთვის „ჯგუფის“ პროცენტიანი ფინანსური ინსტრუმენტების საპროცენტო განაკვეთის პროფილი იყო შემდეგი:

’000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	
	2017	2016
ფიქსირებულგანაკვეთიანი ინსტრუმენტები		
გაცემული სესხები	12,041	2,651
ვადიანი დეპოზიტები	-	75,129
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	498,960	391,609
სესხები და კრედიტები	(715,900)	(802,399)
	(204,899)	(333,010)

სამართლიანი ღირებულების მგრძნობელობის ანალიზი ფიქსირებულგანაკვეთიანი ინსტრუმენტებისთვის

„ჯგუფი“ არ აღრიცხავს ფიქსირებულგანაკვეთიან ფინანსურ ინსტრუმენტებს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ან გასაყიდად ხელმისაწვდომის სახით. შესაბამისად, ცვლილებას საპროცენტო განაკვეთებში ანგარიშგების თარიღისთვის არ ექნება გავლენა მოგება-ზარალზე ან საკუთარ კაპიტალზე.

23. მნიშვნელოვანი შვილობილი კომპანიები და არაკონტროლირებადი წილი

2013 წლის ოქტომბერში „კომპანია“ და სს „საპარტნიორო ფონდმა“ შექმნეს ახალი შვილობილი კომპანია შპს „გარდაბნის თბოელექტროსადგური“ 51% და 49% წილით, შესაბამისად. საწესდებო კაპიტალი განისაზღვრა 100,000 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით. გადახდილი საწესდებო კაპიტალი 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 175,185 ათას ლარს (2016 წელს: 171,370 ათასი ლარი) შეადგენდა.

შვილობილი კომპანიის წესდების შესაბამისად, კონკრეტული გადაწყვეტილებების მიღებას სჭირდება ერთპიროვნული შეთანხმება. ხელმძღვანელობამ დაასკვნა, რომ „ჯგუფი“ აკონტროლებს შვილობილ კომპანიას, რადგან ის ექვემდებარება (აქვს უფლება) ცვალებად ამონაგებს შვილობილ კომპანიაში მისი ჩართულობიდან და მას შესწევს უნარი ასახოს ამგვარი ამონაგები შვილობილ კომპანიაზე მისი უფლებამოსილების გამოყენების გზით. დასკვნა ეფუძნება საკუთრების წილის პროცენტულ მატერიალურ და შვილობილი კომპანიის წესდებში განსაზღვრული გადაწყვეტილებების მნიშვნელობას, რომლისთვისაც საჭიროა მხოლოდ ხმათა მარტივი უმრავლესობა.

შვილობილი კომპანია შეიქმნა გარდაბნის კომბინირებული ციკლის ელექტროსადგურის (CCPP) მშენებლობისა და ექსპლოატაციის მიზნით. სამშენებლო სამუშაოები 2015 წლის ივლისის თვეში დასრულდა. გარდაბნის კომბინირებული ციკლის ელექტროსადგურმა შემოსავლის გენერირება 2015 წლის სექტემბრის თვიდან დაიწყო.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია ინფორმაცია „ჯგუფის“ შვილობილი კომპანიის „გარდაბნის კომბინირებული ციკლის ელექტროსადგურის“ შესახებ, რომელსაც მატერიალური არაკონტროლირებადი ინტერესი გააჩნია (NCI):

'000 ლარი	2017	2016
NCI პროცენტი	49%	49%
გრძელვადიანი აქტივები	415,952	431,144
მიმდინარე აქტივები	57,142	47,943
გრძელვადიანი ვალდებულებები	(321,530)	(383,220)
მიმდინარე ვალდებულებები	(10,620)	(13,856)
წმინდა აქტივები	140,944	82,011
NCI-ს საბალანსო ღირებულება	69,063	40,186
შემოსავალი	199,711	184,377
მოგება/(ზარალი)	58,934	(6,790)
მთლიანი სრული მოგება/ზარალი	58,934	(6,790)
NCI-სთვის გამოყოფილი მოგება/(ზარალი)	28,878	(3,327)
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობებიდან	108,590	64,482
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობებიდან	(3,204)	(8,936)
გამოყენებული ფულადი ნაკადები (NCI-ს დივიდენდები: ნული)	(84,593)	(49,053)
წმინდა მატება ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებში	20,793	6,493

2016 წლის აგვისტოში შეიქმნა ახალი შვილობილი კომპანია შპს „გარდაბნის თბოელექტროსადგური 2“, საწყისდებო კაპიტალით 10,000 ათასი ლარის ოდენობით, რომელშიც „კომპანია“ 100%-იან წილს ფლობს. 2017 წლის განმავლობაში, „ჯგუფმა“ დამატებითი ინვესტიცია განახორციელა შპს „გარდაბნის თბოელექტროსადგურის 2“ კაპიტალში და 2017 წლის დეკემბრის მდგომარეობით ახალი შვილობილი კომპანიის კაპიტალმა 188,458 ათასი ლარი შეადგინა. 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ამ თარიღისთვის დასრულებული წლისთვის, შვილობილ კომპანიას გააჩნდა მიმდინარე აქტივების ავანსების მატერიალური ნაშთი 61,791 ათასი ლარის ოდენობით, რომლიდანაც 59,535 ათასი ლარი გამოიყო კომპანიისთვის „China Tianchen Engineering Corporation“ „გარდაბნის კომბინირებული ციკლის თბოელექტროსადგურის“ დაპროექტებასთან, ნასყიდობასა და მშენებლობასთან დაკავშირებით. სამშენებლო სამუშაოები არ დაწყებულა 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და შესაბამისად შვილობილი კომპანია შვილობილი კომპანია სტარტ-აპ ეტაპზე იმყოფება. „გარდაბნის კომბინირებული ციკლის ელექტროსადგურის“ მშენებლობა დამონტაჟებული სიმძლავრით 230 მგვტ დასრულდება 2020 წლის ბოლოსთვის.

2017 წლის აგვისტოში, დარეგისტრირდა ახალი შვილობილი კომპანია „GOGC Trading SA“, რომლის რეგისტრირებული მისამართის ადგილმდებარეობაა ჟენევაში, შვეიცარია. „კომპანიის“ მიზანს წარმოადგენს ნედლი ნავთობის, ნავთობპროდუქტების, ნავთობ-ქიმიკატების და სხვა საქონლით ვაჭრობა, ასევე ლოგისტიკა. სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“ 100%-იან წილს ფლობს, ფიქსირებული სააქციო კაპიტალით 100,000 შვეიცარული ფრანკის ოდენობით.

24. კაპიტალური და სხვა ვალდებულებები

„ჯგუფმა“ გააფორმა მილსადენის და „გარდაბნის კომბინირებული ციკლის ელექტროსადგურის 2“ მშენებლობის ხელშეკრულებები, 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დაუფარავი კაპიტალური ვალდებულებით 24,900 ათასი და 375,105 ათასი ლარის ოდენობით (შესაბამისად). (2016 წელს: მხოლოდ მილსადენი 35,138 ათასი ლარი).

„ჯგუფი“ წარმოადგენს გაზის ნასყიდობის შესახებ დამატებითი ხელშეკრულების მხარეს, რომელიც ძალაშია 2026 წლამდე, რომლის თანახმადაც „ჯგუფმა“ უნდა მიიღოს და გადაიხადოს ან აანაზღაუროს (მიღების გარეშე) კონკრეტული რაოდენობის გაზის ღირებულება და წინასწარ განსაზღვრული ფასები, რომლებიც ბუნებრივი გაზის მიმდინარე საბაზრო ღირებულებაზე მნიშვნელოვნად დაბალია.

2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დამატებითი გაზის მთლიანმა ნარჩენმა რაოდენობა, რომლის შესყიდვა და ანაზღაურებაც იგეგმებოდა, შეადგინა 902,590 ათასი ლარი (2016 წლის 31 დეკემბრის: 1,014,071 ათასი ლარი). „ჯგუფი“ ასევე წარმოადგენს გაზის გაყიდვის ხელშეკრულების მხარეს, რის საფუძველზეც მისმა კლიენტმა უნდა მიიღოს და აანაზღაუროს, ან აანაზღაუროს (მიღების გარეშე) „ჯგუფის“ მიერ შესყიდული გაზის მთლიანი რაოდენობა, მათ შორის დამხმარე გაზის მთლიანი რაოდენობა. შედეგად „ჯგუფს“ მიაჩნია, რომ დამხმარე გაზის შესყიდვასთან დაკავშირებით მათი ვალდებულება გაიქცეოდა „ჯგუფის“ კლიენტის ვალდებულებით, რომელიც მოიცავს გაზის რაოდენობის შესყიდვას და წარმოადგენს ეფექტურ ორმხრივ სახელშეკრულებო შეთანხმებას, როდესაც „ჯგუფი“ მის ვალდებულებებს გადასცემს „ჯგუფის“ კლიენტს.

25. პირობითი ვალდებულებები

(a) დაზღვევა

სადაზღვევო ინდუსტრია საქართველოში განვითარების პროცესშია და მსოფლიოს სხვა ნაწილებში მოქმედი სადაზღვევო დაცვის მრავალი ფორმა ჯერ ხელმისაწვდომი არ არის. „ჯგუფს“ არ აქვს სრული სადაზღვევო ანაზღაურება მისი საწარმოო მოწყობილობების, ან მესამე პირის ვალდებულებებზე ქონებასთან ან გარემოს დაზიანებასთან მიმართებაში, რომელიც წარმოიშობა „ჯგუფის“ ქონებასთან ან მის ოპერაციებთან დაკავშირებული უბედური შემთხვევებიდან. სანამ „ჯგუფი“ არ მიიღებს ადეკვატურ სადაზღვევო ანაზღაურებას, არსებობს რისკი, რომ ზარალს ან კონკრეტული აქტივების ნგრევას ექნება არსებითი უარყოფითი გავლენა „ჯგუფის“ ოპერაციებზე და ფინანსურ პოზიციასზე.

(b) სასამართლო დავა

2017 წლის ოქტომბრის თვეში, „კომპანია“ შეიტანა სარჩელი „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია“-ს (მოპასუხე) წინააღმდეგ, რომლითაც ის ითხოვდა მოპასუხის მიერ „კომპანიისთვის“ ბუნებრივი აირის ხელშეკრულებით განსაზღვრული რაოდენობის მიუწოდებლობით გამოწვეული დაახლოებით 9,712 ათასი ლარის ზარალის ანაზღაურებას. ამასთან „კომპანია“ ითხოვს მიღსადენი სისტემისთვის მიყენებული ზარალის ანაზღაურებას 706 ათასი ლარის ოდენობით, რომელიც იჯარით გაიცა „კომპანიის“ მოპასუხეზე, იმ პერიოდის განმავლობაში, როდესაც მას ამუშავებდა ეს უკანასკნელი. მოცემული მომენტისთვის სარჩელი თბილისის საქალაქო სასამართლოში მიმდინარეობს, რომელიც პირველი ინსტანციის სასამართლოს წარმოადგენს. მთავარი მოსმენის დანიშვნამდე, რომელიც არსებითი ეტაპის დაწყებას წარმოადგენს, მხარეებს აქვთ უფლება შეცვალონ სარჩელი ან მასზე რეაგირება, გაზარდონ ან შეამცირონ მოთხოვნილი თანხა, წარადგინონ ახალი მტკიცებულება, შეცვალონ სარჩელის ფაქტური ან სამართლებრივი საფუძვლები.

2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ანგარიშგების თარიღის შემდგომ, სასამართლო დავის შედეგი და მისაღები ზიანის თანხა ვერ იქნება წინასწარ განსაზღვრული დარწმუნებით, რის შედეგადაც „კომპანიას“ ზემოთ თქმულთან დაკავშირებით არ აღურიცხავს რაიმე სახის მოთხოვნა.

(c) პირობითი საგადასახადო ვალდებულებები

საქართველოში საგადასახადო სისტემა შედარებით ახალია და მას კანონმდებლობის, ოფიციალური განცხადებების და სასამართლოს გადაწყვეტილებების ხშირი ცვლილებები ახასიათებს, რაც ხშირად გაურკვეველი, ურთიერთგამომრიცხავი და განსხვავებული ინტერპრეტაციის საგანია. საგადასახადო კანონმდებლობის ცვლილების შემთხვევაში, დამატებითი გადასახადის, მოსაკრებლის ან ჯარიმის ვალდებულება არ დაეკისრება საგადასახადო უწყებებს იმ წლის დასრულებიდან სამი წლის გასვლის შემდეგ, როდესაც ადგილი ჰქონდა ამგვარ დარღვევას.

ეს ვითარება ქმნის საგადასახადო რისკებს, რომლებიც, სხვა ქვეყნებთან შედარებით, საქართველოში გაცილებით უფრო საგრძნობია. ხელმძღვანელობა თვლის, რომ საგადასახადო ვალდებულებები ადეკვატურია მოქმედი საგადასახადო კოდექსის, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების ინტერპრეტაციისა. ამასთან, საგადასახადო ორგანოების მიერ აღნიშნული კანონების ინტერპრეტირება შეიძლება განსხვავდებოდეს „ჯგუფისეული“ ინტერპრეტაციისაგან და თუ საგადასახადო ორგანომ შეძლო საკუთარი ინტერპრეტირების არგუმენტირება, მაშინ აღნიშნულმა გარემოებამ შეიძლება არსებითი გავლენა მოახდინოს ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

(d) ეკოლოგიური საკითხები

საქართველოში ეკოლოგიური რეგულაციების ძალაში შესვლა განვითარების პროცესში იმყოფება და სამთავრობო უწყებების აღსრულების პოზიცია მუდმივად გადაიხედება. „კომპანია“ პერიოდულად აფასებს ეკოლოგიური რეგულაციების ფარგლებში მის ვალდებულებას. ვალდებულებები განსაზღვრისთანავე აღიარდება. შეუძლებელია იმ პოტენციური ვალდებულებების შეფასება, რომლებსაც შესაძლოა ადგილი ჰქონდეს ცვლილებების განხორციელებით არსებულ რეგულაციებში, სამოქალაქო სამართალწარმოებაში ან კანონმდებლობაში, თუმცა მათ შესაძლოა არსებითი მნიშვნელობა ჰქონდეს. არსებული კანონმდებლობის ფარგლებში აღსრულების მოცემულ კლიმატში, ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ არ არსებობს გარემოს დაზიანების მნიშვნელოვანი ვალდებულებები.

26. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან

(a) კონტროლის ურთიერთობები

2017 და 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციას“ მთლიანად ფლობს სს „საპარტნიორო ფონდი“. „ჯგუფის“ საბოლოო მაკონტროლებელი პირია საქართველოს მთავრობა. „ჯგუფის“ მშობელი კომპანია გასცემს საჯაროდ ხელმისაწვდომ ფინანსურ ანგარიშგებას.

(b) ოპერაციები მნიშვნელოვან მმართველ პერსონალთან

(i) მმართველი ხელმძღვანელების ანაზღაურება

მმართველმა ხელმძღვანელებმა წლის განმავლობაში მიიღო შემდეგ ანაზღაურება, რაც შესულია თანამშრომელთა ხელფასებში:

’000 ლარი	2017	2016
ხელფასები და ბონუსები	916	1,038

(c) სხვა ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან

„ჯგუფი“ ყოველდღიურ საქმიანობას ახორციელებს სხვადასხვა პირთან, რომლებიც კონტროლირდება ან ერთობლივად კონტროლირდება საქართველოს მთავრობის ან იმყოფება ამ უკანასკნელის მნიშვნელოვანი გავლენის ქვეშ. „ჯგუფმა“ მიიღო ბასს 23-ის (დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები) გამოყენების გადაწყვეტილება, რომელიც სამთავრობო უწყებებთან ოპერაციებთან დაკავშირებული განმარტებითი შენიშვნების შეზღუდული წარდგენის საშუალებას იძლევა.

ხელმძღვანელობა თვლის, რომ სხა შემოსავლისა და ხარჯის, ასევე სამთავრობო უწყებებთან დაკავშირებული ნაშთების მთლიანი თანხა, ქვემოთ განსაზღვრულის გარდა, მნიშვნელოვანი არ არის.

„ჯგუფის“ ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან ქვემოთ არის განხილული. ოპერაციები საქართველოს მთავრობასთან განხილულია წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში 6, 12, 14, 16 და 18.

(i) შემოსავალი

'000 ლარი	31 დეკემბრით დასრულებული წლის ოპერაციის ღირებულება		ნარჩენი ნაშთები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	
	2017	2016	2017	2016
სახელმწიფოს მიერ კონტროლირებული საწარმოები: შემოსავალი გაზის მილსადენების იჯარიდან*	59,847	68,487	29,800	20,721
შემოსავალი ელექტროენერგიის გამომუშავებისა და მიწოდებიდან	180,420	184,377	11,268	25,426
	240,267	252,864	41,068	46,147

* მილსადენის იჯარის ნარჩენი ნაშთი წარმოადგენს შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიის“ (იხილეთ შენიშვნა 16) მიმართ არსებულ რესტრუქტურიზებულ მოთხოვნას. დეტალური ინფორმაცია მოცემულია ქვემოთ:

'000 ლარი	2017
ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა (ბრუტო)	39,594
ფინანსურ აქტივთან დაკავშირებული ანარიცხების აღიარების შეწყვეტა	(8,722)
ახალი ფინანსური ვალდებულების აღიარება	25,678
ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტით გამოწვეული ზარალი (მე-10 შენიშვნა)	5,194

ანგარიშსწორება ელექტროენერგიის გამომუშავებიდან და მიწოდებიდან მიღებულ შემოსავალთან დაკავშირებულ ნარჩენ ნაშთთან მიმართებაში ხორციელდება ნაღდი ფორმით, საანგარიშო პერიოდის დასრულებიდან ექვსი თვის განმავლობაში.

არცერთი ნაშთი არ არის უზრუნველყოფილი.

(ii) ხარჯები

'000 ლარი	31 დეკემბრით დასრულებული წლის ოპერაციის ღირებულება		ნარჩენი ნაშთები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	
	2017	2016	2017	2016
სახელმწიფო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმოები: ბუნებრივი გაზის შესყიდვა	31,516	14,394	30	4,215
	31,516	14,394	30	4,215

ნარჩენი ნაშთების ანგარიშსწორება ხდება ნაღდი ფორმით, საანგარიშო პერიოდის დასრულებიდან ექვსი თვის განმავლობაში.

(iii) სესხები

'000 ლარი	დარიცხული პროცენტი		დარჩენილი ნაშთები	
	2017	2016	2017	2016
გაცემული სესხები:				
აქციონერი	376	1,078	12,041	-
სახელმწიფო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმო	-	4,602	-	-
	376	5,680	12,041	-

27. შეფასების საფუძველი

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ისტორიული ღირებულების საფუძველზე.

28. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები

ქვემოთ განსაზღვრული სააღრიცხვო პოლიტიკები მუდმივად გამოიყენებოდა წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ ყველა პერიოდთან მიმართებაში და ის მუდმივად გამოიყენებოდა „ჯგუფის“ საწარმოების მიერ.

(a) კონსოლიდირების საფუძველი

(i) არაკონტროლირებადი წილები

არაკონტროლირებადი წილები ფასდება შემძენის იდენტიფიცირებად წმინდა აქტივებში მათი პროპორციული წილით შესყიდვის დღეს.

(ii) შვილობილი კომპანიები

შვილობილი კომპანიები წარმოადგენენ „ჯგუფის“ მიერ კონტროლირებად სტრუქტურულ ერთეულებს. „ჯგუფი“ აკონტროლებს საწარმოს თუ მას აქვს შვილობილ კომპანიაში ჩართულობით ცვალებადი ამონაგების მიღების და ასევე ამონაგებზე გავლენის მოხდენის უფლებამოსილება. შვილობილი კომპანიების ფინანსური ანგარიშგები ჩართულია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში, კონტროლის განხორციელების მომენტიდან მისი შეწყვეტის მომენტამდე. შვილობილი კომპანიების სააღრიცხვო პოლიტიკა იცვლება საჭიროებისამებრ, რათა შესაბამისობაში მოვიდეს „ჯგუფის“ მიერ მიღებულ ერთიან სააღრიცხვო პოლიტიკასთან. შვილობილ კომპანიაში არაკონტროლირებადი წილის ზარალი მიკუთვნებულია არაკონტროლირებად წილზე მიუხედავად იმისა, იწვევს ეს თუ არა არაკონტროლირებადი წილის უარყოფით ბალანსს.

(iii) წილი ინვესტიციებში მეკავშირე კომპანიებში

„ჯგუფის“ წილი მეკავშირე კომპანიებში ინვესტიციებში მოიცავს წილებს მეკავშირე საწარმოებში.

მეკავშირე საწარმოები წარმოადგენს პირებს, რომლებშიც „ჯგუფის“ ფინანსური და საოპერაციო პოლიტიკების მნიშვნელოვანი გავლენა აქვს და არ ახორციელებს კონტროლს ან ერთობლივ კონტროლს. მნიშვნელოვანი გავლენა არსებობს, როდესაც „ჯგუფი“ ფლობს 20-დან 50%-მდე ხმის უფლება სხვა საწარმოში.

წილი დაკავშირებულ საწარმოებში აღირიცხება კაპიტალის მეთოდის გამოყენებით და თავდაპირველად თვითღირებულებით აღიარდება.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს „ჯგუფის“ წილს მეკავშირე კომპანიების ინვესტიციებში მოგებაში ან ზარალში ან სხვა სრულ შემოსავალში, „ჯგუფის“ სააღრიცხვო პოლიტიკების გათვალისწინების შემდეგ, იმ თარიღიდან, როდესაც იწყება მნიშვნელოვანი გავლენა, ამ უკანასკნელის დასრულებამდე.

როცა „ჯგუფის“ ზარალის წილი აღემატება მის წილს ინვესტიციებში მეკავშირე კომპანიებში, ამგვარი წილის საბალანსო ღირებულება, რომელიც ნებისმიერ გრძელვადიან ინვესტიციებშია გათვალისწინებული, ნულამდე შემცირდება და შემდგომი ზარალის აღიარება დისკონტირდება, გარდა შემთხვევისა, როდესაც „ჯგუფს“ ექნება ვალდებულება ან განახორციელებს გადახდას ინვესტირების ობიექტის სასარგებლოდ.

(iv) კონსოლიდირებისას აღმოფხვრილი ოპერაციები

გამოირიცხება შიდა ჯგუფური ნაშთები და ოპერაციები და „ჯგუფის“ შიდა ოპერაციებიდან წარმოშობილი ნებისმიერი არარეალიზებული შემოსავალი ან ხარჯი.

(b) შემოსავალი

(i) გაზის და ნავთობის გაყიდვა

შემოსავალი გაზისა და ნავთობის გაყიდვიდან ჩვეულებრივი მუშაობის პროცესში ფასდება მიღებული ან მისაღები გადახდის სამართლიანი ღირებულებით, შემოსავლების, სავაჭრო ფასდაკლებებისა და მოცულობის შემცირების გამოკლებით.

შემოსავლის აღიარება ხდება იმ შემთხვევაში, თუ არსებობს სანდო მტკიცებულება (ჩვეულებრივ გაფორმებული ნასყიდობის ხელშეკრულების ფორმით) იმისა, რომ კლიენტზე გადავიდა მნიშვნელოვანი რისკები და საკუთრების უფლება, შესაძლებელია გადახდი დაბრუნება, დაკავშირებული ხარჯები და საქონლის შესაძლო დაბრუნება შესაძლოა სანდოდ იქნას შეფასებული, არ არსებობს საქონელთან მიმართებაში მუდმივი მმართველობითი ჩარევა და შემოსავლის თანხა შესაძლოა საიმედოდ იქნას შეფასებული. თუ არსებობს შესაძლებლობა, რომ გაიცემა ფასდაკლებები და თანხა შესაძლოა საიმედოდ იქნას შეფასებული, ფასდაკლების აღიარება მოხდება გაყიდვების აღიარებისას შემოსავლის შემცირების გზით.

რისკებისა და ანაზღაურების გადაცემის ვადები ნასყიდობის ხელშეკრულების ინდივიდუალური პირობების შესაბამისად იცვლება. გაზის გაყიდვისთვის, გაყიდვის აღიარება ხდება კლიენტების მიერ მოხმარებული გაზის შეფასების საფუძველზე. ნავთობის გაყიდვისთვის, გადაცემას ადგილი აქვს ვაზიანის ან სუფსის (საქართველო) სადგურებზე პროდუქტის გადაზიდვის შესაბამის საშუალებაზე დატვირთვის, დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ მისი შემოწმებისა და ტრანსპორტის FCA-ს (Incoterms 2000) საფუძველზე დაბეჭდვის შემდეგ.

(ii) ელექტროენერგიის გამომუშავება და მიწოდება

შემოსავალი ელექტროენერგიის გაყიდვიდან აღიარდება სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემისთვის“ აღრიცხული მიწოდების საფუძველზე.

შემოსავალი ხელმისაწვდომი სიმძლავრის საფასურიდან აღიარდება თვის იმ დღეების რაოდენობის საფუძველზე, როდესაც სადგური მსად იქნება ელექტროენერგიის მისაწოდებლად შეთანხმებული სიმძლავრით. ყოველდღიური სიმძლავრის ღირებულებას განსაზღვრავს საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისია (სემეკი).

(iii) მილსადენის იჯარა

გაზის მილსადენების იჯარებიდან მიღებული შემოსავლის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში მილსადენით გადაცემული სახელშეკრულებო განაკვეთით აღრიცხული გაზის საფუძველზე.

(iv) მომსახურებები

გაწეული მომსახურებებიდან მიღებული შემოსავალი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში, ანგარიშგების თარიღისთვის გაწეული მომსახურებების ეტაპის პროპორციულად. დასრულების ეტაპი ფასდება განხორციელებული სამუშაოს კვლევაზე გზით.

ნავთობის ტრანსპორტირების ფულადი სახით მიღებული საფასური აღიარდება მილსადენებით გადაცემული აღრიცხული ნავთობის საფუძველზე, ერთი ბარელი ნავთობის სახელშეკრულებო განაკვეთით.

(c) ფინანსური შემოსავალი და ხარჯები

„ჯგუფის“ ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური ხარჯები მოიცავს შემდეგს:

- საპროცენტო შემოსავალი;
- ფინანსური საიჯარო მოთხოვნის დისკონტირების დაბრუნება;
- საპროცენტო ხარჯი;
- კლიენტების მიერ გადახდის დაგვიანებისთვის დარიცხული ჯარიმები.

საპროცენტო შემოსავალი ან ხარჯი აღიარდება ეფექტური საპროცენტო მეთოდის გამოყენებით.

სესხებზე გაწეული ხარჯები, რომლებიც პირდაპირ არ უკავშირდება ხარისხიანი აქტივების შეძენას, მშენებლობას ან წარმოებას, აღიარდება მოგებაში ან ზარალში, ეფექტური საპროცენტო მეთოდის გამოყენებით.

(d) ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში

ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში გადაყვანილია „ჯგუფის“ სამუშაო ვალუტაში ოპერაციების თარიღის შესაბამისი გაცვლითი კურსით.

უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების კონვერტირება ხდება ანგარიშსწორების წარდგენის თარიღისათვის არსებული გაცვლითი კურსით, „ჯგუფის“ სამუშაო ვალუტაში. უცხოური ვალუტით მიღებული მოგება ან ზარალი ფულად ერთეულებზე წარმოადგენს პერიოდის დასაწყისში არსებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით და პერიოდის განმავლობაში განხორციელებული გადახდებით დაკორექტირებული მოქმედი ვალუტის ამორტიზებული ღირებულებისა და პერიოდის ბოლოს არსებული შესაბამისი გაცვლითი კურსით დაკორექტირებული, უცხოურ ვალუტაში გამოსახული ამორტიზებული ღირებულების სხვაობას.

არაფულადი აქტივები და ვალდებულებები, რომლებიც ისტორიული ღირებულების საფუძველზე ფასდება, კონვერტირდება ოპერაციის თარიღისათვის არსებული შესაბამისი გაცვლითი კურსის გამოყენებით.

უცხოური ვალუტის კონვერტირებით წარმოშობილი სხვაობა აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(e) თანამშრომელთა ბენეფიტები

თანამშრომელთა მოკლევადიანი ბენეფიტის ვალდებულებები ფასდება არადისკონტირებულ საფუძველზე და აღირიცხება შესაბამისი მომსახურების გაწევისას. ვალდებულება აღიარდება იმ ოდენობით, რომლის გადახდაც მოსალოდნელია მოკლევადიანი ფულადი ბონუსის ან მოგების განაწილების გეგმის ფარგლებში, თუ „ჯგუფს“ ექნება მიმდინარე სამართლებრივი ან კონსტრუქციული ვალდებულება გადაიხადოს ხსენებული თანხა თანამშრომლის მიერ წარსულში გაწეული მომსახურების შედეგად, და როდესაც ხსენებული ვალდებულება შესაძლოა სანდოდ იქნას შეფასებული.

(f) მოგების გადასახადი

ზოგადად მოგების გადასახადი მოიცავს მიმდინარე და გადავადებულ გადასახადს. ის აღიარდება მოგებაში ან ზარალში, გარდა შემთხვევისა, რომელიც უკავშირდება საწარმოთა გაერთიანებას, ან პირდაპირ კაპიტალში ან სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებულ ერთეულებს.

(i) მიმდინარე გადასახადი

მიმდინარე გადასახადი არის აღნიშნული წლის დასაბეგრი მოგების ან ზარალის საფუძველზე წარმოქმნილი მოსალოდნელი საგადასახადო ვალდებულება ან მოთხოვნა, იმ საგადასახადო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ძალაშია ანგარიშგების წარდგენის თარიღისათვის, აგრეთვე, წინა წლის საგადასახადო ვალდებულების ნებისმიერი დაზუსტება. მიმდინარე გადასახადი აგრეთვე მოიცავს დივიდენდების გამოცხადებასთან დაკავშირებულ გადასახადს.

2016 წლის 13 მაისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონპროექტი მოგების გადასახადის რეფორმის შესახებ (რომელიც ასევე ცნობილია მოგების გადასახადის ესტონური მოდელის სახელით), რაც ნიშნავს დაბეგვრის მომენტის გადატანას მოგების გამომუშავების თარიღიდან მისი გაცემის თარიღამდე. კანონი ძალაშია საგადასახადო პერიოდებისთვის 2017 წლის 1 იანვრის შემდეგ ყველა იურიდიული პირისთვის, გარდა ფინანსური ინსტიტუტებისა (როგორც არის ბანკები, სადაზღვევო კომპანიები, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები, ლომბარდები), რომლებისთვისაც კანონი ძალაში მოგვიანებით შევა.

მოგების გადასახადით დაბეგვრის ახალი სისტემა არ გულისხმობს მოგების გადასახადისგან (CIT) გათავისუფლებას, ეს უკანასკნელი გადმოდის მოგების გამომუშავების მომენტიდან მათი განაწილების მომენტამდე: ე.ი. მთავარ საგადასახადო ობიექტს წარმოადგენს განაწილებული მოგება. საქართველოს საგადასახადო კოდექსი განსაზღვრავს განაწილებულ მოგებას (DE), როგორც აქციონერებზე დივიდენდების სახით გაცემულ მოგებას. ამას გარდა, ზოგიერთი სხვა ოპერაციაც მიიჩნევა განაწილებულ მოგებად, მაგალითად არასაბაზრო ტრანსსასაზღვრო ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან და/ან გადასახადისგან გათავისუფლებულ პირებთან, რომლებიც ასევე ითვლებიან მოგების განაწილების მიმღებებად მოგების გადასახადის მიზნებისთვის.

დივიდენდების გადახდიდან წარმოშობილი მოგების გადასახადი აღირიცხება ხარჯად დივიდენდების გამოცხადების პერიოდში, მიუხედავად გადახდის ფაქტიური თარიღისა ან პერიოდისა. დივიდენდების განაწილებაზე საგადასახადო ვალდებულების თანხა ანგარიშდება, როგორც წმინდა განაწილებული თანხის 15/85.

საგადასახადო ვალდებულების ჩათვლა გამოცხადებულ და გადახდილ დივიდენდებზე ხელმისაწვდომია მოგების გადასახადზე, რომელიც გადაიხდება გაუნაწილებელ მოგებაზე 2008-2016 წლებში, თუ ამგვარი მოგება განაწილდება 2017 წელს ან შემდგომ წლებში.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსში განსაზღვრულია პირის ეკონომიკურ საქმიანობებთან, უფასო მიწოდებებსა და დაშვებულ ზღვრებში წარმომადგენლობით ხარჯებთან დაკავშირებულ კონკრეტულ ოპერაციებზე მოგების გადასახადის დარიცხვა. კომპანია ამგვარი ოპერაციების დაბეგვრას ბასს 12-ის (მოგების გადასახადები) მიღმა განიხილავს და მათ აღრიცხავს, როგორც მოგების გადასახადის გარდა სხვა გადასახადებს.

(გ) მარაგები

მარაგები ფასდება თვითღირებულებასა და ნეტო სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესი თანხით. მარაგის ღირებულება ეფუძნება საშუალო შეწონილ პრინციპს და მოიცავს დანახარჯებს მარაგების შეძენაზე, წარმოებასა და გადამუშავებაზე და პირდაპირ დაკავშირებულ დანახარჯებს, რომელიც აუცილებელია მარაგების მოცემულ ადგილსა და მოცემულ მდგომარეობაში მოსაყვანად. წარმოებული მარაგების და მიმდინარე სამუშაოს შემთხვევაში, ღირებულება მოიცავს წარმოების ზედნადები ხარჯების შესაბამის წილს ნორმალური სამუშაო სიმძლავრის საფუძველზე.

ბიზნესის ჩვეულებრივად ფუნქციონირების პირობებში წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება წარმოადგენს მოსალოდნელ სარეალიზაციო ღირებულებას გამოკლებული დასრულების და გაყიდვის ხარჯები.

(h) ძირითადი საშუალებები

(i) აღიარება და შეფასება

ძირითადი საშუალებები ფასდება ღირებულებით, რომელსაც აკლდება აკუმულირებული ცვეთა და აკუმულირებული გაუფასურების ზარალი. აქციონერის მიერ შენატანის სახით განხორციელებული ძირითადი საშუალებები თავდაპირველად სამართლიანი ღირებულებით ფასდება. ძირითადი საშუალებების ღირებულება ფასს-ის მიღების თარიღისთვის (2018 წლის 1 იანვარი) განისაზღვრა მოცემულ თარიღში მის სამართლიან ღირებულებაზე მიმართებით („მოსალოდნელი ღირებულება“).

ფასი მოიცავს იმ ხარჯებს, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება აქტივის შეძენას. ინდივიდუალური ღირებულებების ხარჯი მოიცავს მასალის და პირდაპირი შრომის ხარჯებს, ნებისმიერი სხვა ხარჯი პირდაპირ უკავშირდება აქტივის სამუშაო მდგომარეობაში მოყვანას მისი დანიშნულებისამებრ გამოსაყენებლად, დეინსტალაციის და მისი გატანის ხარჯებს, ასევე იმ სამუშაო მოედნის აღდგენას, რომელზედაც ისინია განთავსებული, ასევე კაპიტალიზებულ სასესხო ხარჯებს. შესყიდული პროგრამული უზრუნველყოფა, რომელიც შესაბამისი

მოწყობილობის ფუნქციონირების შემადგენელ ნაწილს წარმოადგენს, კაპიტალიზდება ამ მოწყობილობის ნაწილის სახით.

იმ შემთხვევაში, თუ ძირითადი საშუალების ან მოწყობილობის მნიშვნელოვან ნაწილებს განსხვავებული მომსახურების ვადა აქვს, ისინი აღირიცხება როგორც ძირითადი საშუალების ცალკე ერთეული (ძირითადი კომპონენტი).

ძირითადი საშუალების ერთეულის გაყიდვიდან მიღებული ნებისმიერი შემოსულობა ან ზარალი განისაზღვრება ძირითადი საშუალების გაყიდვიდან მიღებული შემოსულობისა და მისი საბალანსო ღირებულების შედარებით და აღიარდება წმინდა სახით მოგებაში ან ზარალში.

(ii) შემდგომი დანახარჯები

შემდგომი დანახარჯი კაპიტალიზდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მოსალოდნელია, რომ დანახარჯებთან ასოცირებული მომავალი ეკონომიკური სარგებელი „ჯგუფში“ შემოედინება, და მისი ღირებულება სანდოდ შესაძლოა შეფასდეს. გამოცვლილი კომპონენტის საბალანსო ღირებულების აღიარება წყდება. ძირითადი საშუალებების ყოველდღიური მომსახურების ხარჯები გაწევისთანავე აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(iii) ცვეთა

ძირითად საშუალებები ექვემდებარებიან ცვეთის დარიცხვას მათი დამონტაჟებისა და მზა მდგომარეობაში მიყვანის მომენტიდან, ან ორგანიზაციის შიგნით შემუშავებული აქტივებისთვის, იმ თარიღიდან, როდესაც აქტივი დასრულდება და გამოსაყენებლად მზად იქნება. ცვეთა ეფუძნება მაჩვენებელს, რომელიც მიიღება აქტივის ღირებულებას ნარჩენი ღირებულების გამოკლებით.

ცვეთა ზოგადად აღიარდება მოგებაში ან ზარალში წრფივი მეთოდის გამოყენებით ძირითადი საშუალების ერთეულის თითოეული ნაწილის სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადაზე, რადგან ეს მეთოდი ყველაზე მჭიდროდ ასახავს აქტივში განივებული მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მოხმარების მოსალოდნელ ნიმუშს. იჯარით აღებულ აქტივებზე ცვეთის დარიცხვა ხდება იჯარის ვადასა და მათ მომსახურების ვადას შორის უმოკლესით, სანამ გონივრულ ფარგლებში აშკარა არ იქნება, რომ „ჯგუფი“ იჯარის ვადის ბოლოსთვის მიიღებს საკუთრების უფლებას. მიწას ცვეთა არ ერიცხება.

მნიშვნელოვანი ძირითადი საშუალებების შეფასებული სასარგებლო მომსახურების ვადა, მიმდინარე და შესადარის პერიოდში, შემდეგია:

– გაზისა და ნავთობის მილსადენები	30-35 წელი;
– შენობა-ნაგებობები	50 წელი;
– ელექტროენერგიის გამომუშავების ერთეული	25 წელი;
– ნავთობის ჭაბურღილები	4-9 წელი;
– მანქანა დანადგარები	2-14 წელი;
– სხვა	1-6 წელი.

ცვეთის მეთოდების, სასარგებლო მომსახურების ვადისა და ნარჩენი ღირებულების გადახედვა ხორციელდება ყოველ ანგარიშგების წელს და ისინი საჭიროებისამებრ კორექტირდება.

(i) ფინანსური ინსტრუმენტები

„ჯგუფი“ ახდენს არაწარმოებული ფინანსური აქტივების სესხებისა და მოთხოვნების კატეგორიაში კლასიფიცირებას.

„ჯგუფი“ არაწარმოებულ ფინანსურ ვალდებულებას სხვა ფინანსური ვალდებულების კატეგორიაში განსაზღვრავს.

(i) არაწარმოებული ფინანსური აქტივები

„ჯგუფი“ სესხებს და მოთხოვნებს თავდაპირველად აღიარებს მათი წარმოშობის დღეს. ყველა სხვა ფინანსური აქტივის აღიარება თავდაპირველად ხორციელდება გარიგების დღეს, როდესაც „ჯგუფი“ ხდება ფინანსური ინსტრუმენტის ხელშეკრულების მხარე.

„ჯგუფი“ წყვეტს ფინანსური აქტივს აღიარებას, როდესაც ხელშეკრულების უფლებები აქტივისგან წარმოქმნილ ფულად ნაკადებზე იწურება, ან ეს უფლება ხელშეკრულების საფუძველზე გადაეცემა მეორე პირს, ყველანაირ რისკთან და მფლობელობის უფლებასთან ერთად. ნებისმიერი სარგებელი წარმოქმნილი გადაცემული ფინანსური აქტივიდან, „ჯგუფის“ მიერ აღიარდება როგორც ცალკეული აქტივი ან ვალდებულება.

„კომპანია“ წყვეტს ფინანსური ინსტრუმენტის აღიარებას, მისი სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულების, გაუქმების ან ვადის გასვლის დროს. „კომპანია“ ასევე წყვეტს ფინანსური ინსტრუმენტის აღიარებას, მისი პირობების მოდიფიცირების შემთხვევაში და თუ მოდიფიცირებული ინსტრუმენტის ფულადი ნაკადები არსებითად განსხვავებულია, რა შემთხვევაშიც მოდიფიცირებული პირობების საფუძველზე, ახალი ფინანსური ინსტრუმენტი აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით. ფინანსური ინსტრუმენტის აღიარების შეწყვეტის შემთხვევაში, სხვაობა დაფარულ საბალანსო ღირებულებასა და განხორციელებულ გადახდას შორის (მათ შორის გადაცემული არაფულადი აქტივები ან მიღებული ვალდებულებები) აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები გაიქვითება და ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ხდება წმინდა თანხის ჩვენება მხოლოდ იმ შემთხვევაში „ჯგუფს“ ექნება იურიდიულად მოქმედი უფლება გაქვითოს აღიარებული თანხები და ის განიზრახავს მოახდინოს ანგარიშსწორება ნეტო საფუძველზე ან ერთდროულად მოახდინოს აქტივების გაყიდვა და განახორციელოს ვალდებულების დაფარვა.

სესხები და მოთხოვნები

სესხები და მოთხოვნები განეკუთვნებიან ფინანსურ აქტივების კატეგორიას, ფიქსირებული ან განსაზღვრადი გადასახდელებით, რომელთა კოტირება აქტიურ ბაზარზე არ ხდება. ამგვარი აქტივები თავდაპირველად აღიარდება სამართლიან ღირებულებას დამატებული მასთან პირდაპირ დაკავშირებული ნებისმიერი ოპერაციის დანახარჯები. თავდაპირველი აღიარების შემდგომ მისაღები სესხები და მოთხოვნები იზომება ამორტიზირებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით, ნებისმიერი გაუფასურებით გამოწვეული ზარალის გამოკლებით.

სესხები და მოთხოვნების კატეგორია მოიცავს პარტნიორის მიმართ არსებულ მოთხოვნას და ფულად სახსრებს და მათ ეკვივალენტებს.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს ფულად ნაშთებს, მოთხოვნამდე დეპოზიტებს და ზე-ლიკვიდურ ინვესტიციებს შეძენის თარიღიდან 3 თვით ან ნაკლები დაფარვის ვადით, რომლებიც სამართლიან ღირებულებაში ცვლილების უმნიშვნელო რისკის საგანს წარმოადგენენ.

(ii) არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები - შეფასება

„ჯგუფი“ ახდენს მისი არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულების სხვა ფინანსური ვალდებულების კატეგორიაში კლასიფიცირებას.

ამგვარი ფინანსური ვალდებულებების აღიარება თავდაპირველად სამართლიანი ღირებულებით ხდება, ნებისმიერი პირდაპირ დაკავშირებული საოპერაციო ხარჯების გამოკლებით. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, ეს ფინანსური ვალდებულებები ფასდება ამორტიზირებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო მეთოდის გამოყენებით.

სხვა ფინანსური ვალდებულებები მოიცავს სესხებს და კრედიტებს და სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებს.

(j) სააქციო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირდება როგორც კაპიტალი. ჩვეულებრივი აქციების და სააქციო ოფციონის გამოშვებასთან დაკავშირებული პირდაპირი დამატებითი ხარჯები აღიარდება როგორც გამოქვითვა კაპიტალიდან, ნებისმიერი საგადასახადო ეფექტის გამოკლებით.

სააქციო კაპიტალის შემცირება

სააქციო კაპიტალი შემცირება და არაფულადი განაწილებები აღიარდება განაწილებული აქტივების საბალანსო ღირებულებით. „კომპანიის“ არაფულადი განაწილებები სცდება ფასიკ 17-ს (არაფულადი აქტივების განაწილება მესაკუთრეებზე) ფარგლებს, რადგან საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე აკონტროლებს აქტივებს განაწილებამდე და მის შემდეგ.

სააქციო კაპიტალის ზრდა

სააქციო კაპიტალი ზრდა ხორციელდება ახალი აქციების გამოშვების გზით. სააქციო კაპიტალის გაზრდისას ნებისმიერი სხვაობა სააქციო კაპიტალის რეგისტრირებულ თანხასა და შეტანილი აქტივების სამართლიან ღირებულებას შორის აღიარდება კაპიტალის ცალკე კომპონენტის სახით, მესაკუთრეთა არაფულადი შენატანების სამართლიანი ღირებულების შეცვლილი რეზერვით.

(k) გაუფასურება

(i) არაწარმოებული ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივები ყოველი ანგარიშგების მომზადების თარიღისათვის ფასდება იმის გათვალისწინებით, არსებობს თუ არა გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება. ფინანსური აქტივი გაუფასურებულად ითვლება, თუ ობიექტური მტკიცებულება მიუთითებს, რომ აქტივის თავდაპირველი აღიარების შემდგომ მოხდა მისი გაუფასურება, რამაც უარყოფითი გავლენა იქონია აქტივიდან მისაღებ იმ შეფასებულ მომავალ ფულად ნაკადებზე, რომელთა საიმედოდ შეფასება შესაძლებელია.

ფინანსური აქტივის გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება შესაძლოა მოიცავდეს შემდეგ პუნქტებს:

- მევალის მხრიდან ვადაგადაცდილება ან საერთოდ უარის თქმა ვალის დაფარვაზე;
- „ჯგუფის“ მხრიდან ვადადამდგარი მოთხოვნების რესტრუქტურირაცია ისეთი პირობით, რომ „ჯგუფი“ სხვაგვარად არ განსაზღვრავს;
- ნიშნები იმისა, რომ მოვალე გაკოტრდება;
- „ჯგუფში“ მსესხებლების ან ემიტენტების გადახდის სტატუსში უარყოფითი ცვლილებები;
- ეკონომიკური პირობები, რომლებიც ვალდებულებების შეუსრულებლობას უკავშირდება; ან
- დაკვირვებადი მონაცემები, რომლებიც იმაზე მეტყველებენ, რომ არსებობს შეფასებადი კლება „ჯგუფის“ ფინანსური აქტივებიდან მოსალოდნელ ფულად ნაკადებში.

ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები

„ჯგუფი“ ამ აქტივების გაუფასურების მტკიცებულებას განიხილავს, როგორც ცალკეულ ასევე კოლექტიურ, აგრეგირებულ დონეზე. ინდივიდუალური მნიშვნელობის მქონე ყველა აქტივი მოწმდება სპეციფიკური გაუფასურების დადგენის კუთხით. ისეთი აქტივები, რომელზედაც კონკრეტული გაუფასურება ჯერ არ არის დადგენილი, ჯგუფურად ფასდება გაუფასურების ზარალის დასადგენად, რომელიც მოხდა, მაგრამ ჯერ არ არის იდენტიფიცირებული. ის აქტივები, რომელთაც ინდივიდუალური მნიშვნელობა არ გააჩნიათ, ფასდება კოლექტიურად, საერთო სარისკო მახასიათებლების მქონე აქტივების დაჯგუფების გზით.

კოლექტიური გაუფასურების შეფასების დროს, „ჯგუფი“ იყენებს წინა წლების გამოცდილებას საექვო ვალებთან, მათი ამოღების დროსთან და დანაკარგებთან დაკავშირებულ ალბათობებს, რომლებიც კორექტირდება ხელმძღვანელობის მოსაზრების მიხედვით, კერძოდ, არის თუ არა მიმდინარე ეკონომიკური და საკრედიტო მდგომარეობა ისეთი, რომ რეალური ზარალი შესაძლოა მეტი ან ნაკლები იყოს ისტორიული მონაცემების მიხედვით შეფასებულ რაოდენობაზე.

გაუფასურების ზარალი გაანგარიშდება როგორც სხვაობა აქტივის საბალანსო ღირებულებასა და სამომავლო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულებას შორის, რომელიც დისკონტირდება აქტივის საწყისი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით. ზარალის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში და აისახება მოთხოვნების რეზერვის ანგარიშზე. როდესაც „ჯგუფი“ მიიჩნევს, რომ არ არსებობს აქტივის ამოღების რეალური პერსპექტივები, ჩამოიწერება შესაბამისი თანხები. გაუფასურების აქტივის პროცენტის აღიარება გრძელდება ფასდაკლების გზით. როდესაც შემდგომი მოვლენები იწვევს გაუფასურებით გამოწვეული ზარალის შემცირებას და ეს მოვლენა ობიექტურად შეიძლება უკავშირდებოდეს გაუფასურების აღიარების შემდეგ წარმოშობილ მოვლენას, გაუფასურების ზარალის კლება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაზე აისახება შებრუნებული სახით.

(ii) არაფინანსური აქტივები

„ჯგუფის“ არაფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება (მარაგებისა და გადავადებული საგადასახადო აქტივების გარდა) განიხილება ყოველი ანგარიშგების წარდგენის თარიღისათვის, რათა დადგინდეს არსებობს თუ არა გაუფასურების რაიმე ნიშნები. მსგავსი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში ფასდება აქტივის აღდგენადი ღირებულება. გაუფასურების ზარალი აღიარდება, თუ აქტივის ან მასთან დაკავშირებული ფულადი ნაკადის წარმომქმნელი ერთეული (CGU) აღემატება მის მოსალოდნელ აღდგენად ღირებულებას.

გაუფასურების ტესტირების მიზნით, აქტივები, რომლებიც ვერ შემოწმდება ინდივიდუალურად, ჯგუფდება აქტივების უმცირეს ჯგუფებად, რაც ახდენს ფულადი ნაკადების შემოძინების გენერირებას ხანგრძლივი სარგებლობისთვის, რომლებიც დამოუკიდებელი არიან სხვა აქტივების ფულადი შემოძინებისგან ან ფულადი ნაკადის წარმომქმნელი ერთეულისგან.

აქტივის ან ფულადი ნაკადის წარმომქმნელი ერთეულის აღდგენადი ღირებულება არის მის გამოყენებით ღირებულებასა და სამართლიან ღირებულებას (გამოკლებული გაყიდვის ხარჯები) შორის უდიდესი. გამოყენებითი ღირებულების შეფასებისას, მომავალში მისაღები ფულადი ნაკადების მიმდინარე დისკონტირებული ღირებულება (გადასახადების გადახდამდე დისკონტის განაკვეთის გამოყენებით) ასახავს ბაზრის მიმდინარე შეფასებას ფულის ღირებულებისა დროში და ამ აქტივებისთვის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულისთვის დამახასიათებელ რისკებს.

გაუფასურების ზარალი აისახება მოგება-ზარალის უწყისში. ფულადი ნაკადის წარმომქმნელი ერთეულის მიმართებაში აღიარებული გაუფასურების ზარალი დაერიცხება აქტივის ერთეულს პროპორციული გადანაწილების საფუძველზე და შეამცირებს მათ საბალანსო ღირებულებას.

წინა პერიოდებში აღიარებული გაუფასურების ზარალი ფასდება თითოეულ ანგარიშგების თარიღში თუ არსებობს ნებისმიერი მითითება იმისა, რომ ზარალი შემცირდა ან მეტი აღარ არსებობს. გაუფასურების ზარალის აღდება ხდება, თუ ადგილი აქვს ცვლილებას აღდგენადი თანხის განსაზღვრებაში გამოყენებულ შეფასებებში. გაუფასურების ზარალი აღდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ აქტივის საბალანსო ღირებულება არ აღემატება განსაზღვრულ საბალანსო ღირებულებას, ცვეთისა და ამორტიზაციის გამოკლებით, თუ ადგილი არ აქვს გაუფასურების ზარალის აღიარებას.

(I) ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, როცა „ჯგუფს“ აქვს სამართლებრივი ან კონსტრუქციული ვალდებულება განვლილი მოვლენის შედეგად და სავარაუდოა, რომ ვალდებულებების დაფარვას დასჭირდება ეკონომიკური სარგებლის გადინება.

ანარიცხები განისაზღვრება მოსალოდნელი მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებით გადასახადამდე არსებული განაკვეთით, რაც ასახავს ფულის დროით ღირებულების და, შესაბამის შემთხვევაში, ვალდებულების დამახასიათებელი რისკების მიმდინარე საბაზრო შეფასებებს. ფასდაკლების აღდგენა აღიარდება ფინანსური ხარჯის სახით.

(მ) საიჯარო აქტივები

„ჯგუფის“ მიერ იჯარით მიღებული აქტივები, რომლებიც „ჯგუფის“ შვილობილ კომპანიებზე გადასცემენ ყველა რისკს და საკუთრების უფლებას, კლასიფიცირებულია ფინანსური იჯარის სახით. თავდაპირველი აღიარებისას საიჯარო აქტივები ფასდება თანხით, რომელიც უტოლდება მის სამართლიან ღირებულებას და ნომინალური საიჯარო გადახდის მინიმალურ ღირებულებას შორის უმცირეს მაჩვენებელს. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ აქტივი აღირიცხება ამ აქტივთან დაკავშირებული საადრიცხო პოლიტიკის შესაბამისად.

როდესაც საიჯარო ხელშეკრულებაში „ჯგუფი“ მეიჯარეა, რომელიც არსებითად ყველა რისკს და აქტივზე საკუთრების უფლებას გადასცემს მოიჯარეს, ამგვარი გარიგება კლასიფიცირდება ფინანსური იჯარის სახით, ხოლო მოთხოვნა, რომელიც იჯარაში განხორციელებულ წმინდა ინვესტიციას უტოლდება, აღიარდება სესხებისა და მოთხოვნების კატეგორიაში. შემდგომში ფინანსური შემოსავლის აღიარება ეფუძნება მუდმივი პერიოდული ამონაგების განაკვეთის ნიმუშს, რომელიც ასახავს ფინანსურ იჯარაში „ჯგუფის“ ინვესტიციების მუდმივი ამონაგების პერიოდულ განაკვეთს.

სხვა იჯარები მოიცავს საოპერაციო იჯარებს და საიჯარო აქტივები არ აღიარდება „ჯგუფის“ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

(ნ) ანგარიშგება სეგმენტების მიხედვით

საოპერაციო სეგმენტი წარმოადგენს „ჯგუფის“ კომპონენტს, რომელიც მოიცავს ბიზნეს საქმიანობას, რომლიდანაც მას შეუძლია შემოსავლის მიღება ან ხარჯების გაწევა, მათ შორის შემოსავლები და ხარჯები, რომლებიც „ჯგუფის“ ნებისმიერი სხვა კომპონენტის ოპერაციებს უკავშირდება. ყველა საოპერაციო სეგმენტის საოპერაციო შედეგები რეგულარულად გადაიხედება გენერალური დირექტორის მიერ, სეგმენტისთვის გამოსაყოფი რესურსების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების და მისი მაჩვენებლების შეფასების მიზნით, და რომლისთვისაც ხელმისაწვდომია დისკრეტული ფინანსური ინფორმაცია.

სეგმენტის მაჩვენებლები, რომლებიც ანგარიშის სახით წარედგინება გენერალურ დირექტორს, მოიცავს პირდაპირ სეგმენტთან დაკავშირებულ ერთეულებს.

29. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ არ არის ამოქმედებული

რამდენიმე სტანდარტი, სტანდარტების ცვლილება და ინტერპრეტაცია ძალაშია ყოველწლიური პერიოდებისთვის, 2018 წლის 31 დეკემბრის შემდეგ და ისინი და არ გამოყენებულა წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას. ხსენებული ცვლილებებიდან პოტენციურად შემდეგ სტანდარტებს ექნება გავლენა „ჯგუფის“ ოპერაციებზე. „ჯგუფი“ გეგმავს ხსენებული ცვლილებების დანერგვას მათი ძალაში შესვლის შემდეგ.

(ა) ფასს 15 ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან

ფასს 15 (ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან) ადგენს ერთიან ჩარჩოს იმის განსაზღვრელად თუ რა ოდენობის შემოსავალი იყო აღიარებული და როდის ჰქონდა აღნიშნულს ადგილი. სტანდარტი ცვლის არსებულ მეთოდურ მითითებებს შემოსავლების აღიარების თაობაზე, მათ შორის, ბასს 18 (შემოსავალი), ბასს 11 (სამშენებლო ხელშეკრულებები) და ფასიკ 13 (კლიენტების ლოიალურობის პროგრამები).

„ჯგუფი“ ვალდებულია მიიღოს ფასს 15 (ამონაგები მომხმარებელთან გაფორმებული ხელშეკრულებიდან) 2018 წლის 1 იანვრიდან. „ჯგუფი“ აფასებს ფასს 15-ის თავდაპირველი გამოყენების პოტენციურ გავლენას მის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე. წინასწარი შეფასებების საფუძველზე, ამ სტანდარტის მიღების მოსალოდნელი გავლენა „ჯგუფის“ კაპიტალზე 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით არსებითი არ იქნება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისთვის.

(i) შემოსავალი

„ჯგუფი“ ახდენს შემოსავლის გენერირებას ნავთობისა და გაზის გაყიდვებიდან, მილსადენების იჯარიდან, ნავთობის ტრანსპორტირებიდან და ელექტროენერგიის გამომუშავებისა და მიწოდებიდან. დღეისათვის შემოსავალი აღიარდება მომსახურების გაწევის ან საქონლის მიწოდების შემდეგ. ფასს 15-ის ფარგლებში, მთლიანი ანაზღაურება მომსახურების ან გაზის გაყიდვის ხელშეკრულებებში გადანაწილდება ყველა სახელშეკრულებო ვალდებულებაზე, მათი ინდივიდუალური გაყიდვის ფასების საფუძველზე. ინდივიდუალური ღირებულებები განისაზღვრება „ჯგუფის“ მიერ ცალკე ოპერაციებში მომსახურებების ან საქონლის გაყიდვის ფასების საფუძველზე. „ჯგუფის“ წინასწარი შეფასების საფუძველზე, მომსახურებების ან საქონლის ინდივიდუალური გასაყიდი ფასები გარკვევით იდენტიფიცირებადია, ხოლო საწარმო სახელმწიფო რეგულირების ქვეშ იმყოფება, შესაბამისად სამართლიანი ღირებულება და ინდივიდუალური ღირებულება პირდაპირ შესადარისი არ არის. ყველა ფაქტისა და ვითარების გათვალისწინებით, „ჯგუფი“ არ მოელის, რომ ფასს 15-ის გამოყენება გამოიწვევს მნიშვნელოვან სხვაობას შემოსავლების აღიარების ვადებში ამგვარი მომსახურებებისა და საქონლის გაყიდვისთვის.

(ii) გარდამავალი ეტაპი

„ჯგუფი“ გეგმავს ფასს 15-ის მიღებას კუმულაციური ეფექტის მეთოდის გამოყენებით, კაპიტალში აღიარებული ამ სტანდარტის თავდაპირველი გამოყენების ეფექტით 2018 წლის 1 იანვარს. შედეგად, „ჯგუფი“ არ გამოიყენებს ფასს 15-ის მოთხოვნებს წარმოდგენილი შესადარისი პერიოდისთვის. ნებისმიერი ცვლილების განხორციელების შემთხვევაში, ცვლილება სრულად იქნება წარმოდგენილი კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში, რომელიც მომზადდება 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის.

(b) ფასს 9 - ფინანსური ინსტრუმენტები

ფასს 9 - ფინანსური ინსტრუმენტები განსაზღვრავს მოთხოვნებს ფინანსური აქტივების, ფინანსური ვალდებულებებისა და არაფინანსური ერთეულების ყიდვა-გაყიდვის რამდენიმე ხელშეკრულების აღიარებისა და შეფასების მოთხოვნებს. ეს სტანდარტი ჩაანაცვლებს ბასს 39-ს (ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და შეფასება).

„ჯგუფი“ ვალდებულია მიიღოს ფასს 9 (ფინანსური ინსტრუმენტები) მომხმარებელთან მიმართებაში 2018 წლის 1 იანვრიდან. „კომპანიის“ წინასწარი შეფასებით, ფასს 9-ის თავდაპირველ გამოყენებას გავლენა ექნება მის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ამ სტანდარტის მოსალოდნელი სავარაუდო გავლენა „ჯგუფის“ კაპიტალზე 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით ეფუძნება მოცემული თარიღისთვის განხორციელებულ წინასწარ შეფასებას. „კომპანიის“ შეფასებით,

2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით ფასს 9-ის მიღებით გაუნაწილებელი მოგების მოსალოდნელი ცვლილება იქნება 10 მილიონი ლარი. ეფექტი ძირითადად უკავშირდება დამატებით გაუფასურების ზარალს, რომელიც დაანგარიშდება ფულად სახსრებსა და მათი ეკვივალენტებზე და სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებზე.

(i) კლასიფიკაცია - ფინანსური აქტივები

ფასს 9 მოიცავს კლასიფიცირებისა და შეფასების ახალ მიდგომას ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც ასახავენ იმ ბიზნეს მოდელს, რომელის ფარგლებში ხდება ფინანსური აქტივების მართვა და მათი ფულადი სახსრების მოძრაობის მახასიათებლებს.

ფასს 9 მოიცავს კლასიფიცირების სამ პრინციპულ კატეგორიას ფინანსური აქტივებისთვის: ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული, სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით და სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ის აუქმებს არსებულ ბასს 39-ის დაფარვამდე ფლობილის, სესხებისა და მოთხოვნების და გასაყიდად ხელმისაწვდომის კატეგორიებს. ფასს 9-ის ფარგლებში, ისეთ ხელშეკრულებებში ჩართული წარმოებული ინსტრუმენტები, რომლის საგანსაც ფინანსური აქტივი წარმოადგენს, არ განცალკევდება. ამის ნაცვლად, კლასიფიკაციისთვის მთლიანობაში ფასდება ჰიბრიდული ფინანსური ინსტრუმენტი. მისი წინასწარი შეფასების საფუძველზე, „ჯგუფი“ არ ფიქრობს, რომ ახალი კლასიფიკაციის მოთხოვნებს არსებითი გავლენა ექნება მის ფინანსური აქტივების ანგარიშგებაზე.

(ii) გაუფასურება - ფინანსური აქტივები

ფასს 9 ჩაანაცვლებს ბასს 39-ში არსებულ ‘განცდილი ზარალის’ მოდელს, მომავალზე ორიენტირებული ‘მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის’ მოდელით. ეს მოითხოვს მნიშვნელოვან მსჯელობებს იმასთან დაკავშირებით, თუ როგორ იმოქმედებს ეკონომიკური ფაქტორების ცვლილება მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე, რომელიც განისაზღვრება ალბათობაზე დაფუძნებულ საფუძველზე.

ახალი გაუფასურების მოდელი გამოიყენება შემდეგ ფინანსურ ინსტრუმენტებთან მიმართებაში, რომლებიც არ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, გარდა კაპიტალის ინსტრუმენტებში განხორციელებული ინვესტიციებისა.

ფასს 9-ის ფარგლებში, ზარალის რეზერვი შეფასდება ერთერთ ქვემოთ მოცემულ საფუძველზე:

- 12 თვეში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი. ეს არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომელიც მომდინარეობს მოსალოდნელი დეფოლტის შემთხვევებიდან ანგარიშგების თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში; და
- არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი. ეს არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომელიც მომდინარეობს დეფოლტის ყველა შესაძლო მოვლენიდან ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი ვადის განმავლობაში.

არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება გამოიყენება, თუ ფინანსური აქტივის საკრედიტო რისკი ანგარიშგების თარიღისთვის მნიშვნელოვნად გაიზარდა მისი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, ხოლო 12 თვეში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება გამოიყენება, თუ ამას არ აქვს ადგილი. „კომპანიას“ შეუძლია იმის განსაზღვრება, რომ ფინანსური აქტივის საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არ გაზრდილა, თუ ანგარიშგების თარიღისთვის აქტივი დაბალი საკრედიტო რისკის მატარებელია. ამასთან არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ყოველთვის გამოიყენება სავაჭრო მოთხოვნებთან მიმართებაში, ფინანსირების მნიშვნელოვანი კომპონენტის გარეშე; „ჯგუფმა“ შესაძლოა მიიღოს გადაწყვეტილება ეს პოლიტიკა ასევე გამოიყენოს სავაჭრო მოთხოვნებთან და ფინანსირების მნიშვნელოვან კომპონენტთან მიმართებაში.

„ჯგუფს“ სჯერა, რომ გაუფასურების ზარალი სავარაუდოდ გაიზრდება და მეტად არასტაბილური გახდება აქტივებისთვის ფასს 9-ის გაუფასურების მოდელის ფარგლებში. ზემოთ აღწერილი გაუფასურების მეთოდოლოგიის საფუძველზე, „ჯგუფი“ აფასებს, რომ ფასს 9-ის გაუფასურების მოთხოვნების გამოყენება 2018 წლის 1 იანვარს გამოიწვევს დამატებით გაუფასურების ზარალს, შენიშვნის 29(b) შესაბამისად.

(iii) კლასიფიკაცია - ფინანსური ვალდებულებები

ფასს 9 უმეტესად უცვლელს ტოვებს ბასს 39-ის მოთხოვნებს ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაციასთან მიმართებაში. ამასთან, ბასს 39-ის ფარგლებში ვალდებულებების ცვლილების ყველა სამართლიანი ღირებულება, რომელიც მოგებაში ან ზარალში აღიარებული სამართლიანი ღირებულების სახით განისაზღვრება, აღიარდება მოგებაში ან ზარალში, მაშინ როდესაც ფასს 9-ის საფუძველზე სამართლიანი ღირებულების ეს ცვლილებები ზოგადად შემდეგი სახით აღიარდება:

- სამართლიან ღირებულებაში განხორციელებული ცვლილების თანხა, რომელიც ვალდებულების საკრედიტო რისკის ცვლილებას უკავშირდება, აღირიცხება სხვა სრულ შემოსავალში; და
- სამართლიან ღირებულებაში ცვლილების დარჩენილი ღირებულება აღირიცხება მოგებაში ან ზარალში.

„ჯგუფს“ არ განუსაზღვრავს რაიმე ფინანსური ვალდებულება მოგებაში ან ზარალში აღიარებული სამართლიანი ღირებულებით და მას არ აქვს ამგვარი განზრახვა. „ჯგუფის“ წინასწარი შეფასება არ მიუთითებს ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაციასთან დაკავშირებული არსებითი გავლენის წარმოშობაზე 2018 წლის 1 იანვარს.

(iv) განმარტებითი შენიშვნები

ფასს 9 მოითხოვს უფრო დეტალურ ახალ განმარტებით შენიშვნებს, კერძოდ კი საკრედიტო რისკთან და მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალთან დაკავშირებით. „ჯგუფის“ წინასწარი შეფასება მოიცავს ანალიზს მონაცემების ინტერვალების იდენტიფიცირებასთან დაკავშირებით მიმდინარე პროცესებთან მიმართებაში და „ჯგუფი“ გეგმავს სისტემისა და საკონტროლო მექანიზმების ცვლილებების განხორციელებას, რომელიც, მისი აზრით, საჭირო იქნება მოთხოვნილი მონაცემების მისაღებად.

(v) გარდამავალი ეტაპი

„ჯგუფი“ გამოიყენებს გარდამავალი ეტაპის მოდიფიცირებულ რეტროსპექტულ მიდგომას და ის არ წარმოადგენს გადაფასებულ შესადარის ინფორმაციას წინა პერიოდებისთვის. ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულებების ცვლილება, რომელიც ფასს 9-ის მიღებიდან წარმოიშვება, აღიარდება გაუნაწილებელ მოგებაში და რეზერვებში 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით.

(c) ფასს 16 - იჯარები

ფასს 16 ჩაანაცვლებს შემდეგ არსებულ სტანდარტებს და ინტერპრეტაციებს: ბასს 17 (ლიზინგი), ფასიკ 4 (როგორ განვსაზღვროთ, შეიცავს თუ არა შეთანხმება იჯარას), იმკ 15 (საოპერაციო იჯარა - სტიმულირება) და იმკ 27 (გარიგების შინაარსის შეფასება, რომელიც შეიცავს იჯარის სამართლებრივ ფორმას).

ეს სტანდარტი ძალაშია ყოველწლიური პერიოდებისთვის, რომლებიც იწყება 2019 წლის 1 იანვარს ან ამ თარიღის შემდეგ. მისი ვადაზე ადრე მიღება დაშვებულია საწარმოებისთვის, რომლებიც იყენებენ ფასს 15-ს, ფასს 16-ს თავდაპირველი გამოყენების დღეს ან ამ თარიღამდე.

ფასს 16 განსაზღვრავს საბალანსო ერთჯერად, საბალანსო იჯარის აღრიცხვის მოდელს იჯარებისთვის. მოიჯარე აღიარებს გამოყენების უფლების მქონე აქტივს, რაც წარმოადგენს მის უფლებას ისარგებლოს ქვემდებარე აქტივით და საიჯარო ვალდებულებას, რომელიც საიჯარო გადახდების განხორციელების ვალდებულებას წარმოადგენს. არსებობს აღიარების გამონაკლისები მოკლევადიანი იჯარებისთვის და დაბალი ღირებულების მქონე საიჯარო ერთეულებისთვის. მეიჯარის სააღრიცხვო პროცედურები არსებულ სტანდარტს ჰგავს - ე.ი. მეიჯარე განაგრძობს იჯარების ფინანსური ან საოპერაციო იჯარებად კლასიფიცირებას.

„ჯგუფმა“ შეაფასა ფასს 16-ის მიღებით გამოწვეული მისი ფინანსური ანგარიშგებების პოტენციური გავლენა. ფასს 16-ის გამოყენების ფაქტიური გავლენა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე თავდაპირველი გამოყენების პერიოდში დამოკიდებული იქნება მომავალ ეკონომიკურ პირობებზე, მათ შორის 2019 წლის 1 იანვარს „ჯგუფის“ საკრედიტო განაკვეთზე, „ჯგუფის“ საიჯარო პორტფელის შემადგენლობაზე, „ჯგუფის“ მიერ განხორციელებულ ბოლო შეფასებაზე იმასთან დაკავშირებით, ისარგებლებს ის თუ არა რაიმე სახის იჯარის განახლების ფუნქციით და ასევე „ჯგუფის“ მიერ პრაქტიკული ჩანაწერებისა და აღიარებების გათავისუფლების გამოყენებისთვის შერჩეულ დიაპაზონზე.

შპს „KPMG Georgia“
ჯი ემ თი პლაზა, მე-5 სართული
თავისუფლების მოედანი №4
თბილისი, 0105, საქართველო
ტელეფონი: +995 322 93 5713
ინტერნეტი: www.kpmg.ge

სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის
კორპორაცია“
ქ. თბილისი, კახეთის გზატკეცილი #21

ჩვენი საცნობარო

ნომერი: 9e/L/082/18

მმართველობითი ანგარიშგების უწყისი

ძვირფასო ბატონებო,

ხელმძღვანელობა პასუხს აგებს 2018 წლის 28 სექტემბერს გამოცემულ „მმართველობით ანგარიშგებაზე“. ჩვენ გამოვეცით ეს უწყისი, რადგან მმართველობითი ანგარიშგება დათარიღებული 2018 წლის 28 სექტემბრით გამოცემულია ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოცემის თარიღის შემდეგ. ჩვენი მოსაზრება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ, რომელიც გამოთქმულია ჩვენს აუდიტორული დასკვნაში 2018 წლის 26 ივნისს, არ ეხება მმართველობით ანგარიშგებას.

აუდიტორთა დასკვნა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს იმ მოვლენების ეფექტს, რომელიც წარმოიშვა 2018 წლის 26 ივნისის შემდეგ. მმართველობით ანგარიშგებაში აღწერილ მოვლენათა ეფექტი, რომელიც კონსოლიდირებული ფინანსური აუდიტის დასკვნის თარიღის შემდეგ განხორციელდა, არ შემოწმებულა ჩვენს მიერ.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა მოიცავს მმართველობითი ანგარიშგების გაცნობას მას შემდეგ, რაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება და განსაზღვრავს, შეესაბამება თუ არა მმართველობითი ანგარიშგება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას ან აუდიტის პროცესში ჩვენს მიერ მიღებულ ცოდნას ყველა არსებით ასპექტში, ან რაიმე სახით არის თუ არა ხსენებული დოკუმენტი არსებითად დამახინჯებული.

ჩვენ არ გამოვეცემთ რაიმე სახის რწმუნებას მმართველობითი ანგარიშგების შესახებ. ჩვენ წავიკითხეთ მმართველობითი ანგარიშგება და ჩატარებული სამუშაოს საფუძველზე დავასკვნით, რომ მმართველობითი ანგარიშგება:

- შეესაბამება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას და ის არ მოიცავს არსებით უზუსტობებს;
- მოიცავს ინფორმაციას, რომელსაც მოითხოვს და რომელიც შეესაბამება საქართველოს კანონს „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“.

პატივისცემით,

ენდრიუ კოქსშელი
აღმასრულებელი დირექტორი
შპს „KPMG Georgia“

2 ნოემბერი 2018

სს „საქართველოს ნავთობისა და
გაზის კორპორაცია”

2017 წლის კონსოლიდირებული
მმართველობის ანგარიშგება

სარჩევი

1.	ზოგადი ინფორმაცია ჯგუფის შესახებ	3
2.	ჯგუფის ადგილი ენერგორესურსების ბაზარზე	4
3.	ჯგუფის საქმიანობის ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები	6
4.	ჯგუფის შემოსავლები/ხარჯები საქმიანობის მიმართულებების მიხედვით.....	10
5.	ჯგუფის განვითარების გეგმები	19
6.	საინვესტიციო საქმიანობა	20
7.	ჯგუფის შესყიდვები	24
8.	ჯგუფის საქმიანობასთან დაკავშირებული ძირითადი რისკები	26
9.	ინფორმაცია კორპორაციის მიერ გაცემული დივიდენდების შესახებ	30
10.	კორპორატიული მართვა. კორპორაციის მმართველობითი ორგანოები.....	30
11.	კორპორაციის შიდა კონტროლის სისტემა	31
12.	გარემოს დაცვა.....	33
13.	კორპორატიული სოციალური პასუხისმგებლობა	33

1. ზოგადი ინფორმაცია ჯგუფის შესახებ

სს საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია (შემდგომში „კორპორაცია“) დაარსდა 2006 წლის 21 მარტს, როგორც სახელმწიფოს 100%-იან საკუთრებაში მყოფი საწარმო, საქართველოს სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული შემდეგი სამი კომპანიის ბაზაზე: სს საქართველოს ნავთობის საერთაშორისო კორპორაცია, სს საქართველოს გაზის საერთაშორისო კორპორაცია და სს თელეთის ნავთობის კომპანია.

კორპორაცია არის დივერსიფიცირებული კომპანია, ბიზნესსაქმიანობით ენერგეტიკის სხვადასხვა სეგმენტში. კორპორაციის საქმიანობის ძირითადი მიმართულებებია: გაზის შეუფერხებელი მიწოდების უზრუნველყოფა ქვეყნის ე.წ. „სოციალური“ სექტორისათვის, მაგისტრალური გაზსადენების რეაბილიტაცია-განვითარების სამუშაოები, თბოელექტროენერგიის გენერაციის სექტორის განვითარება და ხელშეწყობა, კუთვნილ და იჯარით გაცემულ ნავთობსადენებთან დაკავშირებული საკითხები, პროდუქციის წილობრივი განაწილების (პწგ) კონტრაქტების საფუძველზე მიღებული სახელმწიფოს წილი ნავთობისა და გაზის კაპიტალიზაცია და სხვა. კორპორაციას მინიჭებული აქვს ნავთობის ეროვნული კომპანიის სტატუსი. იგი სახელმწიფოს ინტერესების დამცველია ინვესტორებთან გაფორმებულ პროდუქციის წილობრივი განაწილების ხელშეკრულებებში.

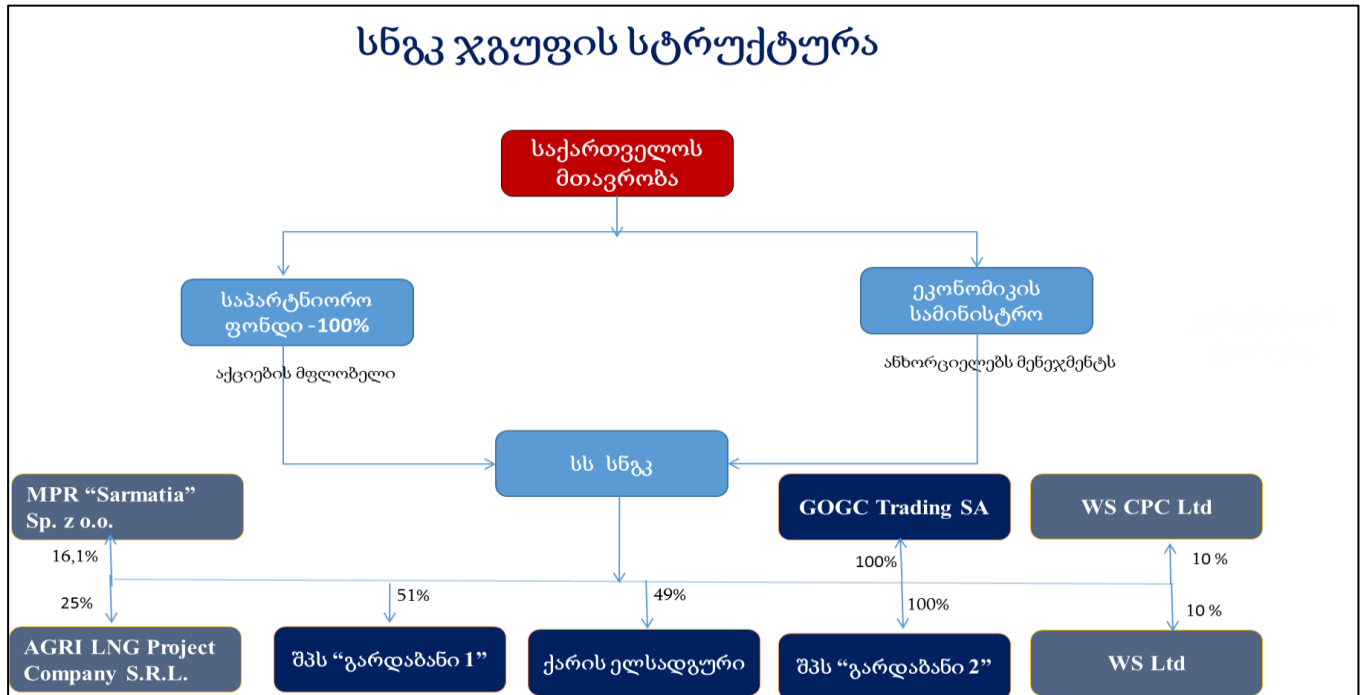
კორპორაციას დაფუძნებული აქვს შვილობილი კომპანიები შპს გარდაბნის თბოსადგური, შპს გარდაბნის თბოსადგური 2, GOGC Trading S.A (შემდეგში „ჯგუფი“) და აგრეთვე აქვს წილები სხვადასხვა ენერგოსექტორში მომუშავე კომპანიებში, რომელთა მეშვეობითაც ის ახორციელებს სტრატეგიულად მნიშვნელოვან პროექტებს და აფართოებს საქმიანობის მიმართულებებს.

აგრეთვე, კორპორაცია, სხვა ენერგოსექტორში მომუშავე კომპანიებთან და სახელმწიფოსთან კოოპერაციაში აქტიურად მონაწილეობს სხვადასხვა ენერგოპროექტების დაფინანსება-განხორციელებაში, მათ შორის აღსანიშნავია ქარის ელექტროსადგურის პროექტი, რომელიც არის საქართველოში პირველი ქარის ელექტროსადგური.

2017 წლისთვის სს საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის 100%-იანი წილის მფლობელი არის სს საპარტნიორო ფონდი, რომელიც თავის მხრივ დაფუძნებულია სახელმწიფოს მიერ 100%-იანი წილობრივი მონაწილეობით.

საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის მართვას ახორციელებს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს დაქვემდებარებაში არსებული საქართველოს ენერგეტიკის სამინისტრო.

ჯგუფის სტრუქტურა იხილეთ ქვემოთ ცხრილში

2. ჯგუფის ადგილი ენერგორესურსების ბაზარზე

ჯგუფი საქართველოს მაგისტრალური გაზსადენების სისტემის მფლობელი და გაზის ძირითადი მიმწოდებელია ბაზრის „სოციალური“ სეგმენტისათვის, წამყვან როლს ასრულებს ქვეყნის ენერგოუსაფრთხოების უზრუნველყოფაში, ენერგეტიკული ბაზრის ნავთობისა და გაზის, აგრეთვე ენერგოგენერაციის სექტორებში.

ჯგუფი სარგებლობს რა ქვეყნის სტრატეგიული მდებარეობით, ხელს უწყობს საქართველოს ტერიტორიაზე არსებული ტრანსსასაზღვრო ნავთობისა და გაზის ტრანსპორტირების სისტემების შეუფერხებელ ფუნქციონირებას და მხარს უჭერს ახალი სატრანზიტო მარშრუტების განვითარებას კასპიისა და ცენტრალური აზიის პოტენციალის სრული ათვისებისთვის.

კორპორაცია აქტიურადაა ჩართული საერთაშორისო პროექტებსა და ბიზნეს ურთიერთობებში, გადამწყვეტ როლს თამაშობს ევრო-ატლანტიკურ სტრუქტურებში ინტეგრაციის სამთავრობო ეკონომიკური პოლიტიკის განხორციელებაში. მისი

სტრატეგიული და ძირითადი ბიზნეს პარტნიორები არიან: SOCAR, BP, BOTAS, ROMGAZ, MVM, PERN, UkrTransnafta, ArmGazprom, GAZPROM, TCC, GEOSTOCK, RAMBOLL, USAID, MCC, KfW, ADB, EBRD, SINOSURE და სხვა. კორპორაციის ფასიანი ქაღალდები (ბონდები) განთავსებულია და წარმატებით ივაჭრება ლონდონის საფონდო ბირჟაზე.

ჯგუფის ოპერირებს სამი ძირითადი მიმართულებით:

- 1) **გაზის მიწოდება.** კორპორაცია აზერბაიჯანული პარტნიორი კომპანია SOCAR-ის მეშვეობით ახორციელებს გაზის შესყიდვას და რეალიზაციას შიდა საბითუმო სოციალური სექტორისთვის, აგრეთვე ადგილობრივად მოპოვებული გაზის გაყიდვას იგივე პარტნიორი კომპანიის დახმარებით.
- 2) **ელექტროენერგიის წარმოება და რეალიზაცია.** კორპორაციის შვილობილი კომპანია შპს გარდაბნის მეშვეობით ხორციელდება ქ. გარდაბანში არსებული თბოელექტროსადგურის მეშვეობით ელექტროენერგიის წარმოება და საბითუმო რეალიზაცია საქართველოს ენერგობაზარზე მოქმედ ელექტროენერგიის დისტრიბუტორებზე ისეთებზე როგორიცაა სს თელასი, სს ენერგო-პრო ჯორჯია, სს ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორი და სხვა.
- 3) **ნავთობსადენების და გაზსადენების იჯარა.** როგორც ზემოთ ავღნიშნეთ, კორპორაცია არის საქართველოს მაგისტრალური გაზსადენების სისტემის მფლობელი, რომელსაც ის გასცემს იჯარით და იღებს შემოსავალს გაზისა და ნავთობის ტრანზიტით. გაზსადენების ძირითადი მოიჯარე არის შპს საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია, რომელიც ახორციელებს გაზის ტრანსპორტირებას კორპორაციის საკუთრებაში არსებული გაზსადენების მეშვეობით საქართველოს ტერიტორიაზე, რისთვისაც უხდის კორპორაციას შესაბამის გადასახადს.
2010 წელს კორპორაციას ფინანსური იჯარის სახით სახელმწიფომ დროებით სარგებლობაში გადასცა ბაქო-სუფსის მაგისტრალური მილსადენი, რომელიც კორპორაციამ იმავე წელს გადასცა იჯარით საერთაშორისო ნავთობკომპანია BP-ს, რომელიც ახორციელებს აღნიშნული მილსადენით ნავთობით ტრანზიტს აზერბაიჯანიდან სუფსის ნავთობტერმინალამდე. ყოველწლიურად აღნიშნული მილსადენის გავლით ხდება 30 მლნ ბარელამდე ნავთობის ტრანზიტი.

ჯგუფის სხვა მიმართულებებია ნავთობმომპოვებელი კომპანიების მიერ მოპოვებული ნავთობის სახელმწიფოს კუთვნილი წილი ნავთობის რეალიზაცია წილობრივი განაწილების ხელშეკრულებების ფარგლებში.

2017 წელი ჯგუფისთვის საკმაოდ წარმატებული წელი აღმოჩნდა, რაც დადებით გავლენას ახდენს მის საქმიანობაზე და ზოგადად ენერგოსექტორზე და უფრო მიმზდიდველს ხდის ჯგუფს ინვესტორებისთვის.

ჯგუფის ფინანსური შედეგები დეტალურად განხილულია ამ ანგარიშის შემდეგ ნაწილში.

3. ჯგუფის საქმიანობის ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები

ჯგუფის 2017 წლის ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები და მათი ცვლილების დინამიკა წარმოდგენილია შემდეგ ცხრილში:

ფინანსურ-ეკონომიკური საქმიანობის მაჩვენებლები*	2017 წელი	2016 წელი	ცვლილება %
ამონაგები	671,586	633,638	6%
გაზის და ნავთობის ხარჯი	(392,649)	(391,141)	0%
ცვეთა და ამორტიზაცია	(37,322)	(39,864)	-6%
შრომის ანაზღაურება და მუშაკების სხვა ანაზღაურება	(17,703)	(15,722)	13%
გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა	(9,650)	(10,195)	-5%
სხვა საოპერაციო ხარჯები	(16,468)	(28,190)	-42%
სხვა შემოსავალი	8,028	1,068	652%
საოპერაციო მოგება	205,822	149,594	38%
ფინანსური შემოსავლები	68,432	61,305	12%
ფინანსური ხარჯები	(53,889)	(111,517)	-52%
მოგება დაბეგვრამდე	220,371	99,382	122%
მეკავშირე კომპანიის მოგების წილი	2,100	(1,963)	-207%

მოგება წლის განმავლობაში	222,465	97,418	128%
მოგების გადასახადი	(2,059)	(19,381)	-841%
წმინდა მოგება	220,406	78,037	182%

ჯგუფის ძირითად მიმართულებას წარმოადგენს გაზის დისტრიბუცია, რომელიც შეადგენს მთლიანი შემოსავლის 57%-ს (2016 წელს - 54%).

2017 წელს ამონაგებმა შეადგინა 671,586 ათასი ლარი, რაც 37,948 ათასი ლარით მეტია წინა წელთან შედარებით. ზრდა უმეტესწილად გამოწვეულია გაზის მიწოდებიდან მიღებული ამონაგებით, რომელიც გაიზარდა 31,335 ათასი ლარით და ელექტროენერგიის მიწოდებიდან მიღებული ამონაგებიდან, რომელიც გაიზარდა 15,334 ათასი ლარით.

ხელშეკრულების პირობების და იჯარის საფასურის ცვლილების შედეგად 8,640 ლარით შემცირდა ამონაგები გაზსადენის იჯარიდან.

ჯგუფის სახელფასო ხარჯის 13%-იანი ზრდა უმეტესწილად დაკავშირებული გარდაბნის თბოსადგურის თანამშრომლების რაოდენობის ზრდით და დროებითი თანამშრომლების სახელფასო ხარჯის ზრდით, რომელსაც კომპანია ქირაობს სხვადასხვა სამუშაოების შესასრულებლად.

2017 წელს წინა წელთან შედარებით ჯგუფის სხვა საოპერაციო ხარჯები შემცირდა 11,722 ათასი ლარით, რაც დაკავშირებულია გარდაბნის თბოსადგურის ოპერირების და მიმდინარე სარემონტო სამუშაოების ხარჯის შემცირებასთან, რომელმაც 2017 წელს შეადგინა 5,746 ათასი ლარი, ხოლო 2016 წელს - 9,607 ათასი ლარი. აგრეთვე, 2016 წელს ჯგუფმა მოახდინა მილსადენების და გაზსადენების ინვენტარიზაცია, რომლის შედეგად 2016 წელს მოხდა 6 მლნ ლარამდე საბალანსო ღირებულების აქტივების ჩამოწერა.

სხვა შემოსავლის ზრდა დაკავშირებულია ჯგუფის მიერ 2017 წელს მიღებული ჩამოწერილი ვალდებულებების გადახდასთან, აქტივების რეალიზაციასთან და ინვენტარიზაციით აღმოჩენილი ზედმეტობის აღიარებასთან.

2017 წლის განმავლობაში მნიშვნელოვნად შემცირდა ფინანსური ხარჯები წინა წელთან შედარებით - 57,628 ათასი ლარით, რაც დაკავშირებულია კურსის ცვალებადობასთან, რადგან ჯგუფის ნასესხები სახსრები წარმოდგენილია უცხოურ ვალუტაში და დოლარის კურსის ცვლილებამ დადებითი ეფექტი იქონია ჯგუფის ფინანსურ ხარჯებზე.

საგადასახადო კანონმდებლობის ცვლილების შედეგად შემცირდა ჯგუფის მოგების გადასახადი. 2016 წელს აღიარებული გადავადებული გადასახადი 14,383 ათასი ლარის ოდენობით გაქვითულ იქნა გაუნაწილებელ მოგებასთან.

ჯგუფის წმინდა მოგება 2017 წელს გაიზარდა 142,369 ათასი ლარით 2016 წელთან შედარებით, რაც საკმაოდ კარგი მაჩვენებელია ენერგოსექტორში მოქმედი კომპანიებისთვის.

ჯგუფის საოპერაციო საქმიანობის შედეგების სტრუქტურა

მაჩვენებლები*	2017 წელი	2016 წელი	ცვლილება %
აქტივები			
ძირითადი საშუალებები	778,419	775,511	0.4%
წინასწარ გადახდილი თანხები	59,535	–	100.0%
არამატერიალური აქტივები	1,136	1,130	0.5%
მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან	62,873	59,037	6.5%
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	21,169	20,721	2.2%
გაცემული სესხები	12,041	–	100%
ინვესტიციები შვილობილ კომპანიებში	15,480	12,640	22.5%
გრძელვადიანი აქტივები	950,653	869,038	9.4%
გაცემული სესხები	–	2,651	-100.0%
მარაგები	12,412	10,928	13.6%
გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა	–	3,659	-100.0%
წინასწარ გადახდილი თანხები	50,791	48,521	4.7%
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	147,026	179,735	-18.2%
ვადიანი დეპოზიტები	–	75,129	-100.0%

ფული და ფულის ექვივალენტები	498,960	391,609	27.4%
მიმდინარე აქტივები	709,189	712,232	-0.4%
სულ აქტივები	1,659,842	1,581,270	5.0%
კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	624,916	617,093	1.3%
დამატებითი გადახდილი კაპიტალი	71,718	71,718	0.0%
მფლობელების არაფულადი შენატანების რეზერვი	(282,181)	(282,181)	0.0%
გაუნაწილებელი მოგება	208,583	186,740	11.7%
მიმდინარე წლის მოგება/ზარალი	220,406	78,038	182.4%
არაკონტროლირებადი წილი	69,063	40,186	71.9%
სულ კაპიტალი	912,510	711,594	28.2%
ვალდებულებები			
სესხები და ვალდებულებები	637,381	650,806	-2.1%
გრძელვადიანი ვალდებულებები	637,381	650,806	-2.1%
სესხები და ვალდებულებები	78,519	151,593	-48.2%
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	29,254	64,410	-54.6%
მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებები	113	802	-85.9%
ანარიცხები	2,065	2,065	–
მიმდინარე ვალდებულებები	109,951	218,870	-49.8%
სულ ვალდებულებები	747,332	869,676	-14.1%
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები	1,659,842	1,581,270	5.0%

* ყველა თანხა მოცემულია ათასებში

ძირითადი ცვლილებები ჯგუფის ფინანსურ მაჩვენებლებში ეხება სავაჭრო მოთხოვნა-ვალდებულებებს, ავანსად გადახდილ თანხებს და ნაღდ ფულს. სავაჭრო მოთხოვნების შემცირება გამოწვეულია ძირითადი მომწოდებლების მიერ გადახდების ზრდით, რადგან გადაუხდელ მოთხოვნებზე ჯგუფის მხრიდან ხდება საურავების დარიცხვა.

ჯგუფის ვალდებულებების შემცირება 55%-ით დაკავშირებულია ჯგუფის მიერ მომწოდებლებისთვის ვალდებულებების წინსწრებით დაფარვით.

ავანსის თანხა 59,535 ლარის ოდენობით წარმოადგენს გარდაბნის ახალი თბოსადგურის მშენებლობისთვის ჯგუფის მიერ სამშენებლო კომპანიისთვის წინსწრებით გადახდილ თანხას.

თუ შევხედავთ კორპორაციის აქტივების შემადგენლობას 2017 წელს გრძელვადიანი აქტივების ზრდა ძირითადად დაკავშირებულია გრძელვადიანი ავანსის გადახდით სამშენებლო კომპანიისთვის, ხოლო მოკლევადიანი აქტივების შემცირება უმეტესწილად დაკავშირებულია საგადასახადო აქტივებისა - 3,659 ათასი ლარი და გაცემული, მოკლევადიანი სესხების - 2,651 ათასი ლარი ბალანსების შემცირებასთან.

2017 და 2016 წლებში ჯგუფის EBITDA წარმოდგენილია ქვემოთ ცხრილში

2017 წელი	2016 წელი	ზრდა %
243,150	189,458	28,3%

მთლიანობაში, ჯგუფს ჰქონდა საკმაოდ წარმატებული წელი, რაც ძირითადად გამოწვეულია ენერგორესურსებზე მოთხოვნის ზრდით და ჯგუფის მიერ მის საკუთრებაში არსებული აქტივების გონივრული მართვით/გამოყენებით.

4. ჯგუფის შემოსავლები/ხარჯები საქმიანობის მიმართულებების მიხედვით

ქვემოთ მოცემულია ჯგუფის შემოსავლების ძირითადი წყაროების მოცულობები და ფასები, რაც საშუალებას იძლევა განისაზღვროს თითოეულის წილი ჯამური პოზიტიური ეფექტის მიღწევაში.

- 2017 წლის განმავლობაში შემოსავალი გაზის რეალიზაციიდან 2016 წლის იმავე პერიოდის მაჩვენებელთან შედარებით გაიზარდა 8,639 ათასი ლარით სარეალიზაციო გაზის მოცულობის გაზრდის გამო და გაიზარდა 22,705 ათასი ლარით, კურსის

ცვლილებით გამოწვეული ფასის ზრდის გამო (2016-2017 წლებში გაზის რეალიზაციის ფასი შეადგენს 115.5 აშშ დოლარს/1000 მ³-ზე).

- 2017 წლის განმავლობაში ფაქტიური შემოსავალი გაზის რეალიზაციიდან დაგეგმილ მაჩვენებელთან შედარებით გაიზარდა **8,272** ათასი ლარით, საიდანაც 4,229 ათასი ლარით გაზრდა გამოწვეულია სარეალიზაციო გაზის მოცულობის ზრდით, ხოლო 4,044 ათასი ლარით ზრდა გამოწვეულია სარეალიზაციო ფასის ზრდით კურსის ცვლილების გამო.

ცხრილი

გაზის რეალიზაცია	2016 A	2017 P	2017 F
გაზის მოცულობა, ათ. მ3	1,240,111	1,256,660	1,271,894
საშუალო წლიური ფასი, \$	115.50	115.50	115.50
გაზის რეალიზაცია, ათ. \$	143,232,783	145,144,230	146,810,257
საშუალო წლიური კურსი	2.4148	2.5382	2.5657
გაზის რეალიზაცია, ათ. ლარი	345,873,681	368,398,139	376,670,543
მომყოლი გაზი, ათ. ლარი	2,352,362	2,340,000	2,890,047

2017 წლის განმავლობაში კორპორაციის მიერ შესყიდული (და რეალიზებული) „სოციალური“ მომხმარებლებისათვის განკუთვნილი გაზის მოცულობამ შეადგინა

1 271 284 238 მ³ -ს, მათ შორის წყაროების მიხედვით:

შპს-დენიზის გაზი, აქედან:

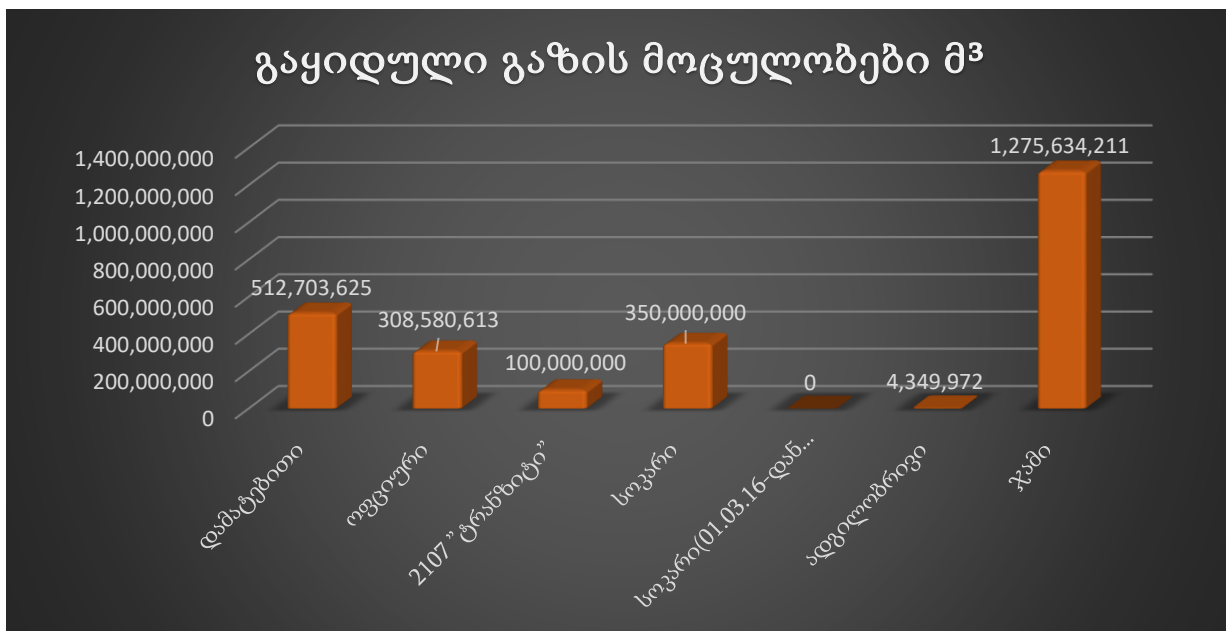
- დამატებითი - **512 703 625** მ³
- ოფციური - **308 580 613** მ³

რუსული 2107 „ტრანზიტის“ გაზი - **100,000,000** მ³

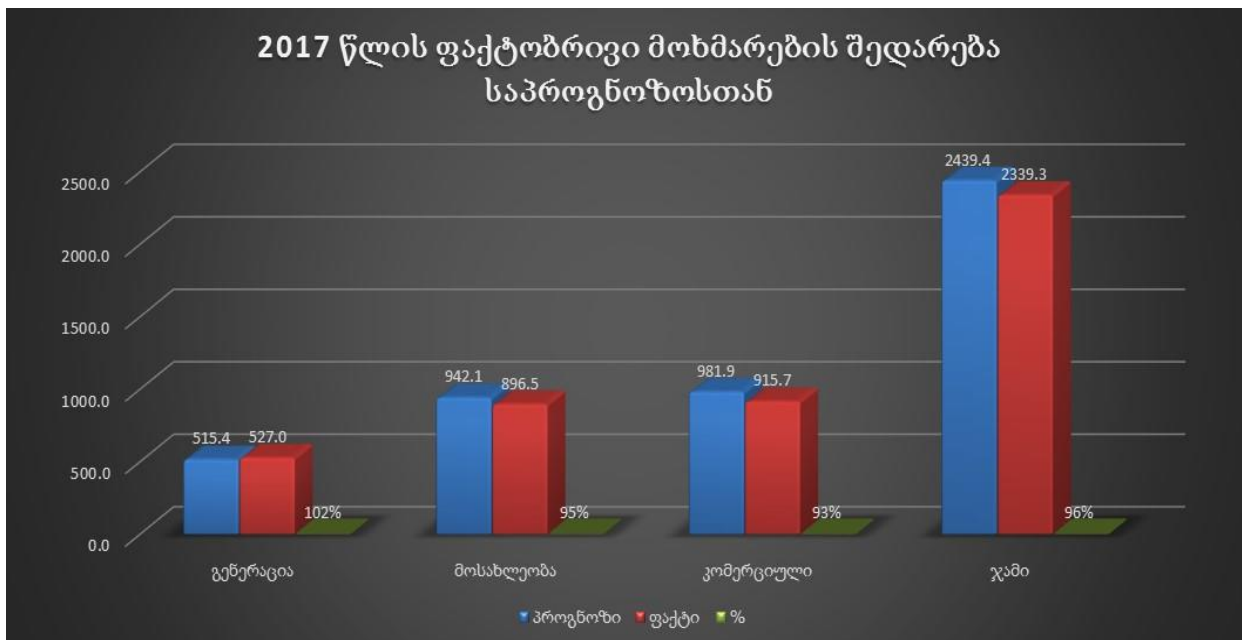
„სოკარის“ გაზი – **350 000 000** მ³;

ადგილობრივი გაზი - **4 349 972** მ³. აქედან:

- შესყიდული ადგილობრივი გაზი - **1 938 877** მ³
- სახელმწიფოს წილი ადგილობრივი გაზი - **2 574 197** მ³.

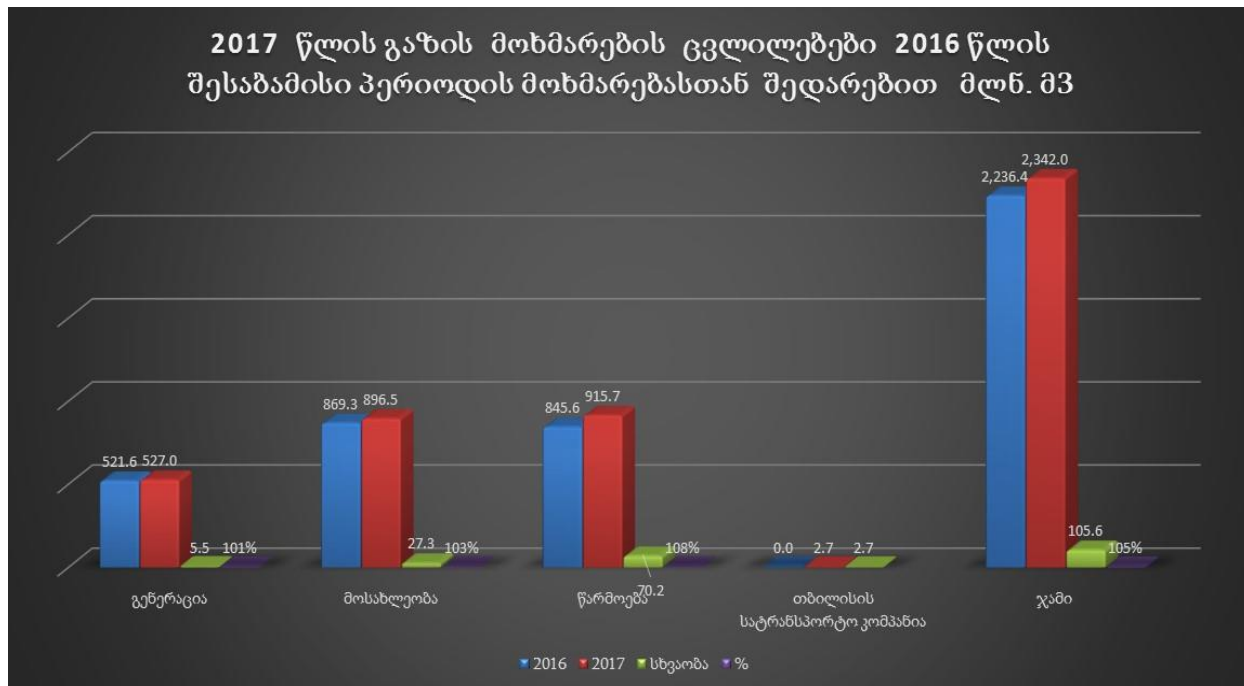

2017 წლის გაზის ჯამური მოხმარება საპროგნოზო მონაცემებთან შედარებით 4%-ით ნაკლებია. ამასთან ერთად სექტორების მიხედვით მოხმარებული გაზის საპროგნოზო და ფაქტობრივ მოცულობებს შორის სხვაობა შეადგენს: -7%-ით ნაკლებია კომერციული სექტორის მოხმარების ფაქტობრივი მაჩვენებელი და -5%-ით ნაკლებია მოსახლეობის მიერ მოხმარებული გაზის ფაქტობრივი მოცულობა. ხოლო გენერაციის სხვაობა მეტია 2%-ით დაგეგმილთან შედარებით.

აღსანიშნავია სხვაობა მიმდინარე და 2016 წლის შესაბამის პერიოდში, მოსახლეობის და გენერაციის სექტორის მომხმარებლების მიერ მოხმარებულ მოცულობებს შორის. კერძოდ, გენერაციის მოხმარება გაიზარდა 1%-ით, მოსახლეობის მოხმარება მიმდინარე წელს გაიზარდა 3%-ით წინა წელთან შედარებით, ხოლო კომერციული სექტორის მოხმარება 8%-

ით. ჯამურად, 2017 წლის გაზის მოხმარება საქართველოში 5%-ით მეტია 2016 წლის შესაბამის მაჩვენებელთან შედარებით.

- 2017 წლის 1 სექტემბრიდან მაგისტრალური გაზსადენების და მათთან დაკავშირებული ინფრასტრუქტურის იჯარის შესახებ ხელშეკრულებაში შევიდა ცვლილება, რომლის თანახმად ყოველთვიურ საიჯარო ქირად განისაზღვრა 3,500,000 ლარი დღე-ს გარეშე. 2017 წლის იანვარი-აგვისტოს პერიოდში შემოსავალი გატარებული გაზის (2,642,470 ათასი მ³) მოცულობის ტარიფის გათვალისწინებით შეადგენს 45.8 მლნ ლარს, ხოლო 2017 წლის სექტემბერი-დეკემბრის პერიოდში ფიქსირებული ტარიფის გათვალისწინებით შეადგენს 14 მლნ ლარს, სულ 59.8 მლნ ლარი. იმ შემთხვევაში, თუ ცვლილება არ განხორციელდებოდა, მაშინ 4,302,529 ათასი მ³ გატარებული გაზის მოცულობაზე გატარების ტარიფის გათვალისწინებით მივიღებდით 75.3 მლნ ლარის შემოსავალს. ამ შემთხვევაში:
- 2017 წლის განმავლობაში შემოსავალი გაზის ტრანსპორტირებიდან და ტრანზიტიდან 2016 წლის იმავე პერიოდის მაჩვენებელთან შედარებით გაიზარდებოდა **6,798** ათასი ლარით, საიდანაც 490 ათასი ლარით გაზრდა გამოწვეული იქნებოდა გატარებული გაზის მოცულობის ზრდით, ხოლო 6,307 ათასი ლარით ზრდა გამოწვეული იქნებოდა გატარების ტარიფის ზრდით კურსის ცვლილების გამო (2016-17 წლებში გატარების ტარიფი იქნებოდა 6.8 აშშ დოლარის ოდენობით).
- 2017 წლის განმავლობაში ფაქტიური შემოსავალი გაზის ტრანსპორტირებიდან და ტრანზიტიდან დაგეგმილ მაჩვენებელთან შედარებით შემცირდებოდა **1,489** ათასი ლარით, საიდანაც 3,629 ათასი ლარით შემცირება გამოწვეული იქნებოდა გატარებული

გაზის მოცულობის კლებით, ხოლო 2,140 ათასი ლარით ზრდა გამოწვეული იქნებოდა გატარების ტარიფის ზრდით კურსის ცვლილების გამო.

ცხრილი

გაზის ტრანზიტი	2016 A	2017 P	2017 F	2017 8+4 თვე
გაზის მოცულობა, ათ. მ3	4,271,959	4,516,000	4,302,529	2,642,470
საშუალო წლიური ფასი, \$	6.80	6.80	6.80	6.80
გაზის ტრანზიტი ათ. \$	29,049,322	30,708,800	29,257,200	17,968,798
საშუალო წლიური კურსი	2.3576	2.5001	2.5732	2.5505
გაზის ტრანზიტი ათ. ლარი	68,487,211	76,773,989	75,284,778	45,828,825
ფიქსირებული გაზის ტრანზიტი ათ. ლარი (4 თვე)				14,000,000

- 2017 წლის განმავლობაში შემოსავალი ნავთობის რეალიზაციიდან 2016 წლის იმავე პერიოდის მაჩვენებელთან შედარებით გაიზარდა **3,675** ათასი ლარით, საიდანაც 817 ათასი ლარით შემოსავლების შემცირება გამოწვეულია რეალიზებული ნავთობის მოცულობის კლებით, ხოლო 4,492 ათასი ლარით ზრდა გამოწვეულია ნავთობის რეალიზაციის ფასის ზრდით. აღსანიშნავია, რომ 2016 წლის შესადარ პერიოდში ნავთობის რეალიზაცია 13-ჯერ განხორციელდა, ხოლო 2017 წელს - 15-ჯერ.
- 2017 წლის განმავლობაში ფაქტიური შემოსავალი ნავთობის რეალიზაციიდან დაგეგმილ მაჩვენებელთან შედარებით გაიზარდა **3,767** ათასი ლარით, საიდანაც 227 ათასი ლარით გაზრდა გამოწვეულია რეალიზებული ნავთობის მოცულობის ზრდით, ხოლო 3,540 ათასი ლარით ზრდა გამოწვეულია ნავთობის რეალიზაციის ფასის ზრდით (მათ შორის კურსის ცვლილების გამო).

ცხრილი

ნავთობის რეალიზაცია	2016 A	2017 P	2017 F
ნავთობის მოცულობა, ტონა	17,786	15,836	16,387
კოეფიციენტი	7.40	7.49	7.40
ნავთობის მოცულობა, ბარელი	131,542	118,690	121,285
საშუალო წლიური ფასი, \$	34.90	35.00	47.25
ნავთობის რეალიზაცია ათ. \$	4,590,740	4,154,150	5,730,847
საშუალო წლიური კურსი	2.2824	2.5000	2.4696
ნავთობის რეალიზაცია ათ. ლარი	10,477,707	10,385,335	14,152,787

- 2017 წლის განმავლობაში შემოსავალი ნავთობის ტრანსპორტირებიდან 2016 წლის იმავე პერიოდის მაჩვენებელთან შედარებით, გატარებული ნავთობის შემოსავალი გაიზარდა **268** ათასი ლარით, საიდანაც 1,258 ლარით შემოსავლის შემცირება გამოწვეულია ტრანსპორტირებული ნავთობის მოცულობის კლებით, ხოლო 1,526 ათასი ლარით ზრდა გამოწვეულია ნავთობის ტრანზიტის ფასის ზრდით ტარიფის და კურსის ცვლილების გამო. ტარიფი 2016 წელს და 2017 წლის პირველ კვარტალში შეადგენდა 0.25 ცენტს, 2017 წლის აპრილიდან გახდა 0.26 ცენტი.

- 2017 წლის განმავლობაში ფაქტიური შემოსავალი ნავთობის ტრანზიტიდან დაგეგმილ მაჩვენებელთან შედარებით შემცირდა 1,060 ათასი ლარით, საიდანაც 1,759 ათასი ლარით შემცირება გამოწვეულია გატარებული ნავთობის მოცულობის კლებით, ხოლო 699 ათასი ლარით ზრდა გამოწვეულია გატარების ტარიფის ზრდით (მათ შორის კურსის ცვლილების გამო).

ცხრილი

ნავთობის ტრანზიტი	2016 A	2017 P	2017 F
ნავთობის მოცულობა, ბარელი	30,298,322	31,000,000	28,185,800
საშუალო წლიური ფასი, \$	0.25	0.25	0.26
ნავთობის ტრანზიტი ათ. \$	7,574,580	7,750,000	7,253,034
საშუალო წლიური კურსი	2.3826	2.5000	2.5251
ნავთობის ტრანზიტი ათ. ლარი	18,047,057	19,375,000	18,314,837

- **გაზის ღირებულება.** 2017 წლის განმავლობაში გაზის შეძენაზე გაწეული ხარჯი 2016 წლის იმავე პერიოდის მაჩვენებელთან შედარებით გაიზარდა 9,953 ათასი ლარით, საიდანაც 17,402 ათასი ლარით გაზრდა გამოწვეულია შესასყიდი გაზის მოცულობის ზრდით, ხოლო 7,449 ათასი ლარით შემცირება გამოწვეულია შეწონილი შესასყიდი ფასის კლებით;
- 2017 წლის განმავლობაში გაზის შეძენაზე გაწეული ფაქტიური ხარჯი დაგეგმილ მაჩვენებელთან შედარებით გაიზარდა 3,080 ათასი ლარით, საიდანაც 1,986 ათასი ლარით გაზრდა გამოწვეულია შესასყიდი გაზის მოცულობის ზრდით, ხოლო 1,094 ათასი ლარით გაზრდა გამოწვეულია კურსის ცვლილებით, შეწონილი შესასყიდი ფასის შემცირების მიუხედავად.

ცხრილი

გაზის ღირებულება	2016 A	2017 P	2017 F
დამატებითი მოცულობა, ათ. მ3	500,114	500,000	508,764
ოფციური მოცულობა, ათ. მ3	292,437	300,000	306,085
რუსეთის ტრანზიტის მოცულობა, ათ. მ3	52,482	99,126	100,000
სოკარი (აზერბაიჯანი) მოცულობა, ათ. მ3	136,000	0	0
სოკარი (საქართველო) მოცულობა, ათ. მ3	214,000	357,534	350,000
საშუალო წლიური ფასი, \$	103.44	96.54	94.15
გაზის რეალიზაცია, ათ. \$	123,613,318	121,316,184	119,089,544
საშუალო წლიური კურსი	2.4097	2.5120	2.5848
გაზის რეალიზაცია, ათ. ლარი	297,874,029	304,747,681	307,827,448

ნავთობის ტრეიდიგინგთან მიღებული შემოსავლების და გასაწევი ხარჯების მუხლში 2017 წლის საპროგნოზო მონაცემები დაგეგმილი იყო წინა წელს განხორციელებულ შედეგებზე დაყრდნობით, მაგრამ 2017 წელს აღნიშნული საქმიანობა განხორციელებული არ იყო.

2017 წელს ნავთობის პირველადი დამუშავების სამსახურში ფაქტიურად შესრულებულია შემდეგი სამუშაოები: (ნოემბრის ჩათვლით):

- ნავთობის პირველადი დამუშავების სამსახურში გადამუშავებულ იქნა - 52,048,080 მ3 ფლუიდი, საიდანაც ნინოწმინდის ნავთობკომპანიიდან შემოტანილმა ფლუიდის რაოდენობამ შეადგინა - 16,638.068 მ3; „ჯინდალ პეტროლიუმიდან“ - 35,410.012 მ3, ხოლო კორპორაციის მიერ შემოტანილი იქნა - 13,091.504 მ3.
- ნავთობის პირველადი დამუშავების სამსახურში მიღებული იქნა 17,478.277 ტონა ნავთობი, აქედან ნინოწმინდის ნავთობკომპანიის მიერ შემოტანილი ფლუიდიდან, მომზადების გარეშე მიღებული იქნა 12,781,903 ტონა ნავთობი; „ჯინდალ პეტროლიუმ ლიმიტედისთვის“ მომზადებულმა ნავთობმა შეადგინა - 4,696.374 ტონა
- საწარმოდან რეალიზაცია გაუკეთდა - 22,155.520 ტონა ნავთობს, საიდანაც ნინოწმინდის კუთვნილმა წილმა შეადგინა - 8,295.406 ტონა; ჯინდალ პეტროლიუმის წილმა - 369.688 ტონა, ხოლო ნავთობის და გაზის კორპორაციის წილმა - 13,490.426 ტ.
- მიღებული ფლუიდიდან, მომზადების შედეგად გამოყოფილმა წყალმა შეადგინა 38,578.088 მ3, რაც ჩაჭირხნული იქნა #54 ჭაბურღილში.
- დასრულდა სარეზერვუარო პარკში არსებული ორი ფვრ 5000 მ3 2/3 და 2/4 რეზერვუარის სარემონტო სამუშაოები.
- დასრულდა ნავთობის პირველადი გადამუშავების ბაზის ტერიტორიაზე არსებული სატუმბო სადგურის მშენებლობა თბოიზოლიაციითა და წყლის ამრიდი სისტემებით,
- სამგორის სამხრეთ თალიდან ფვრ 2/5 - 5000 მ3 რეზერვუარში ფლუიდის მისაღებად აღდგენილი და დამონტაჟებული იქნა ტუმბო შესაბამისი ძრავით.
- დასრულდა ფვრ 5000 მ3 რეზერვუარიდან ფვრ 10,000 მ3 რეზერვუარში ნავთობის გადასატანი ტუმბოს კაპიტალური შეკეთება.
- დასრულდა ფვრ 2000 მ3 წყლის რეზერვუარიდან, ნავთობშემცველი სითხისა გადმოსატანი ტუმბოს კაპიტალური შეკეთება.
- დასრულდა ნავთობის პირველადი დამუშავების ტერიტორიაზე არსებული ადმინისტრაციული და საოპერატორო შენობა ნაგებობების სარემონტო სამუშაოები.

ელექტროენერგიის წარმოება/მიწოდება

შპს „გარდაბნის თბოსადგურის“ კომერციული საქმიანობის ძირითად სფეროს წარმოადგენს გამომუშავებული ელექტროენერგიით ვაჭრობა და გარანტირებული სიმძლავრის მომსახურებისათვის მიღებული შემოსავლები. გარდა ამისა, სადგურის რემონტში და/ან მარქაფში ყოფნის პერიოდში იგი თვითონ არის მომხმარებელი და ელექტროენერგიას საკუთარი მოხმარებისთვის ყიდულობს ელექტროენერგეტიკული ბაზრის კომერციული ოპერატორისგან.

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილებში მოცემულია:

- საანგარიშო პერიოდში წარმოებული და რეალიზებული ელ. ენერგიის მონაცემები, აგრეთვე გენერაციისას წამუშევარი საათები თვეების მიხედვით (მათ შორის გენერაციისას საკუთარ მოხმარებაზე და სასადგურე დანაკარგებზე აღრიცხული ხარჯები) - ცხრილი 1
- საანგარიშო პერიოდში რეალიზებული ელ.ენერგიის განაწილება შემსყიდველებისა და თვეების მიხედვით - ცხრილი 2

ცხრილი 1. ელექტროენერგიის მოცულობები

საანგარიშო პერიოდი	გენერაცია ათ. კვტ.სთ	წამუშევარი საათები	სალტზე გაცემა ათ. კვტ.სთ	რეალიზაციიდან მიღებული შემოსავალი, ათასი ლარი	საკუთარი მოხმარება ათ. კვტ.სთ.	სასადგურე დანაკარგი ათ. კვტ.სთ	სასადგურე დანაკარგი %
იანვარი	162 697	744	156 414	14 165	5 268	1 015	0,62%
თებერვალი	139 494	672	133 840	12 121	4 734	921	0,66%
მარტი	155 209	744	148 947	13 489	5 198	1 063	0,69%
აპრილი	79 835	400	76 542	6 932	2 775	517	0,65%
მაისი	-	-	-	-	-	-	0%
ივნისი	-	-	-	-	-	-	0%
ივლისი	4 899	29	4 665	422	206	28	0,57%
აგვისტო	81 738	404	78 399	7 100	2 891	448	0,55%
სექტემბერი	97 667	527	93 428	8 461	3 684	555	0,57%
ოქტომბერი	146 219	744	140 333	11 305	5 064	822	0,56%
ნოემბერი	157 181	720	151 241	12 184	4 949	991	0,63%
დეკემბერი	146 206	744	140 288	11 302	5 185	733	0,50%
სულ:	1 171 145	5 728	1 124 097	97 480	39 955	7 093	0,61%

ცხრილი 2.

საანგარიშო პერიოდი	ელ. ენერგიის რეალიზაცია ათასი კვტ.სთ					
	სს „ენერგო-პრო ჯორჯია“	სს „თელასი“	სს „კახეთის ენერგოდისტრიბუცია“	სს „ჯორჯიან მანგანეზი“	სს „ესკო“	სულ
იანვარი	-	123 741,193	32 672,495	-	-	156 413,688
თებერვალი	-	104 953,042	28 886,708	-	-	133 839,750
მარტი	3 000,000	116 449,345	29 497,467	-	-	148 946,813
აპრილი	-	48 850,836	27 691,476	-	-	76 542,313
მაისი	-	-	-	-	-	-
ივნისი	-	-	-	-	-	-
ივლისი	-	-	-	-	4 665,063	4 665,063
აგვისტო	25 000,000	18 899,986	-	-	34 498,889	78 398,875
სექტემბერი	-	80 507,400	-	-	12 920,725	93 428,125
ოქტომბერი	-	130 333,438	-	10 000,000	-	140 333,438
ნოემბერი	40 000,000	100 000,000	-	7 000,000	4 241,375	151 241,375
დეკემბერი	17 500,000	110 000,000	-	-	12 787,813	140 287,813
სულ:	85 500,000	833 735,239	118 748,146	17 000,000	69 113,864	1 124 097,250

შემოსავალი რეალიზაციიდან შედგება გაყიდული ელ-ენერგიისა და გარანტირებული სიმძლავრის მომსახურებისათვის მიღებული შემოსავლების ჯამისგან.

ელექტროენერგიის რეალიზაციის თვითღირებულებაში შედის ბუნებრივი აირის, ბუნებრივი აირის ტრანსპორტირების და ქიმიკატების ღირებულება.

2017 წელს საოპერაციო მოგებამ შეადგინა 94 მლნ ლარი, რაც საკმაოდ კარგი მაჩვენებელია. წინა წელთან შედარებით საოპერაციო მოგება გაიზარდა 16%-ით (2016 წელს საოპერაციო მოგებამ შეადგინა 81 მლნ ლარი).

2017 წლის ბუნებრივი აირის ხარჯი, მ³	
	კუმულირებული
იანვარი	31 446 807
თებერვალი	27 198 143
მარტი	30 468 457
აპრილი	15 218 800
მაისი	0
ივნისი	2 431
ივლისი	1 024 587
აგვისტო	16 334 814
სექტემბერი	19 508 923
ოქტომბერი	28 878 453
ნოემბერი	30 347 184
დეკემბერი	28 622 536
ჯამი	229 051 135

5. ჯგუფის განვითარების გეგმები

ჯგუფის სტაბილური და წარმატებული განვითარებისთვის მნიშვნელოვანია, რომ ჯგუფს ჰქონდეს სტრატეგიული ხედვა, რომელზეც ის იქნება ორიენტირებული გრძელვადიან პერსპექტივაში. ამისთვის საჭიროა ჯგუფის სტრატეგიის ძირითადი მიმართულებების შესწავლა და მათი განვითარების გეგმის შემუშავება.

ჯგუფის სტრატეგიის ძირითადი მიმართულებებია:

- იაფი ენერგორესურსების მოზიდვა და რეგიონალურ ენერგოკომპანიებთან თანამშრომლობა მოწოდების იაფი და საიმედო, მათ შორის ახალი წყაროების უზრუნველყოფის მიზნით;
- საქართველოს ტერიტორიის გავლით ნავთობისა და გაზის არსებული და დაგეგმილი სატრანზიტო პროექტების განვითარების აქტიური მხარდაჭერა;
- სატრანზიტო პროექტებიდან მიღებული შემოსავლების გამოყენების ეფექტური მექანიზმების დანერგვა, ენერგო რესურსებზე საბაზრო ფასის ცვალებადობით გამოწვეული რისკების მინიმუმადე დაყვანისა და საქართველოს მოსახლეობისა და ენერგეტიკული სექტორისათვის ბუნებრივი გაზის ხელმისაწვდომი და გარანტირებული მიწოდების უზრუნველყოფის მიზნით;
- საქართველოში ნავთობისა და ბუნებრივი გაზის სექტორის სხვადასხვა პროექტებში მონაწილეობა სახელმწიფო ინტერესების გატარების ექსკლუზიური უფლებით;
- ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირების ქსელისა და დაკავშირებული ინფრასტრუქტურის განახლება და განვითარება მათი ფუნქციონირების მაღალი ტექნიკური საიმედოობის უზრუნველყოფის მიზნით;
- ბიზნესის დივერსიფიკაცია, მათ შორის ქვეყნის ენერგოუსაფრთხოებასთან დაკავშირებულ პროექტებში უცხოური ინვესტიციების მოზიდვით გზით.
- რეგიონულ სტრუქტურებში ინტეგრაციის ხელშეწყობა ევროკავშირის მესამე ენერგეტიკული პაკეტით გათვალისწინებული სამართლებრივი ბაზისა და საერთაშორისო ტექნიკური სტანდარტებისა და ნორმების იმპლემენტაციის მეშვეობით.

კორპორაციის სტრატეგიული დაგეგმარების და ტექნიკური დეპარტამენტები უწყვეტ რეჟიმში მუშაობენ ახალი ტექნოლოგიების დანერგვის, საქმიანობის ეფექტურობის გაზრდის, ენერგიის დამატებითი წყაროების, ქვეყნის ენერგოდამოუკიდებლობის და სხვა სტრატეგიულად მნიშვნელოვანი მიმართულებებით და ადგენენ გრძელვადიან პროექტებს, რომლის შესრულება და დანერგვა ხდება ეტაპობრივად.

ზემოაღნიშნული მიზნების განხორციელებისთვის კორპორაცია მუდმივად მუშაობს ნავთობისა და გაზის ტრანზიტიდან მიღებული შემოსავლების ეფექტურ მართვაზე და

ახორციელებს მნიშვნელოვან ინვესტიციებს ქვეყნისთვის მნიშვნელოვან ენერგოპროექტებში საკუთარი სახსრებით.

კორპორაცია აქტიურად თანამშრომლობს საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტებთან პროექტების დაფინანსების კუთხით.

6. საინვესტიციო საქმიანობა

ჯგუფი ეწევა აქტიურ საინვესტიციო საქმიანობას თავისი საქმიანობის მიმართულებების გაფართოების მიზნით და დამატებითი მოგების მიღების მიზნებისთვის. 2017 წლის ბოლოსთვის კომპანიას აქვს 51% და 100% წილი შპს გარდაბნის თბოსადგურსა და შპს გარდაბნის თბოსადგური 2-ში შესაბამისად. აღნიშნული შვილობილი კომპანიები დაარსდა გარდაბანში თბოელექტროსადგურების მშენებლობის და ოპერირების პროექტების განხორციელების მიზნებისთვის.

1.1. შპს გარდაბნის თბოსადგური - გარდაბნის თბოელექტროსადგურის პროექტი

შპს გარდაბანი დაარსდა 2013 წლის ოქტომბერში. ახალი შვილობილი კომპანია შეიქმნა კორპორაციის და სს საპარტნიორო ფონდის წილობრივი მონაწილეობით 51% და 49% შესაბამისად. შვილობილი კომპანიის საწესდებო კაპიტალი განისაზღვრა 100,000 აშშ დოლარით. 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გადახდილმა კაპიტალმა შეადგინა 175,185 ათასი ლარი (2016: 171,370 ათასი ლარი).

შვილობილი კომპანია შეიქმნა გარდაბნის კომბინირებული ციკლის ელექტროსადგურის მშენებლობისა და ექსპლუატაციაში მოსაყვანად. სამშენებლო სამუშაოები დასრულდა 2015 წლის ივლისში. 2015 წლის სექტემბრიდან გარდაბნის კომბინირებული ციკლის ელექტროსადგურმა დაიწყო შემოსავლის მოტანა.

1.2 შპს გარდაბნის თბოელექტროსადგური 2 - გარდაბნის მეორე თბოელექტროსადგურის პროექტი

2016 წლის აგვისტოში დაფუძნდა შპს გარდაბნის თბოსადგური 2 - ახალი შვილობილი კომპანია, რომლის საწესდებო კაპიტალი განისაზღვრა 10,000 ათასი ლარით, რომელშიც კომპანია ფლობს 100%-იან წილს. 2017 წლის განმავლობაში ჯგუფის მიერ განხორციელდა დამატებითი ინვესტიციები შპს გარდაბნის თბოსადგური 2-ის კაპიტალში და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ახალი შვილობილი კომპანიის კაპიტალმა შეადგინა 188,458 ათასი ლარი. 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის შვილობილ კომპანიას აქვს აქტივებისთვის წინასწარი გადახდების მნიშვნელოვანი ბალანსი 61,791 ათასი ლარის ოდენობით, საიდანაც 59,535 ათასი ლარი გადახდილ იქნა ჩინეთის ტიანჩენ საინჟინრო კორპორაციზე გარდაბანი 2-ის კომბინირებული ციკლის თბოელექტროსადგურის საინჟინრო, შესყიდვების და მშენებლობის საქმიანობასთან დაკავშირებით. 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სამშენებლო სამუშაოები არ დაწყებულა და ამდენად შვილობილი კომპანია იმყოფება საწყის ფაზაში. გარდაბნის ახალი კომბინირებული ციკლის ელექტროსადგურის მშენებლობის დასრულება, რომლის დაგეგმილი სიმძლავრე 230 მვტ-ს შეადგენს, ივარაუდება 2020 წლის ბოლოსთვის.

1.3 „სარმატია“ - ნავთობის ევრო-აზიური სატრანსპორტო კორიდორის (EAOTC) პროექტის განმახორციელებელი საერთაშორისო კომპანია

2007 წლის ოქტომბერში ქ. ვილნიუსში გამართულ ენერგეტიკულ სამიტზე პოლონეთის, ლიტვის, უკრაინის, საქართველოსა და აზერბაიჯანის მთავრობათა მეთაურების მიერ მიღებული გადაწყვეტილების საფუძველზე, დაფუძნდა მილსადენების საერთაშორისო კომპანია შპს „სარმატია“. კომპანიის ძირითადი მიზანია ევრო-აზიური ნავთობსატრანსპორტო დერეფნის პროექტის (EAOTC) რეალიზაცია, რაც საშუალებას იძლევა:

- ჩამოყალიბდეს კასპიის საზღოებიდან ევროპაში 10-დან 30 მლნ ტონამდე წელიწადში ნავთობის მიწოდების ახალი, ალტერნატიული მარშრუტი, რომელიც გვერდს აუვლის თურქეთის სრუტეებისა და რუსეთის ტერიტორიის გავლით ტრანზიტს;
- მნიშვნელოვნად აამაღლებს აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნების ენერგეტიკულ უსაფრთხოებას;
- ხელს შეუწყობს ეკონომიკური და პოლიტიკური კავშირების განმტკიცებას ევროგაერთიანებასა და პროექტის მონაწილე პარტნიორ ქვეყნებს შორის.

დამფუძნებელთა ერთობლივი გადაწყვეტილებით შპს „სარმატია“ს დავალებული აქვს ევრო-აზიის ნავთობის სატრანზიტო კორიდორის (EAOTC) ტექნიკურ-ეკონომიკური დასაბუთების (Feasibility Study) მომზადება, რის საფუძველზე უნდა მიღებულ იქნეს პროექტის იმპლემენტაციის საინვესტიციო გადაწყვეტილება.

2015 წლის დასაწყისისათვის მნიშვნელოვანი ცვლილებები მოხდა რეგიონში ახალი გეოპოლიტიკური მდგომარეობის ჩამოყალიბების კუთხით, რუსეთის მიერ აღმოსავლეთ უკრაინის და ყირიმის ოკუპაციის, აგრეთვე პოლონეთისა და უკრაინის მთავრობებში ცვლილებების შემდეგ. გართულებები წარმოიშვა რეგიონის (პოლონეთის, გერმანიის, უკრაინის, ლიტვის) ნავთობგადამამუშავებელი საწარმოების ნედლეულით მომარაგებაში რუსეთიდან. შესაბამისად, აუცილებელი გახდა ტედ-ის ახალი ვარიანტის მომზადება, რომელიც გაითვალისწინებდა ბაზრის ახლადჩამოყალიბებულ კონიუქტურას, აგრეთვე იმ დროისათვის არსებულ პოლიტიკურ რეალობას რეგიონში.

აღსანიშნავია, აგრეთვე, რომ საპროექტო ნავთობსადენი დღემდე ინარჩუნებს ევროკავშირისა და ენერგეტიკული თანამეგობრობის ერთობლივი ინტერესების მქონე პროექტის (PCI და PECO) სტატუსს, მნიშვნელოვანი პოლიტიკური (და არა მხოლოდ) მხარდაჭერის პერსპექტივით.

„სარმატია“-ს მმართველი გამგეობის მიერ 2017 წლის ბოლოსათვის მომზადებულ იქნა გარდამავალი პერიოდის სამოქმედო და ფინანსური გეგმები, რომლებიც ძალაში იქნება თანადამფუძნებელთა მიერ განახლებული ტედ-ის შედეგების განხილვისა და პროექტის შემდგომი განვითარების შესახებ გადაწყვეტილების მიღებამდე.

1.4 AGRI LNG Project Company S.R.L - აზერბაიჯანი-საქართველო-რუმინეთის ინტერკონექტორის განმახორციელებელი საერთაშორისო კომპანია

აზერბაიჯანი-საქართველო-რუმინეთის ინტერკონექტორის პროექტი (AGRI) ითვალისწინებს აზერბაიჯანული (ან თურქმენული) გაზის ტრანსპორტირებას მილსადენებით ფოთის პორტამდე, გამათხევადებელი საწარმოსა და ტერმინალის მშენებლობას ფოთში და გათხევადებული გაზის ტრანსპორტირებას ტანკერებით რუმინეთის პორტ მიდიამდე. რუმინეთში გაზის რეგაზიფიკაციის შემდეგ სათბობი მილსადენებით მიეწოდება რუმინეთისა და უნგრეთის, აგრეთვე ბალკანეთისა და აღმოსავლეთ ევროპის სხვა ქვეყნებს. პროექტი უზრუნველყოფს ევროპის ზოგიერთი ქვეყნის გაზის ბაზრის დამოკიდებულების შერბილებას დომინანტი მიმწოდებლისაგან როგორც მიწოდების წყაროს, ისე მარშრუტის დივერსიფიკაციის საშუალებით. 2017 წლის 1 იანვრისათვის, პროექტის განმახორციელებელი ერთობლივი AGRI LNG Project Company S.R.L. საწესდებო კაპიტალი განაწილებულია დამფუძნებლებს შორის შემდეგი პროპორციით: ROMGAZ (რუმინეთი) - 25% MVM (უნგრეთი) - 25%, SOCAR (აზერბაიჯანი) - 25%, კორპორაცია - 25 %.

2014 წლის 4 დეკემბერს ქ. ბუქარესტში გაიმართა კომპანია – AGRI LNG Project Company S.R.L.-ის საბჭოს სხდომა, რომელზეც გარკვეული შენიშვნებით მხარდაჭერილი იქნა პროექტის ტექნიკურ-ეკონომიკური დასაბუთების მომზადების მიზნით დაქირავებული კონსულტანტის Pespens Ltd-ს მიერ წარმოდგენილი დოკუმენტი. ამასთან ერთად, განხილული

იქნა პროექტის შემდგომ განვითარებასთან დაკავშირებული პრობლემატიკა. დირექტორთა საბჭომ მხარი დაუჭირა წინადადებას, პროექტის განმახორციელებლად AGRI LNG Project Company S.R.L. დამტკიცების შესახებ.

ზემოხსენებლ საკითხებთან დაკავშირებით ჩასატარებელი სამუშაოს გათვალისწინებით, AGRI LNG Project Company S.R.L.-ის დირექტორთა საბჭოს მიერ დამტკიცებული კომპანიის 2017 წლის ბიუჯეტით გათვალისწინებულია აზერბაიჯანი-საქართველო-რუმინეთის ინტერკონექტორის პროექტის შემდგომ ბედთან დაკავშირებით გადაწყვეტილების მიღებამდე პერიოდში გასაწევი ხარჯების მაქსიმალური ეკონომია. აღნიშნული ხარჯების დაფინანსების წყაროდ გამოყენებული იყო შენატანი საზოგადოების საწესდებო კაპიტალში. AGRI LNG Project Company S.R.L.-ის 2015 წლის ბიუჯეტისა და დირექტორთა საბჭოს შესაბამისი გადაწყვეტილების მიხედვით. რომლის თანახმად თითოეული პარტნიორის (მათ შორის კორპორაციის) შესატანი წილი განისაზღვრა 20 ათასი ევროთი (2015 წლის 20 მაისის კურსის 2.6204 შესაბამისად 52,408 ლარი). 2017 წელს AGRI პროექტის განსახორციელებლად დამატებითი ხარჯები არ გაწეულა.

მომავალში გათვალისწინებულია აქციონერთა გადაწყვეტილების მიღება პროექტის განვითარების შემდგომი ეტაპების შესახებ. კერძოდ, შესაბამისი დაფინანსების, გაზის გარანტირებული მოწოდების წყაროსა და მოთხოვნის არსებობის შემთხვევაში შეიძლება განხორციელდეს არსებული ტექნიკურ-ეკონომიკური დასაბუთების განახლება, წინა საინჟინრო დაპროექტების (FEED) მომზადება, ნებართვების მიღება და სამშენებლო სამუშაოების დაწყება (სავარაუდოდ არაუადრეს 2022-2025 წლებისა).

1.5 TCP-White Stream Project Company - ტრანსკასპიური მილსადენი - „თეთრი ნაკადის“ პროექტების განმახორციელებელი კომპანია

საანგარიშო პერიოდში კორპორაცია გახდა ტრანსკასპიური მილსადენი - „თეთრი ნაკადის“ პროექტების განმახორციელებელი კომპანიების 10%-იანი წილის მფლობელი. აღნიშნული პროექტების დანიშნულებათა უზრუნველყოფის თურქმენული გაზის მიწოდება ევროპულ ბაზარზე კასპიის ზღვის ოფშორული, აზერბაიჯანისა და საქართველოს ტერიტორიების გადამკვეთი და შავი ზღვის ოფშორული მილსადენების გამოყენებით.

კორპორაცია უზრუნველყოფს აღნიშნული პროექტის მრავალმხრივ (საექსპერტო, ფინანსური) მხარდაჭერას და რეალიზაციის ხელშეწყობას როგორც შიდასახელმწიფოებრივ ისე საერთაშორისო დონეზე.

პროექტის რეალიზაციის შემთხვევაში განხორციელდება ევროპული გაზის ბაზრის მიწოდების წყაროებისა და მარშრუტის დივერსიფიკაცია, რაც მნიშვნელოვნად შეზღუდავს დომინანტი მიმწოდებლის შესაძლო ნეგატიური ზეგავლენის შესუსტებას აღმოსავლეთი და ცენტრალური ევროპის ზოგიერთ ქვეყანაზე.

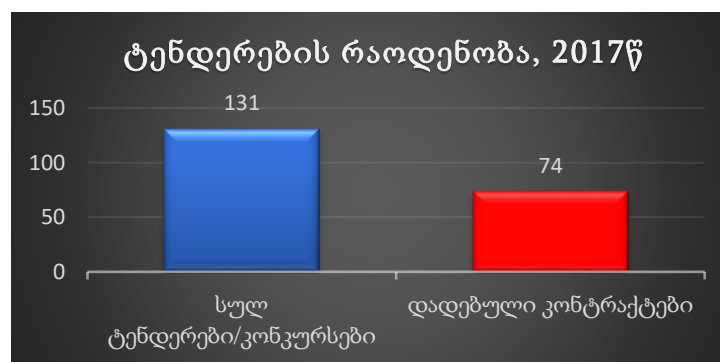
აღსანიშნავია, რომ ტრანსკასპიური მილსადენის პროექტი შესულია ევროკავშირის ერთობლივი ინტერესების პროექტის (PCI) სტატუსის მქონე პროექტების ჩამონათვალში,

ხოლო „თეთრი ნაკადი“ წარდგენილია ევროპის ენერგეტიკული თანამეგობრობის ერთობლივი ინტერესების პროექტის (PECI) კანდიდატად.

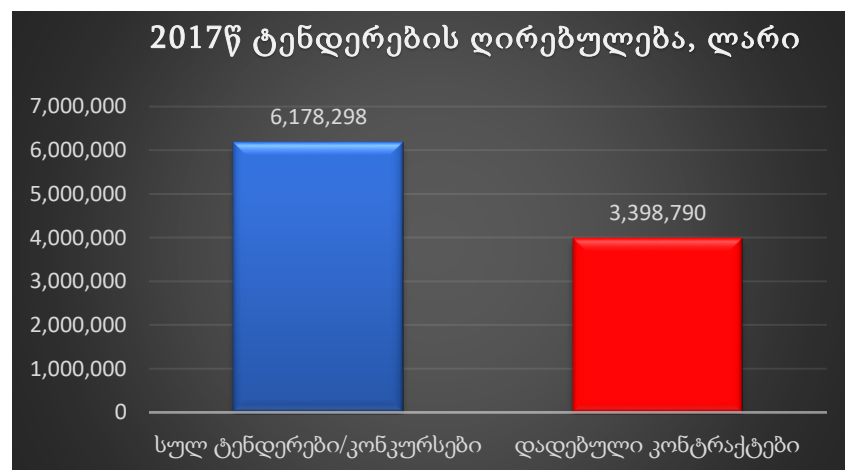
7. ჯგუფის შესყიდვები

2017წ შესყიდვების დეპარტამენტის მიერ განხორციელებული საქმიანობის ზოგადი სტატისტიკა:

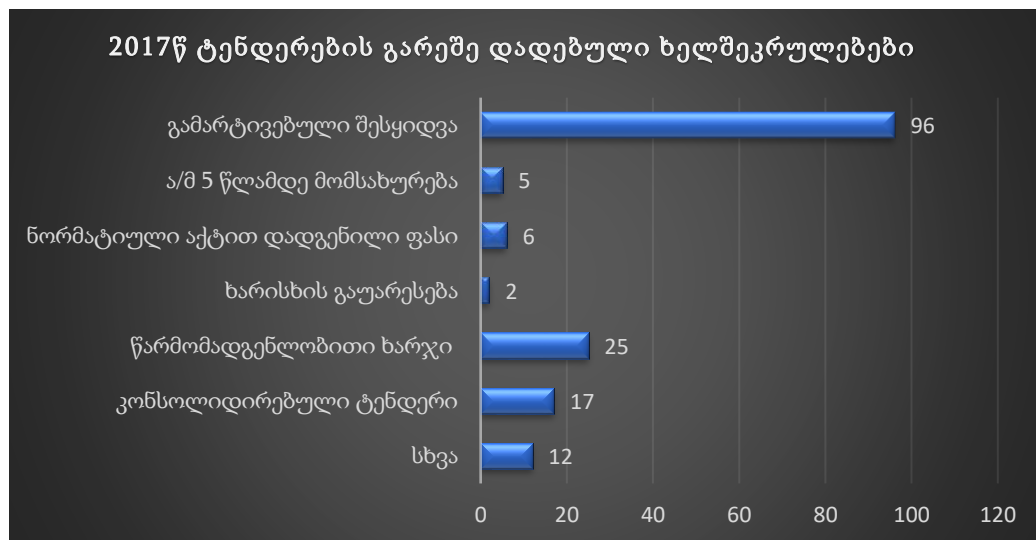
- 2017წ გამოცხადებული ტენდერების რაოდენობა - 131, დადებული ხელშეკრულება - 74

- 2017წ გამოცხადებული ტენდერების საერთო სავარაუდო ღირებულებაა 6,178,298 ლარი. ტენდერების შედეგად დადებული ხელშეკრულებების საერთო ღირებულებაა 3,398,790 ლარი

- ხელშეკრულებების რაოდენობა ტენდერების გარეშე - 163:

2017 წელს შესრულებულია ძირითად საქმიანობასთან დაკავშირებული შემდეგი მასშტაბური პროექტები:

- საქალაქო/საქალაქთაშორისო ავტობუსი, SPA170001182 - 129,850 ლარი
- კალათიანი სატვირთო ავტო, SPA170013594 - 124,802 ლარი;
- ქარხნული წარმოების მასალა და მასთან დაკავშირებული საგნები SPA170000147 – 148,196.2 ლარი
- იზოლირებული კაბელები და აქსესუარები SPA170001301 - 231,136.04 ლარი
- გაზის ტურბინის ფილტრაციის სისტემის კომპონენტები, SPA170011645 – EUR 274,390.88
- გაზის ტურბინების სათადარიგო ნაწილები, SMP170001359 - USD 420,376.07
- გარდაბნის 230 მვტ კომბინირებული ციკლის სადგურის წყლის სალექარი ავზების მოდერნიზაცია, SPA170010102 - 535,648 ლარი
- შპს „გარდაბნის თბოსადგურის“ ქონების და პასუხისმგებლობის დაზღვევა, SPA170012967 – 545,000 ლარი

საანგარიშო პერიოდში შესყიდვების გეგმის ფარგლებში შპს „გარდაბნის თბოსადგური 2“-ის მიერ პერიოდულად (გეგმიურად) წარმოებდა ის შესყიდვები, რომელიც აუცილებელი იყო კომპანიის მიმდინარე საქმიანობის შეუფერხებლად განხორციელებისთვის. აღნიშნულ პერიოდში კომპანიის მიერ განხორციელებული/მიმდინარე სახელმწიფო შესყიდვებიდან შესაძლებელია გამოიყოს შემდეგი მნიშვნელოვანი შესყიდვები:

ა) საინჟინრო-საკონსულტაციო კომპანიის (Owner's Engineer) შერჩევა

- EPC კონტრაქტის ფარგლებში კონტრაქტორის მიერ შესასრულებელ ვალდებულებათა მონიტორინგის, შესრულების პროცესისა და მოცულობების ინსპექტირების, ასევე შესრულებასთან დაკავშირებული ხარვეზების შესახებ კომპანიის ინფორმირების მიზნით, შპს „გარდაბნის თბოსადგური 2“-მა საინჟინრო-საკონსულტაციო კომპანიის (Owner's Engineer) შესარჩევად 2017 წლის 1 მარტს გამოაცხადა ელექტრონული

ტენდერი აუქციონის გარეშე (NAT) საწყისი სავარაუდო ღირებულებით - 6,537,872 (ექვსი მილიონ ხუთას ოცდაჩვიდმეტი ათას რვაას სამოცდათორმეტი) ლარი. ხანგრძლივი განხილვების შემდეგ ტენდერში საბოლოო გამარჯვებულად გამოვლინდა შვეიცარიის რეზიდენტი კომპანია - Poyry Switzerland Ltd., რომელთანაც სახელმწიფო შესყიდვის ხელშეკრულება გაფორმდა 2017 წლის 15 ივნისს. კონტრაქტის შერჩევის პროცესი გახანგრძლივდა იმ გარემოების გამო, რომ ტექნიკური დოკუმენტაციის ხარვეზის საფუძველზე ტენდერიდან დისკვალიფიცირებული იქნა საუკეთესო ფასის მქონე წინა ორი პრეტენდენტი: Tractebel Engineering SA და ILF Consulting Engineers Austria GmbH-ის ფილიალი (წარმომადგენლობა) საქართველოში.

- საკონსულტაციო მომსახურების ხელშეკრულების საერთო ღირებულება შეადგენს 2,526,045.68 (ორი მილიონ ხუთასოცდაექვსი ათას ორმოცდახუთი მთელი სამოცდარვა მეასედი) აშშ დოლარს დღ-ის ჩათვლით და იგი შედგება სამი ძირითადი ფაზისგან, რომელიც შეესაბამება პროექტის განვითარების ეტაპებს. სერვისის პირველი ფაზა წარმოადგენს საბაზისო საინჟინრო დიზაინის დოკუმენტების (BED) რევიზიას და სამშენებლო დოკუმენტის პროექტის ექსპერტიზას, მეორე ფაზა მოიცავს მშენებლობის პროცესის მონიტორინგს და შესაბამისი ეტაპების შესრულების ინსპექტირებას, მათ შორის, მშენებლობის პროცესში გამოყენებული ძირითადი აგრეგატების მწარმოებელი კომპანიების ადგილზე შემოწმებას, ხოლო სერვისის მესამე ფაზა წარმოადგენს საგარანტიო პერიოდში თბოელექტროსადგურის ფუნქციონირებაზე დაკვირვებას და ხარვეზების არსებობის შემთხვევაში კომპანიის ინფორმირებას.

8. ჯგუფის საქმიანობასთან დაკავშირებული ძირითადი რისკები

კორპორაციაში რისკების მართვა ხორციელდება რისკების მართვის სისტემის საფუძველზე, რომელიც გაწერილია კორპორაციის შიდა პოლიტიკაში. კორპორაციის საქმიანობასთან დაკავშირებული რისკები არის შემდეგი:

დარგობრივი რისკები. დარგობრივ რისკებს შეიძლება მიეკუთვნოს სახელმწიფოს მიერ ტარიფების დაუსაბუთებელი რეგულირება და რისკი, რომელიც დაკავშირებულია საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის (სემეკი) მიერ ისეთი ტარიფების შესაძლო დამტკიცებასთან, რომელიც არ ფარავს კორპორაციის ხარჯებს. კომპანიაში ტარდება გეგმაზომიერი მუშაობა სემეკ-თან ამ რისკის წარმოქმნის თავიდან აცილების მიზნით.

ქვეყნის და რეგიონალური რისკები. ქვეყანასა და რეგიონთან დაკავშირებულ რისკებს მიეკუთვნება რისკები, რომლებიც დაკავშირებულია საქართველოს კანონმდებლობის, საგადასახადო პოლიტიკის, სახელმწიფო რეგულირების პირობების შეცვლასთან. საანგარიშო პერიოდში საგადასახადო კანონმდებლობაში ცვლილებას, რომელსაც შეიძლება კორპორაციის ფინანსურ მდგომარეობაზე ჰქონოდა ზეგავლენა, წარმოადგენს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის ცვლილება, რომლის თანახმად კომპანია იბეგრება მოგების გადასახადით დივიდენდების სახით მოგების განაწილების შემთხვევაში.

ფინანსური რისკები. თავისი საქმიანობის პროცესში კორპორაცია ექვემდებარება ფინანსური რისკის სხვადასხვა ფაქტორებს, უცხოური ვალუტის კურსის, საპროცენტო განაკვეთების ცვლილების ზეგავლენის, საკრედიტო ხელშეკრულებების პირობების დაუცველობის, გადახდისუნარიანობის და ფინანსური მდგრადობის რისკის ჩათვლით.

ფინანსური რისკების მართვა

ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენების შედეგად კომპანიაზე ზეგავლენა აქვს შემდეგ რისკებს:

- საკრედიტო რისკი;
- ლიკვიდურობის რისკი;
- საბაზრო რისკი.

(i) რისკების მართვის სტრუქტურა

სამეთვალყურეო საბჭო მთლიანად პასუხისმგებელია კორპორაციის რისკების მართვის სტრუქტურის შექმნასა და ზედამხედველობაზე.

კორპორაციის რისკის მართვის პოლიტიკა შემუშავებულია რისკების გამოვლენისთვის და ანალიზისთვის, რომლის წინაშეც დგას კომპანია, რისკის სათანადო ლიმიტების და კონტროლების ჩამოყალიბებისთვის, ამ რისკების მონიტორინგისა და ლიმიტების დასაცავად. რისკის მართვის პოლიტიკა და სისტემები რეგულარულად გადაიხედება იმისათვის, რომ მოხდეს საბაზრო პირობებში ცვლილებების ასახვა კომპანიას საქმიანობაში.

(ii) საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის კორპორაციის ფინანსური ზარალის რისკი, რომელიც მიიღება თუ კლიენტი ან ფინანსური ინსტრუმენტის მომხმარებელი ვერ შეასრულებს თავის სახელშეკრულებო ვალდებულებებს და ძირითადად წარმოიშვება კომპანიის დებიტორული დავალიანებებიდან, გაცემული სესხებიდან, ვადიანი დეპოზიტებიდან და ფულადი სახსრებისა და მათი ექვივალენტებიდან.

ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულებაზე და გადახდილ ავანსებზე საკრედიტო რისკის ზემოქმედება ყველაზე მაღალია. საკრედიტო რისკის ზემოქმედება აქტივებსა და ვალდებულებებზე საანგარიშგებო თარიღისთვის იყო შემდეგი :

'000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	
	2017	2016
სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებები *	168,195	200,456
გადახდილი ავანსები	110,326	48,521
გაცემული სესხები	12,041	2,651
ვადიანი დეპოზიტები	-	75,129
ფული და ფულის ექვივალენტები	498,960	391,609
	789,522	718,366

(i) ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ კორპორაცია შეეჭიდება სირთულეებს ვალდებულებების შესრულებისას, რომლებიც დაკავშირებულია ფინანსურ დავალიანებებთან, რომლებიც თავისმხრივ იფარება ნაღდი ფულით ან სხვა ფინანსური აქტივების გადაცემით. კომპანიის მიდგომა ლიკვიდურობის მართვისადმი უზრუნველყოს, რამდენადაც ეს შესაძლებელია, საკმარისი ლიკვიდური აქტივების არსებობა მისი ვალდებულებების შესასრულებლად, როგორც ჩვეულებრივ, ასევე რთულ პირობებში, კორპორაციისთვის მიუღებელი დანაკარგების წარმოშობისა და რეპუტაციისთვის ზარალის მიყენების გარეშე. კორპორაციის ლიკვიდურობის მართვა ასევე მოიცავს ობლიგაციების ხელშეკრულების დამატებითი პირობების მონიტორინგს.

ჩვეულებრივ, კორპორაცია უზრუნველყოფს საკმარისი ფულადი სახსრების არსებობას 60 დღის განმავლობაში მოსალოდნელი საოპერაციო ხარჯების დასაკმაყოფილებლად, ფინანსური ვალდებულებების შესრულების ჩათვლით; აქ არ გაითვალისწინება იმ გარემოებების პოტენციური ზემოქმედება, რომლებიც არ შეიძლება იყოს წინასწარ განსაზღვრული, ისეთი როგორც ბუნებრივი კატასტროფები.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ცვლილებები საბაზრო ფასებში, როგორცაა უცხოური ვალუტის კურსი, საპროცენტო განაკვეთები და კაპიტალის ფასები, გავლენას მოახდენს კორპორაციის შემოსავალზე ან მის საკუთრებაში არსებულ ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულებაზე. საბაზრო რისკის მართვის მიზანია ბაზარზე არსებული რისკის კორპორაციაზე ზემოქმედების მართვა და კონტროლი მისაღები პარამეტრების ფარგლებში, შემოსავლის ოპტიმიზაციასთან ერთად.

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკები ზემოქმედებას ახდენს კორპორაციის, ფუნქციური ვალუტისგან განსხვავებულ ვალუტაში დენომინირებულ გაყიდვებზე, შესყიდვებზე და სესხებზე. ვალუტა, რომელშიც ძირითადად დენომინირებულია ეს ტრანზაქციები არის აშშ დოლარი. ზოგადად, კორპორაციას სესხები დენომინირებული არის იმ ვალუტაში, რომელიც ემთხვევა კორპორაციის ძირითადი ოპერაციების შედეგად მიღებულ ფულად ნაკადებს. ეს უზრუნველყოფს ეკონომიკურ ჰეჯირებას დერივატივების კონტრაქტებში მონაწილეობის აუცილებლობის გარეშე.

უცხოური ვალუტის რისკის ზეგავლენა ჯგუფზე იყო შემდეგი:

სავალუტო რისკის ზემოქმედება

'000 ლარი	აშშ დოლარში დენომინირებუ ლი 2017 წელს	აშშ დოლარში დენომინირებუ ლი 2016 წელს
სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებები	6,793	23,814
გაცემული სესხები	12,041	2,651
ვადიანი დეპოზიტები	-	75,129
ფული და ფულის ექვივალენტები	88,761	171,113
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანებები	(6,640)	(22,125)
სესხები და ვალდებულებები	(715,900)	(802,399)
წმინდა ზემოქმედება	(614,945)	(551,817)

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

ცვლილებები საპროცენტო განაკვეთებზე ძირითადად გავლენას ახდენს სესხებსა და ვალდებულებებზე, მათი საბაზრო ღირებულების (ფიქსირებული განაკვეთის დავალიანების) ან მომავალი ფულადი ნაკადების (ცვლად-განაკვეთიანი დავალიანება) ცვლილების სახით. მენეჯმენტს არ აქვს განსაზღვრული ფორმალური პოლიტიკა იმასთან დაკავშირებით, თუ როგორი იქნება ფიქსირებული ან ცვლადი განაკვეთების ზეგავლენა

კორპორაციაზე. თუმცა, ახალი სესხების ან ვალდებულებების აღებისას, მენეჯმენტი იყენებს თავის მსჯელობას, იმისათვის, რომ გადაწყვიტოს რომელი განაკვეთი - ფიქსირებული თუ ცვლადი იქნება უფრო ხელსაყრელი კომპანიისთვის პერიოდის განმავლობაში ვალდებულებების დაფარვამდე.

კორპორაცია არ აღრიცხავს ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთის მატარებელ ინსტრუმენტებს სამართლიანი ღირებულებით მოგება-ზარალში აღიარების მეშვეობით ან როგორც გაყიდვისთვის მზას. შესაბამისად, საანგარიშო თარიღისთვის საპროცენტო განაკვეთების ცვლილება გავლენას არ იქონიებს არც მოგება-ზარალზე და არც კაპიტალზე.

9. ინფორმაცია კორპორაციის მიერ გაცემული დივიდენდების შესახებ

2016 წლის 11 მაისს კორპორაციამ სს „საპარტნიორო ფონდის“ სასარგებლოდ 2015 წლის კონსოლიდირებული მოგებიდან განაწილებული დივიდენდის სახით სრულად გადაიხადა 12,675,600 ლარი.

2017 წლის 4 ივლისს კორპორაციამ სს „საპარტნიორო ფონდის“ სასარგებლოდ 2016 წლის კონსოლიდირებული მოგებიდან განაწილებული დივიდენდის სახით სრულად გადაიხადა 27,312,950 ლარი.

10. კორპორატიული მართვა. კორპორაციის მმართველობითი ორგანოები

ეფექტური კორპორატიული მმართველობა წარმოადგენს წარმატებული ბიზნესის საფუძველს. კორპორაციის კორპორატიული მმართველობის სისტემა მიმართულია ინვესტორებთან, აქციონერებთან და სხვა დაინტერესებულ პირებთან სანდო და საიმედო ურთიერთობების შენარჩუნებაზე და მის განვითარებაზე, რაც ზრდის კომპანიის საინვესტიციო მიმზიდველობას.

აქციონერი ნიშნავს და ამტკიცებს კორპორაციის სამეთვალყურეო საბჭოს შემადგენლობას, რომელიც ანგარიშვალდებულია სს „საპარტნიორო ფონდის“ წინაშე წესდებით განსაზღვრული კომპეტენციის ფარგლებში. სამეთვალყურეო საბჭო, თავის მხრივ, სს „საპარტნიორო ფონდის“/სამინისტროს წარდგენით ნიშნავს კორპორაციის დირექტორთა საბჭოს წევრებს და აკონტროლებს მათ საქმიანობას. სამეთვალყურეო საბჭო აგრეთვე მონაწილეობს კორპორაციის ბიზნეს გეგმის განხილვა-დამტკიცებასა და ფინანსური ვალდებულებების მიზანშეწონილობაში (თუ მათი რაოდენობა წლის განმავლობაში ერთ მილიონ ლარს აღემატება), განიხილავს კორპორაციის საქმიანობის ანგარიშს.

კორპორაციის სამეთვალყურეო საბჭოს მუშაობის შეჯამებისას, აღსანიშნავია, რომ 2017 წლის განმავლობაში ჩატარდა სამეთვალყურეო საბჭოს 9 სხდომა, რომელზეც განხილულ იქნა შემდეგი ძირითადი საკითხები:

- 1) კორპორაციის ბიზნეს-გეგმის განხილვა/კორექტირება;
- 2) კორპორაციის მიერ ბანკებიდან დამატებითი ფინანსური სახსრების მოძიება;
- 3) აქციონერისთვის სესხის და დივიდენდების გაცემა;
- 4) აუდიტორული ფირმის არჩევა კორპორაციის გარე აუდიტის ჩატარებისთვის.

2017 წლის 15 თებერვლის სხდომაზე კორპორაციამ მიიღო გადაწყვეტილება სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების ერთი წლით დანიშვნის შესახებ. აღნიშნულ სხდომაზე საბჭოს გადაწყვეტილებით სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარედ არჩეულ იქნა თეიმურაზ გოჩიტაშვილი, ხოლო მის მოადგილედ - ომარ ქუცნაშვილი.

11. კორპორაციის შიდა კონტროლის სისტემა

კონტროლის დეპარტამენტი საქმიანობას ახორციელებს კორპორაციის დებულებით განსაზღვრულ კომპეტენციის ფარგლებში. კერძოდ დეპარტამენტი:

- აქტიურად არის ჩართული კორპორაციის წლიური ბიზნეს-გეგმის განხორციელების პროცესში, წლიური და პერსპექტიული სამუშაო გეგმის საფუძველზე მიღებული დავალებების შესასრულებლად;
- აკონტროლებს კორპორაციის ცალკეული სტრუქტურული ერთეულების საქმიანობას, გასნაზღვრავს აქტუალურ საკითხებს, მოსალოდნელ რისკებს, შეიმუშავებს რეკომენდაციებს, პრევენციული ღონისძიებების გასატარებლად;
- აწარმოებს მუდმივ მონიტორინგს კორპორაციის თანამშრომლეთა მხრიდან შინაგანაწესის დაცვაზე.
- საკითხთა შესწავლისას გამოვლენილი ხარვეზების, ნაკლოვანებების აღმოსაფხვრელად, რეკომენდაციებს წარუდგენს კორპორაციის დირექტორთა საბჭოს.

გაწეული მუშაობის შედეგად უზრუნველყოფილია კორპორაციის სტრუქტურული ერთეულების საქმიანობის წარმართვა გეგმაზომიერად, შემუშავებული პროცედურების, წესის, რეგლამენტის მიხედვით, მინიმუმამდეა შემცირებული გაუთვალისწინებელი წინააღმდეგობები, ადამიანური და მატერიალური ფაქტორებით გამოწვეული ეკონომიკური, ფინანსური და შრომითი რესურსების დანაკარგები.

საანგარიშო პერიოდში კონტროლის დეპარტამენტის შიდა აუდიტისა და მონიტორინგის სამსახურმა ჩაატარა სახელმწიფო შესყიდვების ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პირობების შესრულების კონტროლისათვის შექმნილი ინსპექტირების ჯგუფების მიერ 2016 წელს გაწეული მუშაობის შესაბამისობის აუდიტი.

აუდიტის სამსახურმა მიზანშეწონილად მიიჩნია სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს თავმჯდომარის 2015 წლის 29 აპრილის ბრძანება #4, მუხლი #22 „ხელშეკრულების

შესრულების კონტროლი“ მე-2 ქვეპუნქტით მითითებული ამოცანის რეალიზაციის მიზნით, შესამუშავებელი იყო „ინსპექტირების ჯგუფის საქმიანობის“ განმსაზღვრელი შიდა ნორმატიული აქტი. აუდიტმა დირექტორთა საბჭოს წარუდგინა შესაბამისი წინადადებები, რომლის გათვალისწინებითაც კორპორაციის დირექტორთა საბჭოს 2017 წლის 14 აგვისტო #39 დადგენილებით, იურიდიული დეპარტამენტის წარდგინებით, დამტკიცებულ იქნა „სახელმწიფო შესყიდვების ხელშეკრულებების შესრულების კონტროლისა და ზედამხედველობის გნხორციელებასთან დაკავშირებული პროცედურების რეგულირების ინსტრუქცია“.

აღნიშნული ინსტრუქციის მე-5 მუხლის თანახმად ინსპექტირების ჯგუფის საქმიანობაზე კონტროლი განესაზღვრა კონტროლის დეპარტამენტს, რის საფუძველზეც შესაბამისი ცვლილებები იქნა შეტანილი კორპორაციის მოქმედებებში, კონტროლის დეპარტამენტის ფუნქციების ჩამონათვალში.

მიმდინარეობს კორპორაციის მშენებლობის ზედამხედველობის დეპარტამენტის მშენებლობის სამსახურის 2016 წლის საქმიანობის აუდიტი. მშენებლობის სამსახურის გამოცდილებისა და პრაქტიკის სიმწირის გათვალისწინებით საკითხის შესწავლის პროცესში მიმდინარეობს მიღებულ სტანდარტებთან გამოვლენილი ნაკლოვანებების აღმოფხვრა და დადებითი ტენდენციების გამოყოფა.

შესწავლის პროცესშია განსახლებისა და ნებართვების უზრუნველყოფის დეპარტამენტის გარემოს დაცვისა და შრომის უსაფრთხოების სამსახურის 2016 წელს გაწეული საქმიანობის აუდიტი.

სამსახური მუდმივ კონტროლს ახორციელებს კორპორაციის ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გამოყენებისა და მათი ეფექტური მართვის პროცესზე, ასს საქმიანობის წესის შესაბამისად, რომელიც კორპორაციის დირექტორთა საბჭომ მიიღო კონტროლის დეპარტამენტის რეკომენდაციის საფუძველზე.

დეპარტამენტმა კორპორაციის გენერალური დირექტორის დავალებით 2017 წლის ოქტომბერ-ნოემბერში მოახდინა „სს საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ მიერ აღმოსავლეთ-დასავლეთის მაგისტრალური გაზსადენის ნატახტარი-ლესურას 31 კილომეტრიანი მონაკვეთის მშენებლობის პროექტირების ფარგლებში, წინასწარი სამუშაოების (მშენებლობის უფლების მოპოვება) შესასრულებლად სერვიტუტის ხელშეკრულების გაფორმებასთან დაკავშირებით არსებული ვითარების მონიტორინგი. შესწავლის საფუძველზე შემუშავებული იქნა წინადადებები, სერვიტუტის ხელშეკრულების გაფორმების ახალი ნორმებისა და რეგულაციების შემოღების თობაზე, რაც განსახილველად წარედგინა კორპორაციის შესაბამის სამსახურებსა და გენერალურ დირექტორს.

კორპორაციის „შინაგანაწესის“ და თანამშრომელთა შრომითი ხელშეკრულებით დათქმულ უფლება მოვალეობათა შესრულების კონტროლის მიზნით, დეპარტამენტი ელექტრონული სისტემის „ტურნიკეტის“ მეშვეობით ყოველდღიურ კონტროლს ახორციელებს შრომის რეჟიმის დაცვის მდგომარეობაზე. მონიტორინგის შედეგები ყოველი თვის 10 რიცხვამდე წარედგინება გენერალურ დირექტორს. „შინაგანაწესის“ მე-6 მუხლის საფუძველზე, გენერალური დირექტორის ბრძანებით გატარებულია შესაბამისი ღონისძიებები გამოვლენილი ნაკლოვანებების აღმოფხვრისათვის.

კონტროლის დეპარტამენტის თანამშრომლები წლის განმავლობაში განსახლებისა და ნებართვების უზრუნველყოფის დეპარტამენტის მიერ შექმნილი სპეციალისტების ჯგუფთან ერთად მონაწილეობდნენ კორპორაციის წლიური გეგმით განსაზღვრული მაგისტრალური გაზსადენების მშენებლობის პროექტების განსახორციელებლად წინასწარი სამუშაოების შესრულების პროცესში.

ასევე მუდმივ კონტროლზეა, 2016 წლის კონტროლის დეპარტამენტის ანგარიშით განსაზღვრული რეკომენდაციებისა და წინადადებების შესრულება.

დეპარტამენტი თავის საქმიანობას ასრულებს კორპორაციის დეპარტამენტებთან და სხვა სტრუქტურულ ერთეულებთან მჭიდრო კავშირში. ასე მაგალითად, შესწავლილ იქნა კორპორატიული მართვის დეპარტამენტის საქმის წარმოების სამსახურის საქმიანობა, აუდიტის მიერ შემუშავებული რეკომენდაციების გათვალისწინებით კორპორატიული მართვის დეპარტამენტმა დირექტორთა საბჭოზე დაამტკიცა საქმის წარმოების ინსტრუქცია.

12. გარემოს დაცვა

გარემოს დაცვასთან დაკავშირებული რისკების გაცნობიერება, გაკონტროლება და მათზე ადეკვატური რეაგირება ჯგუფის გარემოსდაცვითი სტრატეგიის ნაწილია.

მშენებლობის ზედამხედველობის დეპარტამენტის გარემოზე ზედამხედველობის ჯგუფი უზრუნველყოფს კორპორაციის მიერ ჩასატარებელი სამუშაოების გარემოზე ზემოქმედების რისკის დონის განსაზღვრასა და შეფასებას, ამ რისკის შემცირების ან აღმოფხვრის ადეკვატური ზომების მიღებას. ასევე, მილსადენების, ჭაბურღილების, სხვა ტექნიკური ობიექტების და ახალი სისტემების პროექტირების, მშენებლობის და შემდგომი ექსპლუატაციის ფაზების გარემოსდაცვითი მონიტორინგისა და კომპეტენციის ფარგლებში, გარემოზე ზემოქმედების შესწავლა-შეფასებას, გარემოზე ზემოქმედების შეფასების და ზოგადად გარემოს დაცვის საკითხების შესახებ დოკუმენტაციის წარმოებას.

2017 წლის განმავლობაში განხორციელებულ და მიმდინარე პროექტებზე გამოქვეყნებული გარემოსდაცვითი ანგარიშები დეტალურად აღწერს ჯგუფის ზეგავლენას გარემოზე და მიუთითებს რამდენად დიდ ყურადღებას აქცევს ჯგუფი გარემოსდაცვით საკითხებს თითოეული პროექტის განხორციელებისას.

13. კორპორატიული სოციალური პასუხისმგებლობა

ჯგუფის ხედვებიდან, ფასეულობებიდან და სტრატეგიული მიზნებიდან გამომდინარე ჯგუფი განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევს სოციალურ პასუხისმგებლობას. თანამშრომლებზე და გარემოზე ზრუნვა, ქველმოქმედება და სხვა სოციალურად საჭირო

აქტივობები არის ის ძირითადი მიმართულებები, რომლებზეც კონცენტრირებულია ჯგუფი სოციალური პასუხისმგებლობის კუთხით.

თანამშრომლები - კორპორაციის უმთავრესი აქტივი, რომელზეც ჯგუფი აქტიურად ზრუნავს სასიამოვნო სამუშაო გარემოს შექმნით, პროფესიული ზრდის პერსპექტივების შექმნით და სხვადასხვა ფულადი/არაფულადი ბენეფიტების შეთავაზებით.

ჯგუფში დასაქმებული თანამშრომლების რაოდენობა აღემატება 800 ადამიანს, რომელთაგან 600 ადამიანზე მეტი არის მუდმივად მომუშავე თანამშრომელი. ჯგუფს ჰყავს დაქირავებული დროებითი თანამშრომლები, გარკვეული სამუშაოების შესრულებისთვის.

ჯგუფი აქტიურ მონაწილეობას იღებს თანამშრომლების კვალიფიკაციის ამაღლებაში და აფინანსებს პროფესიულ ტრენინგებს და გადამზადებას, იმისათვის, რომ ჰყავდეს პროფესიონალი და კონკურენტუნარიანი კადრები.

ქველმოქმედება - ჯგუფი აქტიურად ჩართულია სხვადასხვა საქველმოქმედო აქციებში, რომლებიც ეხება შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირების დახმარებას და მათი პირობების გაუმჯობესებას, იმ პირების დახმარებას, რომლებსაც ესაჭიროებათ მკურნალობა/რეაბილიტაცია. ჯგუფი აგრეთვე თანამშრომლობს სხვადასხვა საქველმოქმედო ორგანიზაციებთან და კორპორაციის შიგნით ახორციელებს ინფორმაციის გაცვლას, რათა თანამშრომლებიც იყვნენ ინფორმირებულები და აქტიური მონაწილეობა მიიღონ დახმარების პროექტებში/პროგრამებში.

წინამდებარე კონსოლიდირებული მმართველობითი ანგარიშგება დამტკიცებულია მენეჯმენტის მიერ 2018 წლის 28 სექტემბერს და ხელმოწერილია:

დავით თვალაბიშვილი
გენერალური დირექტორი

დავით ვარდიაშვილი
ფინანსური დირექტორი